

Уважаеми пътници, Добре дошли на борда на **България Ер**!

Една от причините Доналд Тръмп да спечели изборите в САЩ бе обещанието му да върне работните места в промишлеността, откраднати от мексиканци и китаЙци. Но всички сериозни проучвания в тази област показват, че всъщност "крадците" не само не са чужденци, но дори не са и хора. Сегем от 10 загубени работни места в индустрията са причинени не от износа на производства за граница, а на автоматизацията и на внедряването на роботи в заводите.

През 2009 година, в разгара на кризата, продажбите на промишлени роботи бяха доста под 100 000. През 2017 надхвърлят 300 000. Анализаторите на Barclays прогнозироват, че през следващите пет години търсенето за тях ще се увеличи до 10 пъти.

По калкулации на американското Национално бюро за икономически изследвания всеки робот коства средно 5.6 загубени работни места за хора. До момента това се отнасяше най-вече за две индустрии - автомобилната и производството на компютърни чипове. Но сега сме на прага на истинска инвазия на роботите - вече с изкуствен интелект - във всички сфери на производството и дори на бита.

Какъв ще е ефектът от това върху

обществото ни? Ще преживеем ли отново сътресенията от зората на Индустриалната революция, с нейните бунтове срещу машините? Или, освободено от най-тежкия и неквалифициран труд, човечеството ще може най-после да се съсредоточи върху по-високите си цели?

Това ще са най-важните въпроси и през тази, и през следващите години. В новия брой на THE INFLIGHT MAGAZINE се опитваме да очертаяме поне част от отговорите.

Пожелаваме ви приятно четене, и приятен полет.

България Ер

Dear Passengers,
Welcome aboard **Bulgaria Air**!

One of the reasons why Donald Trump won the US election was his promise to bring back America's industrial jobs, stolen by Mexicans and Chinese. But all relevant studies show that, in fact, the "thieves" are not foreigners, and not even people. Seven out of 10 industrial jobs are not lost by outsourcing production abroad, but by automation and the use of robots in factories.

In 2009, at the height of the crisis, sales of industrial robots were well below 100,000 units. In 2017 they exceed 300,000. Analysts at Barclays forecast that in the next five years demand for robots will increase up to 10 times.

The US National Bureau of Economic Research estimates that every robot introduced into the workforce eliminates an average of 5.6 jobs. Until now this concerned mainly two industries – the automotive industry and computer chip manufacturers. But now we are on the verge of a real invasion of robots – with artificial intelligence - in all spheres of production and even in everyday life.

How will this impact our society? Will we again experience the turmoil of the dawn of the Industrial Revolution, with its rebellion against machines? Or, freed from heavy and unskilled labour, will mankind finally be able to focus on its higher goals?

These will be the most important questions both during this and in the coming years. In the new issue of THE INFLIGHT MAGAZINE we try to outline at least some of the answers.

We wish you pleasant reading and a pleasant flight.

Bulgaria Air

Рим

ОТ
€ 77 ✈

ОТ
€ 130 ✈

Следи ofertите ни всеки ден на air.bg
и www.facebook.com/bgair

България Ер
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ ЕМОЦИИ

www.air.bg

13 | **BUSINESS
ECONOMY**

37 | **ANALYSIS
POLITICS**

57 | **SCIENCE
TECHNOLOGY**

81 | **TRAVEL
LIFESTYLE**

18 | **Доверието
в българския
капиталов пазар
расте**

Васил Големански,
изпълнителен директор
на БФБ - София

40 | **Събаряне на
доминото**
ПКакъв ще е ефектът
от Доналд Тръмп върху
България?

60 | **Пет мита
за смога**
Замърсеният въздух
предизвиква не само рак,
но и екземи, рахит и
Алцхаймер

108 | **Няма щастие,
щом няма супа**
Да почетем една от
опорите на човешката
цивилизация

22 | **The Trust in the
Bulgarian Capital
Market Increases**

42 | **Toppling the Dominoes**

62 | **Five Myths About
Smog**

110 | **No Soup, No
Happiness**

14 | **Числа и лица**
Numbers & Faces

38 | **Обратно на колелата**
Back to Bicycles

58 | **Ултиматум за
Facebook**
Facebook Gets
Ultimatum

82 | **Афиш**
Poster

16 | **Изборите: още веднъж
от същото**
Election: More of the
Same

46 | **Роботи на работа**
48 | **Robots at Work**

66 | **Да гониш вятъра**
68 | **Chasing the Wind**

84 | **Formula 1 стана
само за възрастни**
87 | **Formula 1 is Now for
Older Spectators Only**

26 | **Mobileye - следващият
Apple?**

51 | **Виж кой говори**
54 | **Look Who's Talking**

72 | **Фотографи от
всички страни**
Photographers, Unite

90 | **Истинската първа
дама**
The Real First Lady

28 | **Mobileye – the Next
Apple?**

78 | **Четирилистна
гетелина**

100 | **Тъмно минало**
101 | **Dark Past**

32 | **Българите са от най-
работливите хора**

80 | **Four-Leaf Clover**

102 | **Картинки от една
изложба**

34 | **Bulgarians Are Some
of the Hardest-Working
People**

104 | **Pictures From an
Exhibition**

It's time for
solar power.

TISSOT T-TOUCH EXPERT SOLAR.
TACTILE TECHNOLOGY POWERED
BY SOLAR ENERGY OFFERING
20 FUNCTIONS FOR EVERYDAY
USE INCLUDING ALTIMETER,
WEATHER FORECAST
AND COMPASS.

TACTILE
TECHNOLOGY

POWERED BY
SOLAR ENERGY

T+ TISSOT THIS IS YOUR TIME

BOULROUËS - PARIS - LONDON - NEW YORK - BEIJING - HONGKONG - SINGAPORE - NEW DELHI - DUBAI - MOSCOW - ZURICH

TISSOTWATCHES.COM
TISSOT, INNOVATORS BY TRADITION

СОФИЯ: SOFIA RING MALL, MEGA MALL SOFIA, PARADISE CENTER, SERDIKA CENTER
MALL OF SOFIA, УЛ. Г. С. РАКОВСКИ 70, ВУЛ. ВИТОША 43, ВУЛ. ГЕН. СКОБЕЛЕВ 53,
УЛ. ГРАФ ИГНАТИЕВ 1. ПЛОВДИВ: MALL PLOVDIV, MALL MARKOVO TERE.
WWW.JULIANY.COM

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

THE INFLIGHT MAGAZINE

БОРДНОТО СПИСАНИЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕР ИМА СРЕДНА МЕСЕЧНА АУДИТОРИЯ
ОТ НАД 100 000 ДУШИ, ИЛИ НАД МИЛИОН ЧИТАТЕЛИ ГОДИШНО

THE INFLIGHT MAGAZINE ENJOYS AN AVERAGE MONTHLY AUDIENCE
OF MORE THAN 100,000 PEOPLE, OR OVER A MILLION READERS PER YEAR

ГЛАВЕН РЕДАКТОР

Константин Томов

ktomov@bulgariaonair.bg

РЕДАКТОР

Кристина Нугохосян

cnigohosian@bulgariaonair.bg

РЕДАКТОР АНГЛИЙСКИ

Анжела Фети-Чобанов

ПРЕВОДАЧИ

Албена Манафска

Виктория Крумова

АВТОРИ

Бойко Василев

Делян Петришки

Ивайло Петров

Калин Ангелов

Калин Николов

Мариела Минчева

Олег Попов

Ясен Бориславов

ДИЗАЙН

BRAND NEW

РЕКЛАМЕН МЕНИДЖЪР

Благовеста Креовска

bkreovska@bulgariaonair.bg

0887 59 11 05

ИЗДАТЕЛ

ИНВЕСТИР МЕДИА ГРУП

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

Виктория Мумкова

ТЪРГОВСКИ ДИРЕКТОР

Леа Бакалова

lbakalova@bulgariaonair.bg

РЕДАКЦИОНЕН АДРЕС

1540 София, бул. Брюксел 1

office@bulgariaonair.bg

тел.: 02 448 40 70

www.bgonair.bg

БАНКОВА СМЕТКА

EDITOR-IN-CHIEF

Konstantin Tomov

ktomov@bulgariaonair.bg

EDITOR

Cristina Nigohosian

cnigohosian@bulgariaonair.bg

ENGLISH EDITOR

Angela Fetty-Chobanov

TRANSLATORS

Albena Manafska

Victoria Krumova

CONTRIBUTORS

Boyko Vasilev

Delyan Petrishki

Ivaylo Petrov

Kalin Angelov

Kalin Nikolov

Mariela Mincheva

Oleg Popov

Yasen Borislavov

DESIGN

BRAND NEW

ADVERTISING MANAGER

Blagovesta Kreovska

bkreovska@bulgariaonair.bg

(+359) 887 59 11 05

PUBLISHER

INVESTOR MEDIA GROUP

CEO

Victoria Mitkova

MARKETING DIRECTOR

Lea Bakalova

lbakalova@bulgariaonair.bg

EDITORIAL ADDRESS

1540 Sofia, 1 Brussels Blvd.

office@bulgariaonair.bg

phone: (+359) 2 448 40 70

www.bgonair.bg

BANK ACCOUNT

IBAN: BG57 CECB 9790 1019 1023 03

BIC: CECBGBSF

Банка „ЦКБ“ АД – клон Варна

ISSN 1314-2216

По смисъла на Закона за изменение и допълнение на Закона за задължителното
депозитиране на печатни и други произведения обн.в ДВ, бр.87 от 05.11.2010г.,
мажоритарният собственик на дружеството издател на списание „Bulgaria on air THE
INFLIGHT MAGAZINE“ и списание „GO ON AIR“ е „Холдинг Варна АД с ЕИК 103249584.
„Холдинг Варна“ АД е публично дружество по Закона за публично предлагане на
ценни книжа и е под надзора на Комисията за финансов надзор.

БИЗНЕС АТЛЕТЪТ.

НОВОТО BMW СЕРИЯ 5.

Вие познавате победителите от пръв поглед.
Застанете зад волана на най-динамичния представител
на премиум бизнес класа – новото BMW Серия 5,
и поемете напред в печелившата лента.
Свържете се с нас за среща и пробно шофиране:

М Кар Варна
9023 Варна, бул. „Владислав Варненчик“ 320
E: sales@bmw-mcarvarna.bg
T: 052 / 739 860

Очакваме Ви!

BMW Серия 5: Комбиниран разход на гориво: 6,5-6,9 л/100 км
и комбинирани емисии на CO₂: 149-159 г/км

Радостта
от шофирането

Viva!

CASINO

AT

SOFIA HOTEL BALKAN
THE LUXURY COLLECTION

BLACKJACK
AMERICAN ROULETTE
RUSSIAN POKER
CARIBBEAN POKER
TEXAS POKER
NEWEST SLOT MACHINES

OPEN 24/7 FREE ENTRANCE & BAR

SOFIA HOTEL BALKAN
5, Sveta Nedelja Square 1000 Sofia Bulgaria
+359 (2) 981 5747; info@groupviva.com

CONTRIBUTORS АВТОРИ

БОЙКО ВАСИЛЕВ е един от най-уважаваните телевизионни журналисти в България, водещ и продуцент на "Панорама" по БНТ. Доктор по социология, възпитаник на Софийския университет, специализирал е в Хайделберг, Германия. Автор е на десетки документални филми, включително "Деца на бащите", за който получи Голямата награда "Робер Шуман" за 2007 година.

BOYKO VASSILEV is one of Bulgaria's most renowned television journalists, and the host and producer of the talk show Panorama (broadcast on the National Bulgarian Television). He holds a Ph.D. in sociology, is a Sofia University alumnus, and has specialized in Heidelberg, Germany. He has authored dozens of documentaries, including The Children of the Fathers, for which he received Bulgaria's 2007 Robert Schuman Journalism Award.

ЯСЕН БОРИСЛАВОВ е роден през 1964. Завършил е история в Софийския университет, доктор е по журналистика (2008). Бил е завеждащ отдел "Култура" във вестник "Дума", от 1997 е журналист на свободна практика с постоянен ангажимент към в. "Сега". Автор е на книгите "Виното. Българска енциклопедия" и "Боб и метафизика. Кулинарно-исторически етюди". Учредител и първи председател на национален клуб "Винен наблюдател".

YASSEN BORISLAVOV was born in 1964. He graduated with a degree in History from the University of Sofia and holds a PhD in Journalism (since 2008). He worked as managing editor for culture at the Duma newspaper and, since 1997, he has worked as a freelance journalist and a regular columnist for the Sega newspaper. He is the author of Bulgarian Wine Book and Beans and Metaphysics: Culinary and Historical Essays. He is the founder and first chair of the nationwide Wine Observer Club.

shop.FREYWILLE.COM • FREYWILLE.COM | VIENNA
SOFIA 100 Cherni vrah Blvd. «Paradise Center» Ground floor
СОФИЯ бул. Черни връх 100 «Парадайс Център» партер +359 2 988 0616 • facebook.com/FREYWILLE

 FREYWILLE
18 kt & diamonds
PURE ART

INVITE THE SUMMER

*with
Priceless Holiday*

SEA GARDEN
DESTINATION BURGAS

GRAND HOTEL & SPA
PRIMORETZ
SINCE 1959

BOOK
NOW

WWW.HOTELPRIMORETZ.BG

3000 M² / BALNEO / SPA / WELLNESS
+359 56 8 12345 / info@hotelprimoretz.bg

АТИНА ОТ 45 ЕВРО ATHENS FROM 45 EUR

Насладете се на Великденските празници и на пролетта в Атина на много специална цена. Запазете своя билет до 14 април и можете да пътувате до 30 юни на цена 45 евро в едната посока. Цените са крайни с тръгване от София и включват 1 брой ръчен багаж до 10 кг; безплатен кетъринг на борда; безплатен избор на място в самолета; безплатен Check-in. Чекиран багаж се доплаща 20 евро на посока.

Enjoy the Easter holidays and the spring in Athens at a very special price. Keep your ticket until the 14th of April and you may travel up to the 30th of June at a price of 45 EUR one way.

The prices are final with departure from Sofia and include one piece of hand baggage up to 10 kg; free catering on board; free choice of a seat in the aircraft, free Check-in. For checked baggage there is an additional payment of 20 EUR per course of flight.

ПОВЕЧЕ ПОЛЕТИ ОТ МОСКВА ДО ВАРНА И БУРГАС

MORE FLIGHTS FROM MOSCOW TO VARNA AND BURGAS

Заради големия интерес България Ер ще увеличи редовните си полети между Москва, Варна и Бургас през лятото на 2017 година.

Всички самолетни билети на България Ер са All inclusive – в цената им се включват:

- всички летищни такси;
- чекиран багаж до 23 кг и ръчен до 10 кг;
- кетъринг на борда;
- безплатен избор на място в самолета;
- онлайн check-in.

Due to the great interest Bulgaria Air will increase its regular flights between Moscow, Varna and Burgas during the summer of 2017.

All flight tickets of Bulgaria Air are All inclusive – their price includes:

- all airport charges;
- checked baggage up to 23 kg and hand baggage up to 10 kg;
- catering on board;
- free choice of a seat in the aircraft;
- online check-in.

За повече информация: www.air.bg

For more information: www.air.bg

A full-body fashion advertisement featuring a woman in a dynamic pose. She is wearing a long-sleeved, knee-length dress with a bold tropical print of green leaves and white flowers on a dark background. A matching headscarf is tied around her head, and a dark green shoulder bag is slung over her shoulder. She is also wearing dark, high-heeled shoes. The brand name 'MaxMara' is prominently displayed in a large, black, serif font across the center of the image. The background is a plain, light color.

MaxMara

СТАНИ ПИЛОТ С „АВИОШОУ“ ПО BULGARIA ON AIR

BECOME A PILOT WITH AIR
SHOW ON BULGARIA ON AIR

Събота
15:30
Saturday

Как се става пилот в България ще покаже единственото предаване за авиация и авиоиндустрия в българския ефир - „Авиошоу“ по Bulgaria ON AIR – в новата си поредица.

В „Стани пилот“ всички почитатели на авиацията ще научат всичко за пътя и етапите, през които трябва да преминат, за да станат професионални или любители пилоти в България. Пътеводител на зрителите е водещият на „Авиошоу“ Александър Богоявленски. Самият той в момента се обучава за пилот, а в новата поредица ще премине през задължителните стъпки, които водят до мечтания бревет. „Светът, в който живеем днес, няма да е възможен без гражданската и транспортната авиация. А тези две направления на индустрията не могат без армия от пилоти. Както зрителите на „Авиошоу“ вече знаят, към момента в глобален мащаб има нужда от над 20 000 обучени пилоти, а школите успяват да произведат в пъти по-малко кадети годишно“, коментира водещият.

How you can become a pilot in Bulgaria will be shown by the only aviation industry show aired in Bulgaria - Air Show on Bulgaria ON AIR – in its new series.

In Become a Pilot aviation fans will learn all about the various stages that have to be covered on the road to becoming a professional or amateur pilot in Bulgaria. Air Show host Alexander Bogoyavlenski will guide viewers through them. He himself is currently training as a pilot and in the new series he will go through the compulsory steps leading to the coveted licence.

“The world we live in today would not be possible without civil and transport aviation. And these two sectors of the industry cannot do without an army of pilots. As Air Show viewers already know, currently 20,000 trained pilots are needed globally, while the academies only manage to turn out several-fold less cadets each year,” he says.

ВЕЛИКДЕН ЗА ВСЕКИ EASTER FOR EVERYONE

НАЦИОНАЛНИЯТ ОМБУДСМАН

организира за втора поредна година националната кампания „Великден за всеки“. Инициативата е насочена към подпомагане на възрастните хора, които няма да получат отпусканите от правителството великденски надбавки и хранителни продукти.

“При първото издание на кампанията бяха събрани 1 милион лева в пари и хранителни продукти, които раздадохме на 33 000 пенсионери”, напомни омбудсманът Мая Манолова.

През тази година на възрастните хора ще бъдат раздадени ваучери за храна, всеки от които на стойност по 20 лева, с които може да се пазарува в 5000 магазина в цялата страна.

Кампанията набира средства:

- по сметка в УниКредит Булбанк, като титуляр е Български Червен кръст (БЧК) - IBAN: BG53UNCR70001522802795
- с SMS 1255 - на стойност 1 лев, освободен от ДДС
- с обаждане на стационарен номер 0900 5 1255 на стойност 1 лев, освободен от ДДС
- Чрез online гарения от България и чужбина на сайта на БЧК – www.redcross.bg

FOR THE SECOND consecutive year, the national ombudsman has organised the national campaign “Easter for Everyone”. The initiative is aimed at supporting the elderly who will not receive the government-allocated Easter supplements and foods.

“During the campaign’s first edition, a total 1 million leva were collected in cash and food products, which we distributed among 33,000 pensioners,” ombudsman Maya Manolova reminded.

This year the elderly will receive food vouchers, each worth 20 leva, which they can use in 5,000 food stores throughout the country.

The campaign raises funds through:

- UniCredit Bulbank bank account, held by the Bulgarian Red Cross (BRC) - IBAN: BG53UNCR70001522802795
- SMS 1255 – contribution of one lev, VAT-free
- landline number 0900 5 1255 - contribution of one lev, VAT-free
- online donations from Bulgaria or abroad at the BRC website: www.redcross.bg

МУЗИКА ВЪВ ВСЯКА СТАЯ С BANG & OLUFSEN!

Колекция от безжични говорители с дизайн, който ги внедрява по уникален начин във всяка стая.
Аудио системата ви позволява едновременно да слушате различна или еднаква музика, в многостаен апартамент.
Цените започват от 1179 лв.

bang-olufsen.com

БЕЗПЛАТЕН ПРОБЕН ПЕРИОД.

Изпробвайте ги във вашия дом.

Регистрирайте се за пробен период на bang-olufsen.com или в нашия магазин.

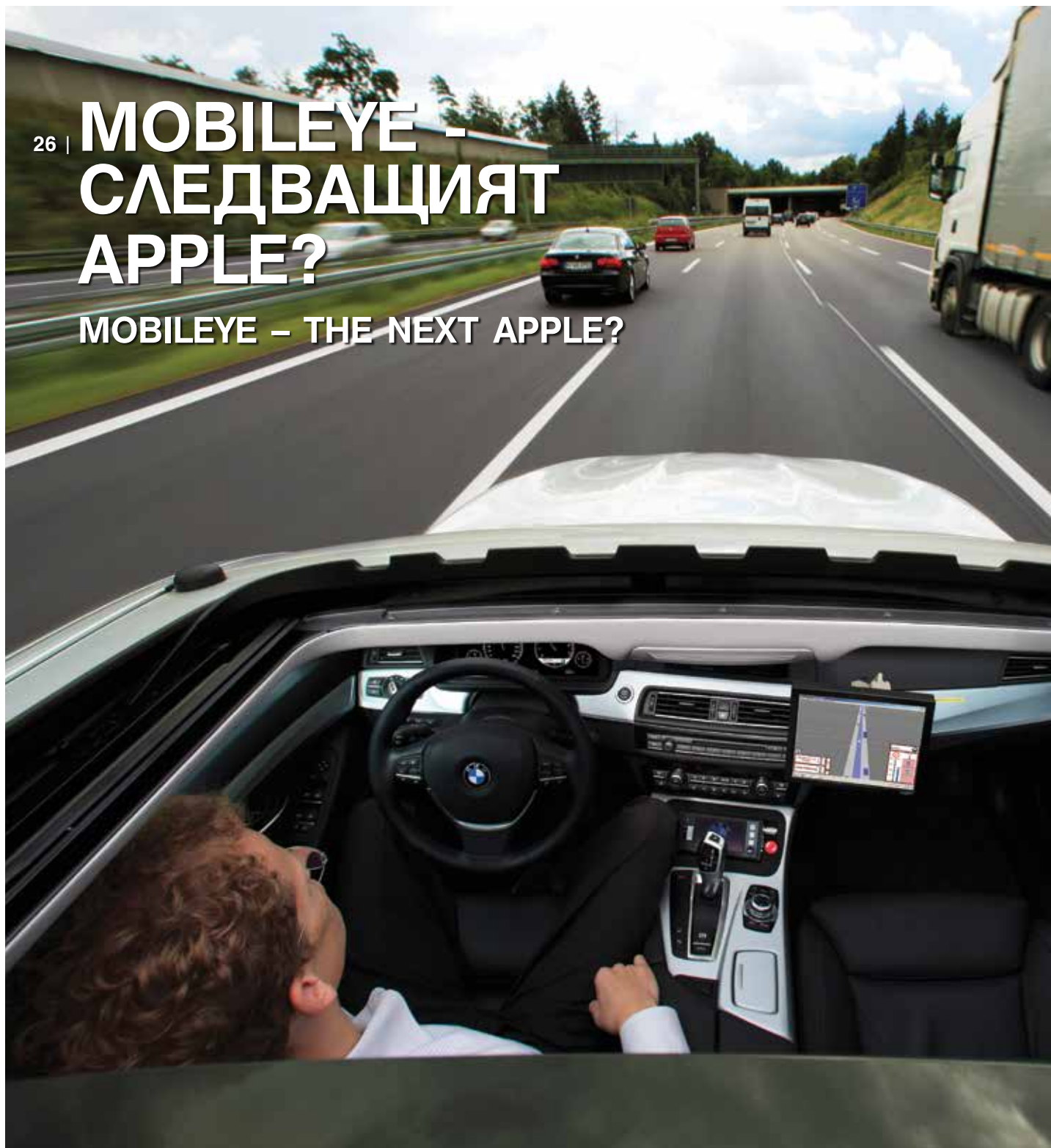
МНОГОСТАЙНА КОЛЕКЦИЯ BANG & OLUFSEN

КАТО НИКОЙ ДРУГ

БЪЛГАРИЯ — СОФИЯ, УЛ. ОБОРИЩЕ 10 — 02 8073757 — SOFIA@BEOSTORES.COM

*Пробният период е приложим за до 2 продукта от колекцията (BeoSound 1, BeoSound 2, BeoSound 35, Beoplay M5, Beoplay A6 и Beoplay A9). Срокът на пробния период е до 14 дни. Предлага се само от оторизирани представители на Bang & Olufsen. С мярка за сигурност, се внася депозит срещу продукта, който се взима за пробен период. При връщане на продукта след пробния период, опаковката и състоянието му трябва да са без повреди. В услугата не е включен монтаж. Период на услугата: 1 април – 31 май.

26 | **MOBILEYE -
СЛЕДВАЩИЯТ
APPLE?**
MOBILEYE – THE NEXT APPLE?

16 | **ОЩЕ ВЕДНЪЖ ОТ СЪЩОТО**
MORE OF THE SAME

32 | **ИНТЕРВЮ: ДАН МУУР**
INTERVIEW: DAN MOORE

ЧИСЛА И ЛИЦА FIGURES & FACES

1 900 000 000

милиарда лева са били приходите от туризъм през 2016 година - с половин милиард повече в сравнение с 2009. Данните за периода бяха изнесени от НСИ и Министерството на туризма. За осемте години заетостта на хотелската база у нас е пораснала от 25 до над 40%, въпреки построените междуременно нови хотели. 8.2 милиона чуждестранни туристи са посетили България през 2016, 3.8 милиона българи са пътували в чужбина с цел туризъм.

EN

billion leva were the earnings from tourism in 2016 - with half a billion more in comparison to 2009. The data for the period were published by the National Statistical Institute and the Ministry of Tourism. For the eight years the occupancy rate of the hotels in our country has increased from 25 to over 40%, despite the new hotels that were built in the meantime. 8.2 million foreign tourists have visited Bulgaria in 2016, 3.8 million Bulgarians have traveled abroad for the purpose of tourism. ■

44%

от ръководните постове в България се заемат от жени, което е вторият най-висок показател в Европейския съюз (изравнен с този на Полша). Данните са от общоевропейско проучване. Най-много дами на ръководни позиции има в Латвия - 53%.

EN

of the management positions in Bulgaria are occupied by women, which is the second highest indication in the European Union (equal to that of Poland). The data are from a pan-European survey. The highest number of ladies, occupying management positions is in Latvia - 53%. ■

30%

поскърпване на природния газ от 1 април одбори националният регулатор. 13% от повишението са по искане на доставчика "Газпром", остатъкът - на българския дистрибутор "Булгаргаз". Не е съвсем ясно какво мотивира втората част от поскърпването, освен факта, че "Булгаргаз" обяви 40 млн. лева загуби за първото тримесечие, коментира експертът **Васко Начев** пред Bloomberg TV Bulgaria.

EN

rise in the price of natural gas from the 1st of April was approved by the national regulator. 13 % of the increase are at the request of the supplier "Gazprom", the rest of the Bulgarian distributor "Bulgargaz". It is not entirely clear what motivates the second part of the rise, except the fact that "Bulgargaz" announced losses for the first trimester amounting to 40 million leva, the expert **Vasko Nachev** commented in front of Bloomberg TV Bulgaria. ■

3 700 000 000

е стойността на българския износ през януари тази година, с почти 9% повече от същия месец на 2016, съобщава Националният статистически институт. За сметка на това обаче вносите са пораснали до 4.2 млрд. лева, или с 21.2%. Основен купувач на български стоки е Европейският съюз, а след него се нареждат Турция, Египет, Китай, Сърбия и Македония. Най-голям е вносите от Русия.

EN

is the value of the Bulgarian exports in January this year, with almost 9% more than the same month of 2016, the National Statistical Institute announces. However, the imports have increased to 4.2 billion leva, by 21.2%. The main customer of Bulgarian goods is the European Union, followed by Turkey, Egypt, China, Serbia and Macedonia. The imports from Russia are the biggest. ■

ИЗБОРИТЕ: ОЩЕ ВЕДНЪЖ ОТ СЪЩОТО

THE ELECTION: ONCE AGAIN – THE SAME

Надеждите, че предсрочните парламентарни избори през март най-после ще донесат на България стабилно управление, изглеждат все по-малки в дните след вота. В него водената от Бойко Борисов партия ГЕРБ получи най-много гласове и ще има шанса за трети път да състави правителство, но то ще е плод на крехка - и вероятно силно компромисна - коалиция. Като най-вероятни партньори в нея се очертават "Воля" на бизнесмена Веселин Марешки и коалицията на Обединените патриоти. Заедно трите формации имат 134 места в 240-местния парламент.

ЗА РАЗЛИКА ОТ ПРЕДИШНИТЕ избори през 2014, този път нито една от т.нар. десни партии не прескочи 4-процентовата бариера за влизане в Народното събрание - макар че поотделно трите самоопределили се като десни формации получиха повече гласове, отколкото обединеният Реформаторски блок преди три години.

ОТ 2009 НАСАМ НИТО ЕДНО българско правителство не е завършвало пълен мандат и шансовете на следващото управление да прекъсне тази серия не изглеждат особено добри. Макар че някои социолози са на обратното мнение. "Този път имаме по-малко фрагментация на Народното събрание в сравнение с предишното, в което имаше осем партии вместо пет", отбелязва политологът Стойчо Стоев пред Bloomberg TV Bulgaria. "Товава коалицията беше много трудно създадена, състоеше се от много субекти – 4 на брой, а менажирането ѝ се оказа твърде сложна задача".

НАЙ-СЕРИОЗЕН ИЗТОЧНИК на несигурност около прогнозираната коалиция са Обединените патриоти - коалиция от три доскоро враждуващи помежду си националистически формации. В новия парламент те ще си разпределят 27-те места така: 11 за ВМРО на Красимир Каракачанов, 9 за НФСБ на Валери Симеонов и 7 за "Атака" на Волен Сидеров. 14 депутати не достигат на ГЕРБ и "Воля" да управляват самостоятелно.

ТЕПЪРВА ПРЕДСТОИ да се видят и нагласите на 26-те депутати от ДПС, партията на етническите турци в България, която в предишния парламент формално бе в опозиция, но на практика подкрепяше кабинета на ГЕРБ. Според някои анализатори тъкмо оттеглянето на тази подкрепа е било сред главните причини Борисов да подаде оставка миналата есен и да насрочи избори.

ВОТЪТ ЕДВА ЛИ ЩЕ ДОВЕДЕ и до някакви промени в икономическия живот, прогнозира пред Bloomberg икономистът Георги Ганев. "Прогнозните елементи, които българските партии обичат да наричат "програма", съобщават показатели, които посмъртно не зависят от правителството, а си имат собствена динамика", коментира Ганев. "Правителството може много да навреди, но не може много да помогне". Според социолога Петър Живков печеливши от изборите са двете големи партии: ГЕРБ, "която препотвърди подкрепата за себе си след загубата на президентските избори, когато тя допусна да издигне неизбираем кандидат", и БСП, която повиши значително резултата си спрямо предишните избори, получавайки почти 450 000 гласа повече. ■

HHopes that the early parliamentary election in March will finally bring Bulgaria stable government seem smaller and smaller in the days after the voting. The GERB party led by Boyko Borisov received the most votes and will have the chance to form a government for the third time, but it'll be the result of a fragile – and probably greatly by compromise – coalition. Possible partners are likely to be "Volia", founded by businessman Veselin Mareshki, and the United Patriots coalition. Together, the three formations have 134 seats in the 240-seat Parliament.

UNLIKE THE PREVIOUS 2014 ELECTION, this time the so called right-wing parties failed to reach the 4% threshold to get into Parliament – although the three formations that defined themselves as right-wing got more votes than the united Reformist Bloc three years ago.

SINCE 2009 NO Bulgarian government has completed a full term and the chances of the next government to break this series don't look particularly good. Although some sociologists have the opposite opinion. "This time we have less parliamentary fragmentation compared to the previous one in which there were eight parties instead of five, says political scientist Stoycho Stoychev on Bloomberg TV Bulgaria. "The coalition then was very difficult to form and consisted of a lot of members – four, and managing it proved to be a very complicated task".

THE MOST SERIOUS SOURCE of uncertainty related to the projected coalition are the United Patriots – a coalition of three previously warring nationalist formations. In the new Parliament they will allocate the 27 seats as follows: 11 for Krasimir Karakachanov's VMRO, 9 for Valeri Simeonov's NPSB and 7 for Volen Siderov's "Ataka". GERB and "Volia" are 14 MPs short to govern alone.

YET TO BE SEEN are the attitudes of the 26 DPS MPs, the party of the ethnic Turks in Bulgaria, which in the previous Parliament was formally in opposition, but in reality supported GERB's cabinet. According to some analysts namely the withdrawal of this support was among the main reasons for Borisov to resign last autumn and to schedule elections.

THE ELECTION IS UNLIKELY TO LEAD to any changes in the economic life, economist Georgi Ganev predicted on Bloomberg. "The forecast elements the Bulgarian parties like to call a "programme", report indicators which definitely don't depend on the government but have their own dynamics", said Ganev. "The government can do a lot of harm, but it can't help much".

According to sociologist Peter Zhivkov, the two major parties are the winners: GERB, "which reconfirmed the support after losing the presidential election when it allowed to appoint an ineligible candidate", and socialist BSP, which significantly increased the number of votes compared to the previous election, receiving nearly 450,000 more. ■

ДОВЕРИЕТО В БЪЛГАРСКИЯ КАПИТАЛОВ ПАЗАР РАСТЕ

Васил Големански, изпълнителен директор на
Българска фондова борса - София и Централен депозитар,
прег Bulgaria ON AIR

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография ИВАЙЛО ПЕТРОВ

В началото на годината обявихте, че оборотът на БФБ може да се удвои през тази година. Какво показват първите месеци?

Годината започна добре. Може би малко под нашите очаквания, но има време да се навакса - по традиция януари заедно с август са най-слабите месеци. Все пак оборотът е доста по-добър от миналата година.

През май БФБ организира едно така наречено "road show", което ще мине през Лондон. Какво очаквате да постигнете с това?

Целта ни е да презентираме пазара, да представим няколко български компании - атрактивни публични дружества. Знаете, че от септември стартира борсово търгуван инвестиционен фонд ETF на Ехрат, който в момента има паспорт за листване на английския пазар. Така че това е подходящият момент да представим и него. А и те сами да се представят, естествено.

Доста години пазарната капитализация на борсата намаляваше на фона на растеж, макар и умерен, на Брутният вътрешен продукт. През миналата година успяхте да обърнете тази тенденция. Какви са основните пречки пред развитието на капиталовия пазар?

Винаги съм казвал, че основното нещо, което се търгува на капиталовия пазар, е доверие. Доверието на инвеститорите в самите компании, в начина на представяне и така нататък. През миналата година имаме достатъчно позитивни новини: ново ръководство на регулатора, с доста амбиции и фокус върху развитието на самия пазар; през септември успяхме да обединим всички асоциа-

ции, които имат нещо общо с капиталовия пазар, в Съвета за развитие, където де факто да обменяме мнения и да синхронизираме общи позиции, които да защитаваме пред ръководството на държавата. Неслучайно скоро след създаването на този съвет успяхме да набележим и пакет от 14 мерки, които да развият пазара. Те бяха обединени като стратегия, или по-скоро пътна карта, за развитието на капиталовия пазар. Всичко това са позитивни знаци за потенциалните инвеститори. Това даде и добрите резултати, които имаме към края на миналата година.

Темата за доверието е особено актуална днес, не само във финансовия свят, разбира се. По-трудно ли се печели доверие в тази епоха на фалшиви новини, непроверени източници и нарастващ популизъм?

Трудно е. По принцип доверието се печели много трудно, и много лесно се губи. След като загубиш доверие, трябва да мине известен период, и чак тогава да се стигне до мерки, които да го върнат. Това е житейска истина, която е валидна не само за капиталовия пазар, естествено. ▶

"Винаги съм казвал, че основното нещо, което се търгува на капиталовия пазар, е доверие"

► Когато преди повече от две десетилетия бе създадена Българската фондова борса, инвестиционната култура на повечето българи се изчерпваше с филма "Уолстрийт". Има ли някакво качествено подобрение оттогава?

Според мен и днес нещата не стоят много по-различно, за съжаление на всички, които се занимават с капиталовия пазар в България. Все още за масовия българин финансовата култура се изчерпва с банковите депозити. Всички останали продукти на капиталовия пазар - инвестиции в акции, облигации и други финансови инструменти, застрахователни и осигурителни продукти - като цяло не са добре познати на широкия потребител. Неслучайно една от основните точки в стратегията, която приехме, е образователна кампания на всички нива, във всички възрасти и включвайки дори най-отдалечените части на страната.

Тази мярка включва и намирането на средства, с които да финансираме специални образователни курсове във висшите училища, с привличане на лектори от бизнеса и т.н. За да може младото поколение да бъде запознато с тези инструменти.

Заговори се отново, че миноритарните държавни дялове от търговски дружества могат да бъдат листвани. Какъв ефект очаквате от това? Може ли такъв ход да реши поне част от проблемите в закъсалия енергиен сектор?

Смятаме, че това е един от начините да бъде активизиран капиталовият пазар. Спомнете си опита ни от приватизацията на БТК чрез фондовата борса през 2005, след който пазарът осъществи значителен растеж.

Наясно сме и с друго: че това не е някаква манна небесна, която ще реши самостоятелно всички проблеми на капиталовия пазар. Не, това е само една от нашите 14 мерки. Само от тяхното последователно и синхронизирано прилагане пазарът може да усети един по-гълготраен ефект.

Колкото до енергийните дружества, вярваме, че с едно добре подбрано IPO или SPO, увеличение на капитала може да се реши постоянният недостиг на средства в тях. Инвеститори има. От срещите, които сме имали, включително и зад граница, има интерес към тези компании. Има и достатъчно атрактивни дружества в този сектор.

Предполагам, че в същата посока е и намерението ви да осъществите търговия с чуждестранни акции на БФБ. Как се развива този план?

Точно така. За момента се проектът се движи по график. Очакваме одобрение на правилата ни за този сегмент от КФН. Става въпрос предимно за европейски акции.

"С ръста, който през миналата година събудихме на пазара, ние активизирахме основно ритейл инвеститорите, малките инвеститори"

Какви ще са предимствата за българските инвеститори, например пенсионни фондове, от отварянето на такава търговия?

Фондовете и сега търсят инвестиции навън - от една страна, поради налични лимити за инвестиране в различни типове инструменти, включително и в България, а от друга, заради липсата на достатъчно качествени продукти на нашия пазар. Те разполагат с достатъчен ресурс да го правят - над 11 милиарда лева към момента. Това, което ще направим ние, е просто да им улесним достъпа до този тип продукти. И също мисля, че ще успеем да им предложим по-добри транзакционни цени.

Сравнително скоро приключи проверката на активите на пенсионните и застрахователните дружества - един пилотен проект изобщо за Европейския съюз, заради което някои анализатори заговориха за "опитни зайчета" и така нататък. Как оценявате този процес?

Той е изключително положителен за цялата система. От него става ясно има ли проблеми и заслужава ли доверие секторът. Според публикувания доклад и изразеното становище от Комисията за финансов надзор секторът е стабилен, което е достатъчно положителен знак за всички инвеститори. Пенсионноосигурителните и застрахователните дружества са едни от активните участници на капиталовия пазар. Тези резултати могат само да ни радват, защото водят към онова доверие, от което имаме нужда.

Като стана дума за доверие, малко не очаквано сякаш отново се отвори темата за бъдещето на валутния борд. Едни експерти заговориха за ускорено влизане в еврозоната, други - за отпадане на борда и свободно плаваща валута. Какво е вашето мнение?

Честно казано, не съм се задълбочавал в тази тема. Но когато говорим за стабилност и сигурност, запазването на валутния борд спомага за по-добрата разпоз-

наваемост на нашия пазар. Най-малкото защото премахва валутния риск за всеки европейски инвеститор.

Скоро ще стане цяло десетилетие, през което в България няма правителство, завършило мандата си. Какъв е ефектът от това върху пазара?

Със сигурност това не е най-положителният знак за капиталовите пазари.

С ръста, който през миналата година събудихме на пазара, ние активизирахме основно ритейл инвеститорите, малките инвеститори. Това е знак за повишаващо се доверие. Този ефект спомогна пазарът да преживее нормално поредната политическа криза. Виждате, че и в момента има ръст на индексите и оборотите. Естествено, липсата на парламент в определени периоди се отразява - най-вече като забавяне на някои мерки от стратегията ни, които изискват законодателни промени.

Как се развива проектът ви за създаване на платформа за малкия и средния бизнес? Нещо подобно работи доста добре в Румъния от години...

Точно така. Проектът е друга част от Стратегията за развитие на капиталовия пазар. В БФБ сме подготвили правилата и процедурите за стартиране на такъв сегмент, които ще бъдат внесени в КФН за одобрение. Необходими са обаче леки корекции в Закона за публично предлагане на ценни книжа, които са подготвени, обсъдени са с регулатора и в момента са качени на сайта им за обществено обсъждане. Очаква се само да има парламент, който да ги обсъди и приеме. Става въпрос най-вече за увеличаване на лимитите, под които от компаниите не се изисква издаването на проспект. В момента за България този лимит е 1 млн. лева.

Централният депозитар, който е ваша основна отговорност, навърши 20 години съвсем наскоро. Иницирахте доста дейности, примерно за прочистване на т. нар. "спящи" акции. Какво друго предстои?

С гордост мога да кажа, че Централен депозитар е един от най-активните участници в Съвета за развитие на капиталовите пазари. Тази година е ключова, защото буквално преди дни влязоха в сила новият европейски Регламент 909 за централните депозитари и клиринговите институции, и техническите стандарти към него. От 30 март започна да тече един 6-месечен срок, в който всички депозитарни институции трябва да отговорят на изискванията на регламента и да подадат документи за лицензиране - нещо,

което до момента не се изискваше.

Очаквате ли в близко бъдеще да настъпи съществена промяна в технологичното и административно време, необходимо за повечето процедури?

Да. Съвсем наскоро например установихме сериозен проблем с прекалено дългата процедура за регистрация при увеличение на капитала след набирането му - около два месеца и половина, при положение, че по света тази процедура трае от два до пет дни. Има още няколко такива процедури, които работим да сведем до минимално кратки срокове. Дългите процедури създават несигурност на пазара и отвярят възможност дружество да се води с различен капитал пред различни институции в рамките на този период.

Разследване на колегите от Investor.bg провокира една проверка, и дискусия, около критериите за включване в Sofix. Нужна ли е такава дискусия според вас? Фактически проблемът в Sofix бе породен тъкмо от това, което ви споменах - твърде дългата процедура за регистрация. Оказа се, че в един и същи момент капиталът на въпросното дружество се водеше по различен начин в различните институции на пазара. БФБ е спазила своите правила, просто се случи нещо, което не зависи от нас. Правилата не са толкова съвършени, че да покрият всички ситуации от реалния живот. Това се случва за пръв

път, но ние сме длъжни да реагираме и да променим правилата така, че да обхваща и този специален случай. Ще е необходимо и скъсяване на тази процедура, за да не възниква подобна несигурност.

Що се касае до дискусия за правилата, ние я водим с общността от поне една година. Имаме идея каква промяна е необходима и в рамките на около месец ще я предоставим на публиката за обсъждане. За съжаление ни беше необходимо и време за натрупването на определена статистическа информация.

Вие сте един от най-ориентираните към информационните технологии хора във финансовия сектор. Нас силно ни вълнува темата за автоматизацията, за изкуствения интелект, който в близките години може да замени човека в много области. Как стоят нещата във вашия сектор?

При нас това въсщност вече върви като процес. Може би сте чували за high-frequency trading, високочестотната търговия, която на практика се осъществява от роботи - програми, които анализират трендовете, вземат решения и бъдат поръчки срещу търговските системи на съответните платформи. Естествено, има регулации, които се опитват да ограничат тези процеси, защото понякога заради тях могат да се появят изкривявания на пазара.

Все пак автоматизацията на пазара е

едно от най-приятелстваните неща. Представете си само, че преди 20 години на БФБ търговията бе присъствена - в съседната сграда на 12-ия етаж, където брокерите трябваше да идват лично, за да търгуват. Днес няма зала или под. Всеки си търгува от офиса, откъдето е свързан и с Централен депозитар, и с банките... Една от поредните ни стъпки в тази посока, която си заслужава да споменем, е идеята за единна входна точка, част от стратегията за развитие на капиталовия пазар. Накратко, това е един интернет портал, който ще е достъпен за всички клиенти на Централен депозитар, БФБ и КФН. В този портал ще бъдат изведени услугите и на трите институции, които в много случаи са комбинирани. Примерно разкриването на една вътрешна информация се изисква да бъде направено и в БФБ, и в КФН. Вместо да се прави и на двете места, напред то ще става само веднъж. Или, да речем, ако искате да увеличавате капитала - една доста комплицирана услуга, която зависи от четири институции. Вместо да разнасяте документите напред-назад между тях, подавате ги в портала, заплащате таксата и оттам нататък те се придвижват сами.

Тоест говорим за комплексно обслужване за всички клиенти на капиталовия пазар на едно място. Кое не само спестява време и разходи, но и ограничава възможността от възникване на ситуации, подобни на тази, която коментирахме преди малко. ■

THE TRUST IN THE BULGARIAN CAPITAL MARKET INCREASES

Vasil Golemanski, Executive Director of Bulgarian Stock Exchange – Sofia and the Central Depository, talks to Bulgaria ON AIR

By KONSTANTIN TOMOV / Photography IVAYLO PETROV

At the beginning of the year you stated that the turnover of the Bulgarian Stock Exchange may double during this year. What do the first months demonstrate?

The year began well. Maybe a little below our expectations, but there is time to recover – January, along with August are traditionally the weakest months. However the turnover is much better than last year.

In May the Bulgarian Stock Exchange organized a so-called “road show”, which will pass through London. What do you expect to achieve by that?

Our goal is to make a presentation of the market, to present several Bulgarian companies – attractive public companies. You know that an ETF investment fund of Expat is active since September, which at the moment has a passport for listing on the English market. So this is the right time to present it too. And, of course, for them to present themselves.

For a good number of years the market capitalisation of the exchange decreased against the background of growth, though moderate, of the Gross Domestic Product. During the last year you managed to reverse this trend. What are the main obstacles to the progress of the capital market?

I have always said that the main thing, which is traded at the capital market, is trust. The trust of the investors in the companies themselves, in the manner of presentation and so forth. During the last year we had enough posi-

tive news, a new management of the regulator came along, with quite a few ambitions and a focus on the development of the market itself...In September we managed to unite all associations that have anything to do with the capital market, in the Council for Development, where we are to de facto exchange views and synchronize common standpoints, which we are to defend in front of the governance of the state. It is no accident that soon after the forming of this council we managed to also outline a package of 14 measures, which are to develop the market. These are all positive signs for the potential investors. This also gave the good results, which we had at the end of last year.

The topic of trust is exceptionally current today, not only in the financial world, of course. Is it more difficult to gain trust in this era of false news, unverified sources and growing populism?

It is difficult. But generally trust is very hard to gain, and very easy to lose. After you lose

"I have always said that the main thing, which is traded at the capital market, is trust"

trust, a certain period of time has to elapse, and only then measures are to be reached, which are to bring it back. This is a worldly truth, which of course does not concern only the capital market.

When more than two decades ago the Bulgarian Stock Exchange was created, the investment culture of most Bulgarians was confined to the movie “Wall Street”. Is there any qualitative improvement since then?

- In my opinion things are not very different today as well, unfortunately for all, who are involved in the capital market in Bulgaria. For the mass of Bulgarians the financial culture is still confined to bank deposits. All other products of the capital market – investments in shares, bonds and other financial instruments, insurance and social security/health insurance products – are generally unknown to the mass consumer. It is no accident that one of the main items in the strategy, which we adopted, is an educational campaign at all levels, in all ages and including even the outermost regions of the country. This measure also includes the finding of resources, with which to fund special educational courses in the Higher education institutions, the attracting of lecturers from the Business and so on. In order at least for the young generation to be acquainted with these instruments.

There is talking again, that the minority state shareholdings in commercial companies may be listed. What effect do you ex-

pect from that? Is such a move capable of solving at least a part of the problems in the troubled energy sector?

We consider that this is one of the ways to activate the capital market. Remember our experience from the privatization of the Bulgarian Telecommunications Company (BTC) through the stock exchange in 2005, after which the market accomplished a considerable growth.

We are aware of one other thing too: that this is not some kind of manna, which will solve all problems of the capital market on its own. No, this is just one of our 14 measures. Only through their consistent and synchronized application can the market feel a more durable effect.

As for the energy companies, we believe that with a well-chosen IPO or increase of the capital, the constant shortfall of funds in them can be dealt with. From the meetings that we had, including abroad, there is an interest in these companies. There are enough attractive companies as well in this sector.

I suppose that your intention to carry out trade with foreign shares of the Bulgarian Stock Exchange is also aimed in this direction? How is this plan developing?

That is right. It is developing well, at the moment we are awaiting an approval of our rules for this segment by the Financial Supervision Commission. What we are talking about is primarily European shares.

What would the benefits for the Bulgarian investors be, pension funds for example, from such a trade opening here?

The funds are seeking investments outside at this moment too – on one hand, due to many normative restrictions in Bulgaria, and on the other, due to the lack of enough products of good quality on the local market. They have enough resources to do it – over 11 billion leva as of this moment. What we will do is simply making their access to this type of products easier. And I also consider offering better transaction prices to them.

It was relatively recently when the verification of the assets of the pension and insurance companies was completed - a pilot project for the European Union in general, because of which some analysers began to talk of “guinea pigs” and so forth. How do you assess this process?

It is exceptionally positive for the whole system. It reveals if there are problems and does the sector deserve to be trusted. The Financial Supervision Commission considers that the sector is stable, which is a positive enough sign for all investors. We should be pleased by this, because it leads to the trust that we need.

Speaking of trust, it seems a bit unexpectedly the topic of the future of the currency ►

► board was brought up again. Some experts began to speak of an accelerated entry in the euro area, others - of dropping out of the board and a freely floating currency. What is your opinion?

Frankly I have not pored over this topic. But when we speak of stability and security, keeping the currency board contributes to the better recognition of our market. At least because it removes the currency risk for each European investor.

Soon it will be a decade, during which there is no government in Bulgaria, that has completed its mandate. What is the effect of this on the market?

This certainly is not the most positive sign for the capital markets.

With the growth that we awoke on the market last year we activated mainly the retail investors, the small investors. This is a sign of an increasing trust. It helped for the market to live through yet another political crisis normally. You can see that even at the moment there is an increase in the indexes and the turnovers. Naturally, the lack of a parliament in certain periods has an effect, slows down some measures from our strategy, which require legislative changes.

How is your project for creating a platform for the small and medium-sized businesses developing? Something similar has been working very well in Romania for years...

Exactly. The project is another part of the Strategy for Development of the Capital Market. In the Bulgarian Stock Exchange we have prepared the rules and procedures for starting such a segment, which will be submitted to the Financial Supervision Commission for approval. Slight corrections are necessary however in the Public Offering of Securities Act, which have been prepared, discussed with the regulator and are currently uploaded on their website for public discussion. We are only waiting for a parliament, which to adopt them. The case in point is mostly an increasing of the limits, under which the issuing of a prospect is not required of the companies. This limit for Bulgaria at the moment is 1 million leva.

The Central Depository, which is one of your main responsibilities, has just reached 20 years since it was founded. You have initiated quite a lot of activities, for example for clearing up the so-called "dormant" shares. What else is at hand?

I can proudly say that the Central Depository is one of the most active participants in the Council for Development of the Capital Markets. This year is key, because it was literally days ago when the new European Regulation 909 on the central depositories and the clearing institutions. A 6-month term began on the 30th of

March, during which all depository institutions must submit documents for licensing - something that was not required up to this moment.

Do you expect in the near future a significant change to occur in the technological and administrative time, necessary for most procedures?

Yes. Most recently for example we have determined a serious problem with the excessively long procedure for registration in case of an increase of the capital after its raising - around two and a half months, given that around the world this procedure lasts for between two and five days. There are several more such procedures, which we are working to reduce to minimally short terms of time. The long procedures create uncertainty on the market and open up an opportunity for a company to figure as having different capital in front of different institutions during that period.

An investigation of our colleagues from Investor.bg provoked a verification and a discussion, concerning the criteria for inclusion in Sofix. Is such a discussion necessary in your opinion?

The facts are that the problem in Sofix was caused exactly by what I mentioned - the excessively long procedure for registration. It turned out that at the same moment the capital of the company in question figured in a different way in the different institutions of the market. The Bulgarian Stock Exchange has respected its rules, something just happened that is not up to us. The rules are not that perfect, so as to cover all situations in life. This is happening for the first time but we are duty

bound to react and change the rules in such a manner, as for them to cover this special case as well. A shortening of that procedure will also be necessary, in order for such an uncertainty not to occur.

As regards a discussion of the rules, we are leading it with the public since at least one year ago. We have an idea what change is necessary and within around one month we will present it to the public for discussion. Unfortunately we also needed time for the accumulation of a certain statistical information.

You are one of the people in the financial sector, who are most oriented towards Information technology. We are very excited by the topic of automation, of artificial intelligence, which may replace people in many areas in the forthcoming years. What is the situation in your sector?

Where we are this is already happening as a process. Maybe you have heard of high-frequency trading, which is in fact implemented by robots - programs, which analyse the trends, take decisions and spew orders against the trading systems of the relevant platforms. Naturally, there are regulations that are attempting to restrict these processes, because distortions in the market may sometimes occur because of them.

However, the automation of the market is one of the most welcomed things. Just imagine that 20 years ago trading at the Bulgarian Stock Exchange was dependent on attendance - in the adjacent building on the 12th floor, where the brokers had to come personally in order to trade. Today there is no hall or floor. Everyone trades from his own office, from where he is connected with both the Central Depository and the banks...Yet another of our steps in this direction, which is worth mentioning, is the idea of a single entry point. In short, this is an Internet portal, which will be accessible to all clients of the Central Depository, the Bulgarian Stock Exchange and the Financial Supervision Commission. The services of all three institutions, which in many cases are combined, will be presented in this portal. The disclosure of an inside information, for example, is required to be implemented in both the Bulgarian Stock Exchange and the Financial Supervision Commission. Instead of doing it at both places, in the future it will take place only once. Or, say, if you want to increase the capital - one quite complicated service, which depends on four institutions. Instead of carrying the documents back and forth between them, you submit them to the portal, pay the fee and from this moment on they move on their own.

Namely what we are talking about is a complex service for all clients of the capital market in one place. Which not only saves time and expenses, but also reduces the possibility of errors such as the one we just commented. ■

ОБРАЗОВАНИЕ И БИЗНЕС

6 МЕЖДУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЯ

10 МАЙ | СОФИЯ ХОТЕЛ БАЛКАН

**ON
AIR** BULGARIA

Bloomberg
TV BULGARIA

www.edu-business.info

ГЕНЕРАЛНИ ПАРТНЬОРИ:

 Aurubis

 Postbank
Решения за твоето утре

ОФИЦИАЛНИ ПАРТНЬОРИ:

СЪС СПЕЦИАЛНОТО
УЧАСТИЕ НА:

MOBILEYE - СЛЕДВАЩИЯТ APPLE?

Слабо известната израелска компания бе купена от Intel за 15 млрд. долара и обещава продукът ѝ да трансформира живота ни по същия начин, по който го стори iPhone

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография BMW, MOBILEYE, ARIELINSSON

Ако досега сте имали съмнения, че автономното управление е мимолетна приумица и рекламен трик - тоест нещо като 3D киното - обявената в средата на март сделка между Intel и Mobileye би трябвало окончателно да ги разсее. Израелската технологична компания, която е един от лидерите в областта на автомобилните автопилоти, бе купена от производителя на чипове за умопомрачителните 15.3 милиарда щатски долара. Това е най-голямата като обем сделка в този сектор.

ОЧЕВИДНО Е, ЧЕ ПРИ ТОЛКОВА ПАРИ на масата Intel твърдо вярва в самоуправляващите се коли. Въпросите сега са три: дали цената все пак не е твърде преувеличена; дали точно Mobileye ще се окаже компанията, която да преобрази личния транспорт по начина, по който Apple преобрази личните комуникации; и накрая дали автономното управление действително е въпрос само на няколко години. Дори големите умове в автомобилната индустрия не са сигурни за последното. "Сигурни сме само, че промяната ще е огромна. Но каква точно ще е тази промяна, не можем да знаем", каза ни Иън Робъртсън, шефът на BMW по продажбите и маркетинга, по време на една кръгла маса в Мюнхен през март. "Ситуацията днес ми напомня онзи цитат от Хенри Форд - че ако бил попитал съвременниците си какъв транспорт искат за бъдещето, щели да му отговорят "по-бърз кон". Не знаем кога ще гоиде автономното управление. Не знаем дали законът изобщо ще позволи ниво 5 - пълна автономност, без човек зад волана. Може би то ще е разрешено само на някои магистрали". Робъртсън смята също, че промяната този път ще гоиде с фантастично бързи темпове - не с обичайния хоризонт от пет или десет години, а с "няколкомесечни скокове". "За да сме подготвени, съвсем скоро ние ще имаме хиляди инженери в тази област, съсредоточени в изцяло новия ни развоен център край Мюнхен", уточнява членът на борда.

BMW ВЕРОЯТНО Е НАЙ-ЗАСЕГНАТА от сделката за Mobileye, защото израелската компания е главният ѝ доставчик на технологии за автономно управление. "Главен, но не единствен", поправя ни директорът по развойната дейност Клаус Фрьолих. Досега BMW си представяше Intel просто като полезен партньор в тази област, който ще помогне нещата да се случват по-бързо. Но след като технологичният гигант придоби дял в компанията за карти Here, собственост на BMW, Daimler и Audi, и особено след поглъщането на Mobileye изниква въпросът дали Intel не се опитва да вземе изцяло юзгите в свои ръце. ►

Mobileye – the Next Apple?

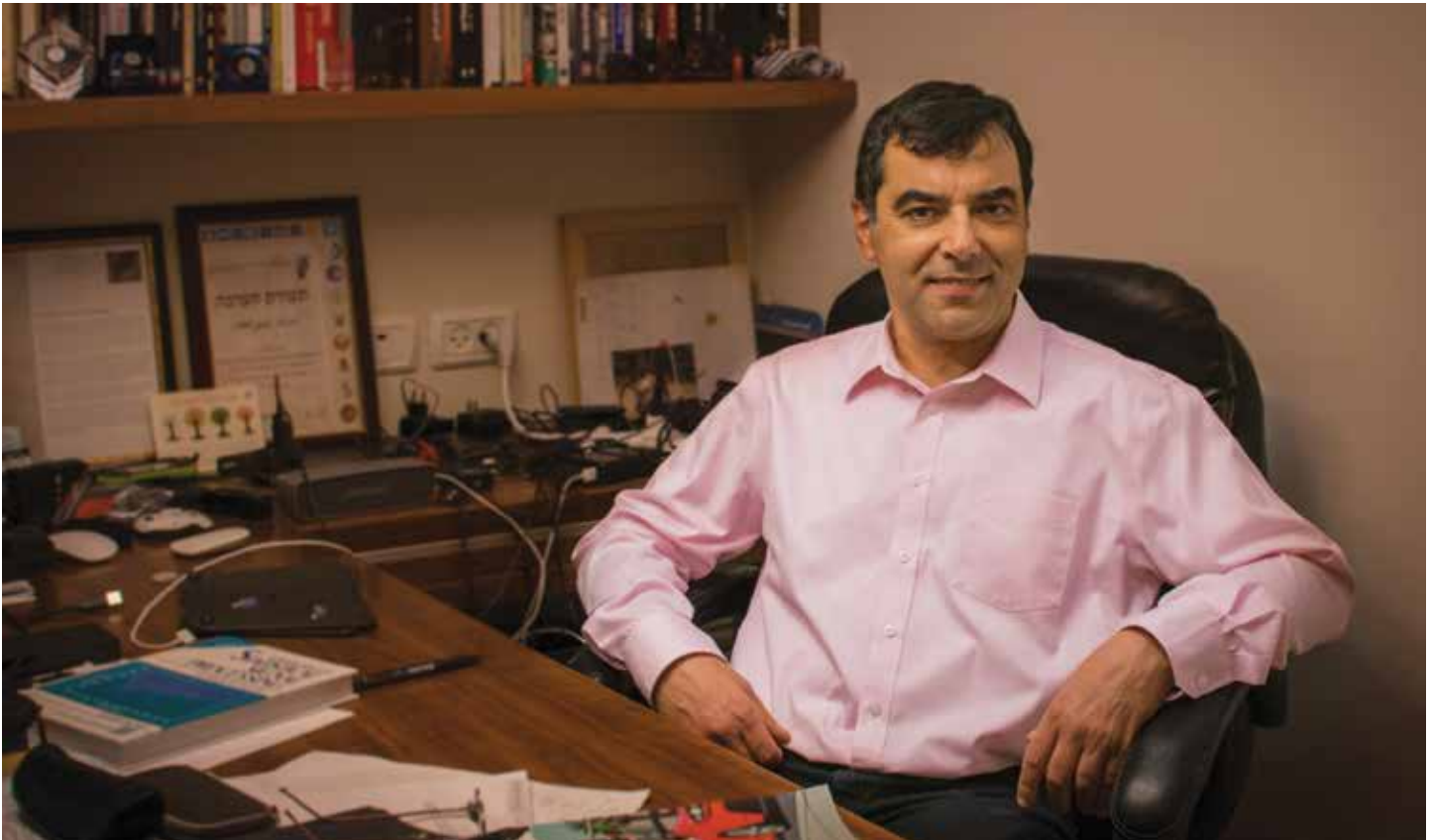
The little known Israeli company was bought by Intel for \$15 billion and promises to transform our lives the same way the iPhone did

By KONSTANTIN TOMOV / Photography BMW, MOBILEYE, ARIELINSSON

If you still had doubts that autonomous driving is a passing whim and publicity stunt – i.e. something like 3D cinema – the deal announced between Intel and Mobileye in mid-March should disperse them for good. The Israeli technology company, one of the leaders in the field of self-driving systems, was acquired by the chipmaker for a whopping \$15.3 billion. This is the biggest deal in terms of volume in the sector.

OBVIOUSLY, WITH SO MUCH MONEY on the table, Intel firmly believes in autonomous cars. The questions now are three: whether the price is

not too exaggerated after all; whether Mobileye will really be the company that will revolutionise our personal transport the way Apple revolutionised personal communications; and, finally, whether autonomous driving is indeed a matter of only a few years. Even the great minds in the automotive industry are unsure of the latter. "We are only sure that the change will be huge. But what exactly this change will be, we cannot know," BMW head of sales and marketing, Ian Robertson, told us during a round table in Munich in March. "The situation today reminds me of the quote by Henry Ford who said that if he had asked people what transport

they wanted for the future, they would have said 'faster horses'. We don't know when autonomous drive will come. We don't know whether the law will ever allow level 5 – full autonomy, without a person behind the wheel. Maybe it will be permitted only on some motorways." Robertson also believes that this time the change will be incredibly fast-paced – not with the usual time horizon of five or ten years, but with 'leaps of a few months'. "To be prepared, very soon we will have thousands of engineers in this field, focussed entirely on our new development centre near Munich," the board member says.

BMW IS PROBABLY MOST AFFECTED BY the Mobileye deal because the Israeli company is its main supplier of autonomous drive technologies. "The main, but not the only one," BMW Group's head of development Klaus Froehlich corrects us. Until now, BMW saw Intel simply as a useful partner in this field, which will help things to happen faster. But after the tech giant acquired a stake in mapping company Here, owned by BMW, Daimler and Audi, and especially after the takeover of Mobileye, the question arises whether Intel is not trying to fully take the reins in its own hands.

Froehlich warned of such a threat a year ago: that carmakers risk being reduced merely to hardware suppliers for the tech giants, as Foxconn is for Apple today. To the question of Bulgaria ON AIR if the Intel offensive does not mean just that, Froehlich shakes his head. But it is obvious that he doesn't like the subject. BMW has never had any plans to itself buy Mobileye, he assures us, if only because of the price. Considering that Intel paid for the Israeli company (with only just 600 employees and \$360 million revenue) seven times more than Peugeot-Citroen paid for Opel (with 35,000 employees and \$15 billion revenue), this reluctance is easy to understand.

IS THE PRICE TOO BIG? Yes, according to famed short seller Andrew Left, whose Citron Research has long warned that Mobileye's stock is "the most outrageously overpriced, overhyped semiconductor stock ever". After the deal, Citron admitted in a special statement that none of the company's analysts saw this coming, and expressed bewilderment at the price that exceeds almost 30 times Mobileye's expected 2017 revenue.

But the truth is that the stakes also beat all records. Currently the market of solutions for autonomous driving (or, more precisely, semi-autonomous, because fully automated technologies are still at the early test phase) is estimated at about \$3 billion annually. But Goldman Sachs analysts project that it will exceed \$50 billion in 2020 and reach \$290 billion in 2035.

And for now Mobileye is one of the few serious competitors on this track. "I've always said that we can't deal with this, with connectivity, on our own. We'll need a lot of new suppliers, new partners in the person of tech companies. The tough question is who to choose," Renault-Nissan CEO Carlos Ghosn told Bulgaria ON AIR a year ago. "We're talking about competing technologies and it's hard to predict which one will succeed. We have Here, purchased by a German automaker. The second option is Google. We also have Mobileye. Here are three completely different technologies. And somehow we must decide which one will prove itself over time."

MEANWHILE THIS LIST has grown longer. Currently a real arms race is underway between the tech giants. Intel's competitors already have solid investments in the sector. Qualcomm bought the Dutch NXP, the world's largest automotive chip supplier. Nvidia partners in this area with the German Bosch, ZF and Audi. Delphi is also busy working in the same direction.

Intel itself has so far invested in half a dozen technology startup companies, developing different components for self-driving systems, from sensors to robotics.

But Mobileye gives them a broad portfolio that includes sensors, camer-

as, radars, roadway mapping, in-car networking, machine learning, cloud software and data fusion and management. "Mobileye's technology is very critical... The price seems fair," Betsy Van Hees, an analyst at Loop Capital, told The Financial Times. Other observers, however, are of the opposite opinion and warn that this sector is too far from Intel's core business. The giant already burned its fingers once with computer security software company McAfee, which it bought for \$7.7 billion and then sold for only \$4.2 billion.

PROBABLY THIS BITTER EXPERIENCE, TOO, is why Intel has given its new acquisition a surprisingly free hand. Mobileye will continue to be run in Israel by its founder and president Amnon Shashua. Intel CEO Brian Krzanich explained it as an equal partnership: "This acquisition essentially merges the intelligent eyes of the autonomous car with the intelligent brain that actually drives the car."

A few months ago Shashua told Reuters: "If you want to build a truly autonomous car, this is a task for more than one player... The idea is to have a number of partners to share resources and data."

The 56-year-old Shashua is a rare combination of theoretical scientist and inventor with a nose for what is practical in business. After graduating in mathematics and computer science, he specialised at the Massachusetts Institute of Technology, and is now a computer science professor at the Hebrew University in Jerusalem.

In 1999 he founded Mobileye to develop a system for detecting obstacles and pedestrians only with video cameras. The company quickly attracted many investors, including giant Goldman Sachs, and opened its own factory in the Philippines. Today the company holds about 70% of the global market for driver-assistance systems. And Shashua, thanks to his 7% stake in the company, has now also joined the list of billionaires. ■

Since 1979

Since 2016

Beratungs- & Orga-Control AG

Nordstrasse 1
CH-6302 Zug

boc@boczug.com

Blvd. Totleben, 53-55
BG-1606 Sofia

www.boczug.com

Our Services

- Setting up companies and fiduciary services
- Private Banking and exchange transactions network
- Moving to Switzerland
- Gold transactions
- Tax and auditing
- Representation / assignments abroad
- International Trade Platform

► Самият Фрьолих предупреждаваше за подобна заплаха преди година - че автомобилните компании рискуват да бъдат сведени само до доставчици на хардуер за технологичните гиганти, по начина, по който е Foxconn за Apple днес. На въпроса на Bulgaria ON AIR дали офанзивата на Intel не значи тъкмо това, Фрьолих поклаща глава. Но си личи, че темата не му е приятна. BMW никога не е имала планове сама да купи Mobileye, уверява ни той, дори и само заради цената. Като имаме предвид, че Intel плати за израелската компания (с едва 600 служители и с 360 млн. долара оборот) седем пъти повече, отколкото Renault-Citroen плати за Opel (с 35 000 работници и 15 милиарда оборот), това нежелание е лесно разбираемо.

ДАЛИ ЦЕНАТА Е ПРЕКАЛЕНА? Да, според прочутия майстор на късите продажби Андрю Лефт, чиято Citron Research отдавна предупреждава, че акциите на Mobileye са "най-безсрамно надценените и прехвалени" в целия сектор. След сделката Citron разпространи специално изявление, в което се признава, че никой от анализаторите на компанията не е допускал такова развитие, и се изразява учудване от цена, която надхвърля почти 30 пъти очаквания оборот на Mobileye за тази година.

Истината обаче е, че и залогът също бие всякакви рекорди. В момента пазарът на решения за автономно шофиране (или поточно за полуавтономно, защото напълно автономните технологии са още във фаза ранни изпитания) се оценява на около 3 милиарда долара годишно. Но анализаторите на Goldman Sachs прогнозироват, че той ще надхвърли 50 милиарда още през 2020 и ще достигне 290 милиарда през 2035 година.

А за момента Mobileye е един от малкото сериозни състезатели по тази писта. "Винаги съм казвал, че не можем да се справим сами с това, със свързаността... Ще ни трябват множество нови доставчици, нови партньори в лицето на технологичните компании. Трудният въпрос е кого да избереш", каза още преди година главният изпълнителен директор на Renault-Nissan Карлос Гон в отговор на въпрос на Bulgaria ON AIR. "Защото става дума за конкуриращи се технологии и е трудно да се предвиди коя ще се наложи. Имаме Here, която бе закупена от германските ни конкуренти. Втората възможност е Google. Имаме също Mobileye. Ето ви три напълно различни технологии, и ние трябва някак да преценим коя от тях ще се наложи с времето".

МЕЖДУВРЕМЕННО ТОЗИ СПИСЪК започна да се удължава. В момента между

"В момента пазарът на решения за автономно шофиране се оценява на около 3 милиарда долара годишно"

технологичните гиганти се води истинска надпревара във въоръжаването. Конкурентите на Intel вече имат солидни инвестиции в сектора. Qualcomm купи холандската NXP, най-големия производител на чипове за автомобилната индустрия. Nvidia има партньорства в тази област с германските Bosch, ZF и Audi. Delphi също работи усилено в тази посока.

Самата Intel е инвестирала до момента в половин гузина технологични стартапи, разработващи различни компоненти за автопилоти - от сензори до роботика. Mobileye обаче им дава почти затворен цикъл - със сензори и датчици, камери, радари, дигитални карти, най-високо ниво на свързаност в автомобила, технологии за машинно самообучение, облачен софтуер и синтез на данни. "Технологията на Mobileye е ключова, така че цената ми се струва справедлива", коментира Бетси Ван Хейс, анализатор в Loor Capital, пред The Financial Times. Други наблюдатели обаче са на обратното мнение и предупреждават, че този сектор е твърде далеч от основния бизнес на Intel. Гигантът веднъж вече се опари с компанията за киберсикурност McAfee, която купи за 7.7 милиарда долара и после продаде за едва 4.2 милиарда.

ВЕРОЯТНО И ТОЗИ ГОРЧИВ ОПИТ е причината сега Intel да остави учудващо голяма автономия на новата си придобивка.

Mobileye ще продължи да се управлява в Израел от своя основател и президент Амнон Шашуа. Главният изпълнителен директор на Intel Брайън Кржанич го обясни като равностойно партньорство - едната компания ще даде "очите на автономната кола, а другата - интелекта, който ще я управлява".

Самият Шашуа още преди няколко месеца каза пред Reuters, че "ако искаш да построиш наистина автономен автомобил, това е задача за повече от един играч... Идеята е да имаш няколко партньори, които да си поделят ресурсите и информацията".

56-годишният Шашуа е рядко съчетание от учен-теоретик и изобретател с нюх към практичното и към бизнеса. Завършил математика и информатика, специализирал в Масачусетския технологичен институт, той е професор по компютърни науки в Йерусалимския университет.

През 1999 основава Mobileye, за да разработи средство автомобилите да разпознават препятствия и пешеходци само чрез видеокamera. Компанията скоро привлича множество инвеститори, включително гиганта Goldman Sachs, и открива своя собствена фабрика във Филипините. Днес компанията гържи около 70% от глобалния пазар на системи за подпомагане на шофьора. А Шашуа, благодарение на 7-те процента от капитала, които притежаваше лично, вече е в списъка на милиардерите. ■

Българите са от най-работливите хора

Дан Муур, президент на Southwestern Advantage, прег Bloomberg TV Bulgaria

Текст ДЕЛЯН ПЕТРИШКИ / Фотография АРХИВ

Дан, защо решихте лекцията ви в София да е за сигурността в един несигурен свят?

Изправени сме пред променящ се свят - променящ се по-бързо от когато и да било. И понеже да се предвиди бъдещето е невъзможно, хората трябва да работят върху себе си, да изградят умения в посока адаптивност, гъвкавост, самопознание, човечност. И също да си изградят силна система от ценности, за да се справят в тези несигурни води. Обичам да работя с университетски студенти, защото те самите се опитват да си изградят такива ценности и нагласи. Ако се научим да се справяме с нещата, които контролираме и на които можем да влияем, ще ни е по-лесно да се справим и с нещата, на които не можем и които сме принудени да приемем.

Тоест да потърсим сигурността първо в себе си?

Точно така. Самочувствието, самопознанието - това са нещата, от които трябва да се започне.

Днешните млади хора ги притежават, те сякаш са по-различни от предишното поколение...

Мисля, че днес младите са толкова свързани с информацията и помежду си, че имат друго ниво на самопознание. Най-важно за тях е да усвоят уменията за работа с хора. И най-вече способ-

ността да разбират по-старите поколения, които не споделят непременно техните ценности.

В срещите, които имате всяка година със студентите от УНСС, кои са според вас основните им тревоги и притеснения?

Мнозина са скептични за политическите институции, тревожат се от корупцията в управлението и че промяната изглежда невъзможна. Понякога тези студенти губят надежда. Ние трябва преди всичко да им помогнем да я запазят в умовете и сърцата си, и после да я прехвърлят и върху други.

"Днес младите са толкова свързани с информацията и помежду си, че имат друго ниво на самопознание."

ДАН МУУР е президент на Southwestern Advantage - американска компания, основана през 1855, която обучава студенти да продават книги и софтуер по метода "от врата на врата", за да придобият умения и опит в бизнес контактите. Немалко български студенти участват в стаж на Southwestern Advantage, благодарение на програмата J1 Cultural Exchange Visa.

Муур изнесе пред студенти в УНСС лекция на тема "Как да бъдеш успешен", и след това отговори на въпросите на Делян Петришки по Bloomberg TV Bulgaria.

Що за предприемач сте вие, щом нямате вяра в бъдещето?

Според мен големите предприемачи винаги имат вярата, че бъдещето може да е велико, но също и вярата, че те самите имат да изиграят роля, за да се случи то. Когато настоящето е неприемливо, хората или се предават, или си казват, че могат да променят нещата така, че да станат отново приемливи.

Възрастта има ли значение, ако искаш да станеш предприемач?

Мисля, че няма никакво значение. Има предприемачи на по 7 години, които си създават своя бизнес в квартала, дори да е съвсем малък. Има и доста възрастни предприемачи. Създателят на KFC например е бил на 65, когато е основал компанията. Така че възрастта не е от значение. Важно е какво имаш в сърцето, доколко си готов да работиш здравата за него и да изградиш връзка с другите, да се учиш от грешките им и да не се предаваш, когато нещата загубят.

По този път има много успехи и много провали, нали така?

Винаги има провали. Едно от нещата, които се опитваме да внушим на младите предприемачи, е, че провалът никога не е окончателен, но и успехът никога не е вечен. Трябва да се учим от всичко. Грешките са полезни, ако се учим от тях, и вредни, ако ги повтаряме.

В Southwestern Advantage имате добре изградена мрежа за директна продажба на книги, в която работите със студенти от цял свят. Как мислите, българите добри търговци ли са?

Българите са едни от най-работливите хора, които имаме в нашата програма. Те имат истинска воля да се усъвършенстват, а също и да променят страната си. Не мисля, че имамция в света, която да е съставена от родени търговци. Търгуването е нещо, на което се научаваш, и е важно с каква нагласа се захващаш с него. Всеки път, когато дойда в България, вярата ми в младите укрепва, защото чрез Southwestern Advantage Program съм заобиколен от много способни хора.

Кои от качества и уменията, които студентите усвояват от вашата програма, са приложими и в други сфери?
Според мен много от тези умения могат да се усвоят и на други места, но би отнело повече време. Докато при нас за трите

летни месеца студентът се среща с хиляди различни хора, има хиляди различни взаимодействия, сблъсква се със стотици провали. Така за съвсем кратък период той си изгражда само-чувствие, упорство, кураж, оптимизъм. В добавка към това от нашата програма младежите се научават и да водят другите, защото от втората година нататък получават шанса да създават екип и да опитат какво е лидерство. Навсякъде другаде те трябва да са доста по-възрастни, преди да получат шанса да водят другите. Така че това е програма за ускорено развитие и за правилния студент тя може да е фантастично полезна.

Какви качества трябва да има "правилният" студент?

Първо, желание да расте. С други думи, програмата иска доста кураж и решимост да си по-силен и по-добър човек в нейния край. Второ, търсим хора, които да искат да учат. Трето, необходимо е да вярват в себе си, да знаят, че ако се сблъскат с неуспех, имат силите да продължат нататък. И четвърто, важно е да имат чувство за хумор. Да работиш с хора може да е изнервящо и ако се научим да се смеем на тези ситуации, вместо да се ядосваме, това ще ни помогне да се справим не само с конкретния ден, но и изобщо в живота. Петото и последно условие е да са хора, искащи да изградят нещо трайно. Имали сме до момента стотици българи в програмата. Повечето от тях са наистина решени да успеят в нея и после да предадат наученото на други хора, така че да повлияят на цялата си страна в дългосрочен план. ■

FAMA CONSULTING

The Public Affairs Practitioners

Public Affairs
Parliamentary Advocacy
Government Relations

**External Risk Assessment
and Management**

Contacts:
42, Parchevich Str.
Sofia, Bulgaria

+359 2 960 09 34
+359 888 456 020

www.famaconsulting.bg

Bulgarians Are Some of the Hardest-Working People

Dan Moore, President of Southwestern Advantage,
talks to Bloomberg TV Bulgaria

By DELYAN PETRISHKI / Photography ARCHIVE

Dan, why did you think for the lecture to be about the certainty in an uncertain world?

We're facing a world of change - a change faster than we've ever faced before. And because it's impossible to predict the future, individuals need to work on themselves, so that they have skills of adaptability, flexibility, self-knowledge, people knowledge and a strong set of values in order to navigate really uncertain waters. So I love working with university students because they're trying to form these values and attitudes themselves. So, if we can take care of what we can control and what we can influence, and the things we currently need to accept are easier to manage.

So, to find the certainty first in ourselves?

Exactly. Self-confidence, self-awareness – these are the things that people must start with.

To a large extent young people have those. They're different from the previous generation.

I think today's young people are so connected to information, connected to each other that they have a different kind of self-awareness, but I think what's important for young people to learn is people skills. And, particularly, understanding older generations that don't necessarily share their values and their experiences.

In all those meetings that you're having every year with the students at the UNWE, which are the main concerns and worries of the Bulgarian

students nowadays that you've figured out?

I think many are sceptical about political institutions, there are concerns about corruption in government and that it is impossible for change actually to happen, so sometimes students can lose their vision and lose hope. I believe that we should encourage that hope because all change begins first in the hearts and minds of people and then spreads to others.

What kind of entrepreneur you are if you don't have faith in the future?

I think the best entrepreneurs always have faith that there can be a great future, but they also believe they can be a part of making that great future. So when the current situation is not acceptable, we either lay down or we say we can change things so that it can become more acceptable.

Does age matter when it comes to choosing whether you want to be an entrepreneur?

I think age matters not one bit. There are entrepreneurs that are 7 years old, they do jobs around their neighbourhood, they create businesses that are very small, and there are entrepreneurs that are much, much older. In fact the founder of KFC was older than 65 when he started the company, so age really doesn't matter. It's more vision and what's in someone's heart, what their willingness to work hard and build relationships with others, learn from their mistakes and continue to rebound, even when things are tough.

Before that, I guess, there

DAN MOORE is President of Southwestern Advantage – an American company, established in 1855, which trains students to sell books and software using the “door to door” method in order to gain skills and experience in business contacts. Many Bulgarian students participate in the Southwestern Advantage Program, thanks to the J1 Cultural Exchange Visa program. Moore delivered a lecture to UNWE students on “How to Be Successful” and then answered Delyan Petrishky's questions on Bloomberg TV Bulgaria.

were a lot of failures and wins, failures and wins...

There are always failures. And one of the things we try to teach our young entrepreneurs is that failure is never final and success is not forever, so we must learn from everything. The good mistakes are good when we learn from them. The bad mistakes – when we repeat them.

In Southwestern Advantage you have a pretty well-laid out structure in selling books in a direct way, and you work with students from all over the world. What do you think – are the Bulgarians good sales people?

The Bulgarians are some of the hardest-working people we have in the entire program. They have a great heart to improve and a great heart to really make a difference in their own country. I don't think any one country has natural salespeople. I think selling is something you learn, but the attitudes are what are important to bring in. Every time I come to Bulgaria, my faith in young people is restored and increased and I've been surrounded by many tremendous young entrepreneurs through the Southwestern Advantage Program. This is one of them.

Which of the qualities and the skills that the students gain in the program are applicable in other areas?

I think many of the skills students gain in our program can eventually be learned in other places, but they will take much much longer. In a

"Today's young people are so connected to information, connected to each other that they have a different kind of self-awareness."

three-month summer a student is exposed to thousands of different people, they have thousands of interactions with different personalities, they face failure hundreds of times, and so in very short period of time they learn self-confidence, resilience, courage, optimism, which eventually people learn – it just takes so much longer. In addition, in our program they can learn to lead others because in their second year and beyond, they have a chance to create a team and learn leadership skills. In many other occupations, they have to be much older before they are given a chance to be a true leader. So, it's an accelerated growth program and for the right student it is absolutely terrific.

What kind of qualities a student must have to participate in the Southwestern Program?

First, a desire to grow. In other words, this program requires a lot of courage and a decision that they want to be a stronger and better person at the end, so a desire to grow. Second, we look for people that are very coachable – we know how to teach people but they have to be willing to learn. Third, people that believe enough in themselves that when they face failure, they know inside they're strong enough they can bounce back and recover from that. And fourth, it really helps if they have a sense of humour. Dealing with people can be frustrating and if we can instead learn to laugh at a situation instead of getting angry, it helps to deal with all of the things that happen in the course of a typical day, or even in a career. I think fifth is we look for people that want to build something that will last. And we've had hundreds of Bulgarian students participate in our program, many are very committed to growing the program and then developing people that can in fact impact the entire country over a long period of time. ■

"I've got a business partner in 140 different countries."

moving *Jamie's* way

Your partner in over
140 countries worldwide.

Leading car rental and operational
leasing company in Bulgaria

Car & Van rental | Operational Leasing | Chauffeur Services

For car rental reservations or further information on innovative leasing solutions please contact us at office@europcar.bg, by phone on +359(0)700 18 688, online at europcar.bg or through our Facebook page EuropcarBulgaria.

ВЕРОЯТНО ЗНАЕШ, ЧЕ...

Добрите новини са
лошите новини.
Новините на телевизия
Bulgaria ON AIR не са
добри или лоши,
а базирани на факти.

**ON
AIR** BULGARIA

Да знаеш.
Да се информираш.

www.bgonair.bg

46 | **РОБОТИ
НА РАБОТА**
ROBOTS AT WORK

40 | **СЪБАРЯНЕ НА ДОМИНОТО**
TOPPLING THE DOMINOES

51 | **ВИЖ КОЙ ГОВОРИ**
LOOK WHO'S TALKING

КИТАЙ СЕ ВРЪЩА КЪМ ВЕЛОСИПЕДА

CHINA REVERTS TO BICYCLES

Преди десетилетие главната икономическа тема в света беше тази: китайците слизат от велосипедите и се качват в автомобили. Днес, по всичко личи, се случва точно обратното.

Автомобилният пазар в страната буквално експлодира - от едва 1 милион продажби през 2000 година до 28 милиона през миналата. Но този бум довлече със себе си фантастични задръствания, проблеми с паркирането и рекордни нива на замърсяване на въздуха. Затова днес китайските власти всячески поощряват алтернативния транспорт, и най-вече велосипедите.

Схемите за предоставяне на кола под наем процъфтяват: в Шанхай например в момента се предлагат около 450 000, като над половината от тях се появиха през последната половина година, съобщава FT.

За разлика от другите подобни схеми по света, в Китай наетият велосипед може да бъде оставен навсякъде. Клиентът го заключва чрез мобилно приложение, щом си свърши работа, а следващият може да го отключи и плати по същия начин. Цената е смешна по европейските стандарти - между 7 и 14 евроцента на час.

A decade ago, the main headline in the world of economy was: the Chinese are getting off bicycles and getting into cars. Today everything points to the fact that exactly the opposite is happening. The car market in the country has literally exploded - from only 1 million sales in 2000 to 28 million last year. But this boom brought with it huge traffic jams, parking problems and record levels of air pollution. This is why today the Chinese authorities encourage alternative transport, and mainly bicycles, in every possible way.

Bike-sharing schemes are thriving: Shanghai, for example, currently has about 450,000 shared bicycles, half of which appeared last year, FT reports.

Unlike other sharing schemes around the world, in China the bicycles can be picked up and left anywhere. They are locked by the user after riding by using a mobile app, and then unlocked and paid for by the next rider in the same way. The price is ridiculous by European standards - between €0.07 and €0.14 per hour. ■

12 ГОДИНИ БЕЗ БЮДЖЕТ

12 YEARS WITHOUT A BUDGET

Тревогите ни дали миналогодишният държавен бюджет на България ще бъде приет вероятно изглеждат комични на фона на опита на Ливан, където това не се е случвало от 2005 година насам. След убийството на бившия премиер Рафик Харири разделението в местния политически живот е непреодолимо. Само през 2014 имаше реален шанс основните партии да се обединят около бюджета, но тогава парламентът бе разпуснат, преди да има шанс да го гласува. Междувременно публичните средства се харчат хаотично и без особен контрол, дори в Бейрут вече има режим на тока и водата, а публичният дълг на Ливан достигна 75 милиарда долара, или 157% от БВП.

Our worries whether Bulgaria's 2017 state budget would be passed, probably seem funny considering the experience of Lebanon where this has not happened since 2005. After the assassination of former prime minister Rafik Hariri, the division in local political life has been insurmountable. Only in 2014 did the main parties have a real chance to approve a draft budget, but then parliament was disbanded before having a chance to vote. Meanwhile, public spending has been largely ad hoc and subject to little control, even Beirut now has power and water cuts, and Lebanon's public debt has reached \$75 billion, or 157% of GDP. ■

ЦКБ Сила
пенсионноосигурително
акционерно дружество

С грижа за Вас!

ИЗБЕРИ ПОАД „ЦКБ-СИЛА“: ПЪРВОТО РЕГИСТРИРАНО В БЪЛГАРИЯ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ПРЕЗ ФЕВРУАРИ 1994 г. КЪМ 31.12.2016 г. – С НАД 420 ХИЛЯДИ КЛИЕНТИ И НАД 1 МИЛИАРД ЛЕВА УПРАВЛЯВАНИ НЕТНИ АКТИВИ (ДАННИ НА КФН WWW.FSC.BG). ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ОТ МАРТ 1996 г.

*Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати.

С грижа за Вас!

1113 София, бул. Цариградско шосе 87, Клиентски център - тел.: 0700 11 322, e-mail: office@ccb-sila.com, www.ccb-sila.com

СЪБАРЯНЕ НА ДОМИНОТО

Доколко България зависи от Тръмп?

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Тони Блеър бе прозрял, че изкуството на лидерството е да казваш "не", защото да казваш "да" е много лесно. Ако е прав, Доналд Тръмп се очертава като незапомнено силен лидер. Само за два месеца в Овалния кабинет той успя да изрече - или по-скоро да напише в Twitter - над гузина "не" по политики, които в продължение на десетилетия бяха безспорно "да".

КОГАТО СТАВА ДУМА за най-влиятелната държава в света, всяка такава рязка промяна в политиката има световен отзвук. Но не всяка ще засегне директно Европа или в частност България. Такъв е случаят с 1600-километровата стена, която Тръмп вече започва да строи по границата с Мексико - висока поне 5.5 метра и струваща, по различните сметки, между 12 и 25 милиарда долара. Такъв е и случаят с реформата в американското здравно осигуряване, която според едни анализатори ще предизвика остри социални сътресения, а според други - откривена катастрофа. Едва ли ще ни засегне пряко и внезапният отказ от тихоокеанското търговско партньорство, който дава на Китай карето аса в надгвакването за регионално надмощие. Нека се спрем само на онези предстоящи решения на Тръмп, които биха имали директен ефект върху България и мястото ни в света.

ПРОТЕКЦИОНИЗМЪТ. Когато президентът се заклане да "наложи данък на всеки Mercedes, който влиза в тази страна", това изглеждаше най-вече като проблем на Ангела Меркел. Германия е не само производител на Mercedes, но и страната с най-голям положителен търговски баланс спрямо САЩ - над 68 милиарда евро, по сметки от миналата година. Неслучайно при дългоочакваното си посещение във Вашингтон германският канцлер избра да я придружават шефовете на BMW и Siemens - два индустриални гиганта, които са не само вносител на американския пазар, но и износител от него, благодарение на щатските си производствени мощности. Телпърва ще се види какво е

произлязло от тези разговори, макар че дори само езикът на тялото на Меркел във Вашингтон достатъчно ясно подсказва, че посещението не е било феноменален дипломатически успех.

ГЕРМАНИЯ СИ ИМА И СВОЯ ПЛАН "Б", разбира се - ако Тръмп настоява за вносите мита, Берлин ще прибегне към съда. "Разчитам преди всичко на здравия разум, но също така и на съдилищата", коментира икономическият министър Зигмар Габриел. "Няма да е първият случай, в който 2-и Тръмп се е провалял в съда".

Германия несъмнено ще е главният потърпевш от евентуалните протекционистични мерки на Вашингтон. Но и България ще пострада сериозно от тях, въпреки разбъртаната разлика в мащаба. По данни на US Census Bureau българският износ за САЩ през миналата година е бил на стойност 603 млн. долара (при едва 126 млн. през 1996 година). Американският износ за България е доста по-скромен - едва 269 млн. долара, което прави САЩ една от малкото държави, с които имаме подчертано положителен търговски баланс.

Числата в българската официална статистика малко се разминават, вероятно заради разлики в методиката. Но и те показват силно положителен търговски баланс със САЩ.

ТЪРГОВСКИТЕ СПОРАЗУМЕНЕНИЯ. Оттеглянето на САЩ от TPP е само първата стъпка - прес-секретарят на Тръмп Шон Спайсър официално потвърди, че администрацията ще преразгледа всички съществуващи и бъдещи търговски споразумения с американско участие - общо 14 на брой.

Включително и прословутото Трансатлантическо партньорство за търговия и инвестиции, което вдигна толкова шум напоследък.

Този договор за търговия между САЩ и Европейския съюз, двесте най-мощни икономики в света, трябваше не просто да премахне митата и да отвори пазарите на инвестиции и услуги, но и да елиминира т. нар. "паратарифни" ограничения - ►

TOPPLING THE DOMINOES

How far does Trump Affect Bulgaria?

By KONSTANTIN TOMOV / Photography SHUTTERSTOCK

Tony Blair used to say that the art of leadership is saying “no” because it is very easy to say “yes”. If he’s right, Donald Trump is emerging as a uniquely strong leader. In just two months in the Oval Office he managed to say - or rather tweet, over a dozen “no’s” to policies which for decades had been undeniably “yes”.

SPEAKING OF the world’s most powerful country, any such U turn in politics has global repercussions. But not each one will directly affect Europe, or Bulgaria in particular. A case in point is the 1,600-km long wall that Trump is already building on the border with Mexico: at least 5.5 metres high and, varying by estimate, at the cost of \$12 billion to \$25 billion. Another such case is the American healthcare reform which, according to some analysts will cause a severe social upheaval, and an outright disaster according to others. Nor are we likely to be directly affected by his sudden pulling out of the Trans-Pacific Partnership (TPP) trade deal that gives China the four aces in the overtrumping for regional supremacy. Let’s limit ourselves to those of Trump’s upcoming decisions which would have a direct impact on Bulgaria and where we belong in the world.

PROTECTIONISM. When the President threatened to “impose a tariff on every Mercedes imported to the United States,” this looked like a problem above all for Angela Merkel. Germany is not only where Mercedes is manufactured, it is also the country running the largest trade surplus with

the US – more than €68 billion, according to last year’s figures. Significantly, during her long-awaited visit to Washington, the German Chancellor chose to be accompanied by the CEOs of BMW and Siemens – two industrial giants which do not only import to the US market but also export from it thanks to their US production capacities. The outcome of these talks remains yet to be seen, although Merkel’s body language alone in Washington clearly suggested that the visit was not an unqualified diplomatic success.

GERMANY HAS ITS PLAN B, of course – if Trump insist on import tariffs, Berlin will take legal action. “I am placing my trust as much as possible in common sense, and I am placing my trust in the courts. I mean, it wouldn’t be the first time that Mr Trump has failed in the courts,” Germany’s economy minister said. Germany will undoubtedly be on the receiving end of Washington’s possible protectionist

measures. But Bulgaria, too, will suffer greatly from them, albeit, understandably, on a smaller scale. According to the US Census Bureau, Bulgarian exports to the US last year totalled \$603 million (way up from a mere \$126 million in 1996). US exports to Bulgaria are much more modest – only \$269 million, making the US one of the few countries with which we have a markedly positive trade balance.

The figures in Bulgarian official statistics differ slightly, probably because of the differences in methodology. But they, too, show a large trade surplus with the US.

TRADE AGREEMENTS. The US pullout from TPP is only the first step – Trump’s Press Secretary Sean Spicer officially confirmed that the administration will review all existing and future trade agreements to which the US is a party – 14 in all.

Including the notorious Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP), which has been kicking up so much fuss lately.

This trade deal between the US and the EU, the world’s two most powerful economies, was supposed not simply to remove tariffs and open the markets on investments and services, but also to eliminate the so-called “para-tariff” barriers – i.e. to align rules and technical product standards which currently form the most important barrier to transatlantic trade. Studies show that these barriers are equivalent to import tariffs of 10% and even 20%.

“THE REDUCTION OF

THESE COSTS and the invigoration of trade between Europe and America could result in substantial GDP growth: 0.5% for the EU, 0.4% for the US... It would also open up prospects for some low- and medium-tech manufacturing operations to move from China to European countries like Bulgaria, Romania, Slovakia and Greece. They would get a chance of ousting the so far omnipresent Chinese imports by their own products," financial expert Dr Boyan Ivanchev forecast in an analysis for THE IN-FLIGHT MAGAZINE.

In fact, the TTIP negotiations stalled seriously already under the previous US administration and even optimists did not expect them to end before 2019. But with the coming of Trump, it is doubtful whether they will continue at all. Despite last years' voluminous report of the United States International Trade Commission, which established that trade agreements increase US GDP by at least 0.2% annually and save consumers additional expenses of \$13 billion. And also that without NAFTA, so fiercely attacked by Trump, the trade deficit with Canada and Mexico would actually be even greater.

DEFENCE. This will be probably the most certain and most immediate effect of the change

of White House occupants. When Trump announced that he would reduce the US contribution to the UN by 40%, most observers dismissed this as a campaign stunt. But on March 16, when the White House published the draft budget for next year, the stunt proved to be damn serious. The State Department, which handles the money for the UN and a number of other international programmes, has to cut its spending by \$10.1 billion – or by nearly a third. For the UN, this would be an unprecedented jolt. Until last year, the US provided more than \$9 billion of the organisation's total \$37 billion budget and was the principal sponsor of its peacekeeping missions, the World Food Programme, and the High Commissioner for Refugees.

CERTAINLY, NOT ALL programmes will suffer. According to The Economist, for example, the aid that Washington grants to Israel under their special security relationship will remain intact (\$3.1 billion per year). But all environmental programmes will have to do without the US in future. Thousands of non-governmental organisations around the world, and especially in Eastern Europe, will lose their financial backing.

Trump also urges the NATO partners to boost appreciably their defence spending. Again, the

butt of this criticism is mainly Germany, which currently spends just 1.19% of its GDP on the military (compared to 1.35% for Bulgaria, 2.38% for Greece, and as much as 3.61% for the US).

INTERNATIONAL POLICY. This was the area in which experts expected Trump to do the most damage – on the one hand, because of his negligible diplomatic experience and propensity for purely emotional moves and, on the other, due to his suspected warm attitude towards Vladimir Putin, the main antagonist of the previous presidential administration.

Thus far, however, these fears have proved unjustified. Washington has not taken any tangible steps towards thawing relations with Russia – on the contrary, Trump appointed Fiona Hill, one of Putin's harshest critics, to the National Security Council.

In December, Trump's decision to phone the Taiwanese leader briefly strained relations with China. On February 9, however, the President set things right by an "extremely cordial" conversation with Xi Jinping, after which he confirmed that Washington does not intend to change its policy towards Taiwan. If the new US President could indeed kindle a world war, it will be fought with tariffs and quotas, not with arms. ■

LA CASA DEL HABANO

RADISSON BLU HOTEL

4 Narodno Sabranie Sq.
M. +359 887 27 35 97
Working hours:
10:00 – 02:00 h every day

MALL OF SOFIA

101 Alexander Stamboliyski Blvd.
M. +359 889 51 37 98
Working hours:
10:00 – 21:00 h every day

SOFIA AIRPORT

Terminal 2, 1 Hristofor Columb Blvd.
M. +359 886 66 57 47
Working hours:
05:00 – 21:00 h every day

THE MALL

115 Tzarigradsko Shosse Blvd.
M. +359 884 76 00 07
10:00 – 22:00 h every day

SERDIKA CENTER

48 Sitnyakovo Blvd.
M. +359 887 72 10 01
10:00 – 22:00 h every day

BULGARIA MALL

69 Bulgaria Blvd.
M. +359 888 40 06 70
10:00 – 22:00 h every day

PARK CENTER SOFIA

2 Arsenalski Blvd.
M. +359 888 88 11 27
10:00 – 22:00 h every day

Premium

CIGARS & TOBACCO

PARADISE CENTER

100 Cherni vrah Blvd.
M. +359 882 47 05 23
Working hours:
10:00 – 22:00 every day

SOFIA RING MALL

214 Okolovrasten pat Blvd.
M. +359 888 600 191
Working hours:
10:00 – 22:00 every day

VINOPOLY SOFIA

5 Paprat Str.
M. +359 879 444 441
Monday – Friday: 07:30 – 21:00 h
Saturday – Sunday: 09:00 – 21:00 h

VINOPOLY

WINE | COFFEE | GOURMET | CIGARS

More **La Casa del Habano**,
Premium Cigars&Tobacco
and **Vinopoly** boutiques
are all around Bulgaria at
www.kalimancaribe.com

Follow us

f Kaliman Caribe
@ kaliman_caribe

KALIMAN CARIBE

HONORED TO REPRESENT
THE HABANOS MASTERPIECES

ALBANIA, ARMENIA, BOSNIA & HERZEGOVINA, BULGARIA, CROATIA, KOSOVO, MACEDONIA, MONTENEGRO, ROMANIA, SERBIA, SLOVENIA

SMOKING SERIOUSLY HARMS YOU AND OTHERS AROUND YOU

► тоест да уеднакви правилата и техническите стандарти за продуктите, които сега са най-голямата бариера пред презокеанската търговия. Според някои изследвания тези ограничения са еквивалентни на 10 и дори 20% вносни мита.

"НАМАЛЯВАНЕТО НА ТЕЗИ РАЗХОДИ и активизирането на търговията между Европа и Америка може да доведе до сериозен ръст на БВП – 0.5% за ЕС, 0.4% за САЩ... То открива и перспективи някои ниско- и среднотехнологични производства да се преместят от Китай в европейски страни като България, Румъния, Словакия, Гърция. Те ще получат шанса да заместят със свои стоки вездесещия досега китайски внос", прогнозира в анализ за THE INFLIGHT MAGAZINE финансовият експерт г-р Боян Иванчев.

В интерес на истината преговорите по ТТИР зацikliха сериозно още при предишната американска администрация и дори оптимистите не очакваха те да приключат преди 2019. Но с идването на Тръмп е съмнително дали изобщо те ще продължат. Независимо от миналогодишния дебели доклад на щатската Комисия по международната търговия, който установи, че търговските споразумения увеличават БВП на САЩ с поне 0.2% всяка година и спестяват на потребителите допълнителни разходи от 13 млрд. долара. И също, че без толкова остро атакуваното от Тръмп NAFTA търговският дефицит с Ка-

нада и Мексико щеше всъщност да е още по-голям.

ОТБРАНАТА. Това ще е може би най-сигурният и най-непосредствен ефект от смяната на обитателите в Белия дом. Когато Тръмп обяви, че ще намали вноската на САЩ към ООН с 40%, повечето наблюдатели отхвърлиха това като предизборен трик. Но на 16 март, когато Белият дом публикува проектобюджета за догодина, трикът се оказа сух факт. Държавният департамент, през който минават и парите за ООН, и множество други международни програми, трябва да съкрати разходите си с 10.1 милиарда долара - или с почти една трета.

За ООН това ще е небивало сътресение. До миналата година САЩ осигуряваха над 9 от общо 37-те милиарда долара бюджет на организацията, и бяха основен спонсор на мироопазващите ѝ мисии, на програмата за изхранване и на Международния комисиариат по бежанците.

РАЗБИРА СЕ, НЕ ВСИЧКИ програми ще пострадат. Според The Economist например специалната помощ в областта на сигурността, която Вашингтон отпуска на Израел, ще се запази непокътната (3.1 милиарда долара годишно). Но пък всички програми за околната среда занапред ще трябва да се справят без САЩ. Хиляди неправителствени организации по цял свят - и особено в Източна Европа - ще останат

без финансовия си гръб.

Тръмп също така настоява партньорите от НАТО да увеличат чувствително военните си разходи. Отново стрелчица най-вече по германците, които в момента харчат за армията едва 1.19% от брутния си продукт (при 1.35% за България, 2.38% за Гърция и цели 3.61% за САЩ).

МЕЖДУНАРОДНАТА ПОЛИТИКА. Това бе областта, в която експертите очакваха Тръмп да направи най-много поразии - от една страна, заради нищожния си дипломатически опит и склонността към чисто емоционални ходове, и от друга, заради дозираното му топло отношение към Владимир Путин, главния антагонист на предишната президентска администрация.

За момента обаче опасенията не се оправдават. Няма видими стъпки на Вашингтон към затопляне на отношенията с Русия - дори напротив, в Съвета за национална сигурност Тръмп назначи Фиона Хил, един от най-острите критици на Путин.

През декември решението на Тръмп да позвъни на тайванския лидер изостри за кратко отношенията с Китай. На 9 февруари обаче президентът оправи нещата с един "изключително сърдечен" разговор със Си Дзинпин, след който потвърди, че Вашингтон няма намерение да променя политиката си към Тайван. Ако действително новият американски президент може да разпали световна война, тя ще се води с мита и квоти, а не с оръжие. ■

РОБОТИ НА РАБОТА

Въпреки страховете на фантастите, машините ни още не могат да ни поробят. Но могат да ни оставят на улицата

„Робот“, ако не знаете, е славянска дума. Игва от „работа“ и „роб“ през чешкото *robot*, което означава „насилствена работа“, ангария, робия. И от пиесата на чеха Карел Чапек „Р.У.Р“ (1920 г.).

„РОБОТИТЕ“ НА ЧАПЕК са изкуствено създадени човекоподобни; днес бихме ги нарекли „клонинги“. Първоначално са служили, роби на човешкия род, за да им вършат „роботата“. Но после решават да не робуват повече, взимат властта и ликвидират човечеството.

Това е стара фантазия. Познаваме я от мита за Пигмалион и от чудовището на Франкенщайн: човекът създава свое съвършено подобие, което унищожава създателя си; творението побеждава твореца. Според днешната наука обаче все още сме далеч от подобна опасност. Както пише американският философ Даниъл Денет, човешките същества първо са развили „компетентност“, а чак после – „разбиране“ (*competence without comprehension*): ръката ни може да вдигне тояга, но едва по-късно разбираме как прави това. Роботите трябва да минат по същия път. Днес те притежават огромна компетентност, но не и разбиране. С други думи, още не могат да ни поробят.

ПРОБЛЕМЪТ Е ДРУГ. Автоматизираните машини са взели прекалено насериозно работата. Роботи заместват хората във фини или мръсни индустриални процедури. Компютри издават билети, подготвят програми, превеждат елементарни текстове. Дронове убиват от небето или доставят поща. Колите без шофьори вече не са научна фантастика, а неотменима реалност; тестовите на „умните“ автомобили впечатляват. Колкото го „умните“ телефони, те се появиха едва вчера, но днес не можем без тях. Те решават задачи, за които навремето работеха секретари, организатори, помощници, дори медицински сестри. Изкуственият интелект поема нови и нови дейности. Машините изместват цели професии.

ОТ ЕДНА СТРАНА, новината е добра. По-безопасно е бомбата да бъде обезвредена от робот, отколкото сапърът да обърка червената жичка със синята. Но как би изглеждал светът без секретарки, шофьори, продавачи, пощальони, индустриални работници? Свят без пролетариат и дори без средна класа?

Не може работната сила да се сведе само до „творческите“ професии, а останалите просто да си намерят друга работа или да взимат социални помощи. Представете си, работят само програмистите, рекламистите, журнали-

стите и директорите, докато роботите сглобяват, къпят и доставят. Утопия, нали? Която ще се срине като другата: че икономиката създава поне толкова нови работни места, колкото унищожава. Ако един милион работят, а един милиард – не, възникват въпроси: достатъчни ли ще бъдат излишниците на милиона, за да хранят милиарда? И дори да са достатъчни, знаем ли какво ще им хрумне на 1 000 000 000 бездействащи?

ДНЕСНА АМЕРИКА е ранно предупреждение за потенциалните рискове. В последните две десетилетия САЩ прехвърлиха евтиния труд чрез „аутсорсинг“ не толкова на роботите, колкото на китайците, разчитайки на смазването си превъзходство в технологиите. Митичната мощ на Силициевата долина трябваше да замени производителите на автомобили от Детройт в осигуряването на вечен и бурен растеж. Така и стана. Но на определена цена. Според сп. „Икономист“ през 1990 първите три компании от Детройт са имали приход от 250 милиарда долара и 1.2 милиона работници. През 2014 първите три компании от Силициевата долина имат сходен приход (247 милиарда), огромна пазарна капитализация, но едва 137 000 наети.

ДА, ИКОНОМИКАТА ПОРАСНА и продължава да расте. Но бившите индустриални работници и техните семейства затънаха и си поискаха затворените фабрики. В крайна сметка тъкмо те избраха Доналд Тръмп – и, ако и той не им реши проблемите, кой знае какво ще измислят. Какво може да се направи? Европейският съюз отвърща, както си знае – с нови регулации. Роботите и изкуственият интелект ще бъдат облагани със специални данъци – и това вече се обсъжда. Има и други предложения: временна и почасова работа, гъвкаво работно време, подкрепа за индустриалното производство, повече синдикална дейност. На мен всичко това ми звучи като да спреш цунами със стена от картон. Очевидно решение няма.

ЧАПЕК, АЙЗЪК АЗИМОВ, АРТЪР КЛАРК и другите фантасти се страхуваха, че роботите ще откажат да ни вършат работата/роботата и после ще ни поробят. Затова измислиха „законите на роботиката“, според които роботът се подчинява на човека. Трябваше да внимаваме какво си пожелаваме. Преди да станат своенравни, роботите се оказаха твърде усърдни. Те не отказват работа, а я окупират и монополизират. А ние, хората, си искаме работата. Явно не можем без нея. ■

Robots at Work

Despite sci-fi writers' fears, our robots are not yet able to rob us of our liberty. But they can rob us of our jobs

By BOYKO VASILEV / Photography SHUTTERSTOCK

"Robot", in case you don't know, is a Slavic word. It derives from "rabota" [work] and "rob" [slave], via the Czech robota, meaning "forced labour", toil, drudgery. And it was coined in Karel Čapek's play R.U.R (1920).

ČAPEK'S ROBOTS are artificially created humanoids; today we would call them clones. Originally they are servants, slaves of the human race, doing their work. But then they decide to stop being slaves, seize power and wipe out humanity.

This is an old fantasy. We know it from the myth of Pygmalion and Frankenstein's monster: man creates his perfect likeness which destroys its creator; the creation defeats the creator. According to present-day science, however, we are still far from such danger. To quote American philosopher Daniel Dennett, human beings first developed "competence" and only then "comprehension" (competence without comprehension): our hand can lift a stick, but only later do we comprehend how it does it. Robots have to evolve along the same route. Today they possess tremendous competence, but lack comprehension. In other words, they are still unable to take over.

THE PROBLEM LIES ELSEWHERE. Automated machines have taken work too seriously. Robots substitute for humans in industrial procedures

that require surgical precision or dirty work. Computers issue tickets, arrange programmes, translate simple texts. Drones rain death from the skies or deliver mail. Driverless cars are no longer science fiction but an irrevocable reality; smart cars perform impressively in tests. As to smartphones, they did not even exist yesterday but we can no longer do without them today. They handle tasks which were previously assigned to secretaries, organisers, assistants, even nurses. Artificial intelligence is taking over more and more activities. Machines replace humans in entire occupations.

ON THE ONE HAND, this is good news. It's safer if a robot defuses a bomb than if an explosive disposal specialist confuses the red and blue wires. But what would the world look like without secretaries, drivers, salesmen, postmen, industrial workers? A world without a proletariat and even without a middle class?

The workforce cannot be limited merely to "creative" professions, while the rest simply find another job or go on the dole. Imagine that only programmers, advertisers, journalists and directors work, while robots assemble, repair and deliver. Sounds utopian, right? As unrealistic as the economy creating at least as many new jobs as it eliminates. If one million work, and one billion do not, questions arise: will the surpluses

generated by the million be enough to feed the billion? And even if they are enough, do we know what the 1,000,000,000 idlers will come up with?

PRESENT-DAY AMERICA is an early warning of the potential risks. Over the last two decades, the US has outsourced cheap labour not so much to robots as to the Chinese, relying on its crushing technological superiority. The mythical might of Silicon Valley had to displace the Detroit carmakers in ensuring perpetual and rapid growth. And it did. But at a price. According to The Economist, in 1990 the top three carmakers in Detroit had revenues of \$250 billion and 1.2 million employees. In 2014 the top three companies in Silicon Valley had comparable revenues (\$247 billion), a huge market capitalisation, but just 137,000 employees.

YES, THE ECONOMY HAS GROWN and continues to grow. But the former industrial workers and their families found themselves down and out and claimed back their lost factory jobs. In the final analysis, it was they who elected Donald Trump and, if he does not solve their problems either, who knows what they'll think of next.

What can be done? The European Union responds in its usual way – with new regulations. Special taxes will be levied on robots and artificial intelligence, and this is already in the pipeline. There are other proposals as well: part-time and work by the hour, flexible hours, support for industrial production, more trade union activities. To me, all this sounds like stopping a tsunami with a cardboard wall. Clearly, there is no solution.

ČAPEK, ISAAC ASIMOV, ARTHUR CLARKE and the other science fiction writers feared that robots would refuse to do our work for us and then enslave us. So they invented the “laws of robotics”, according to which a robot must obey orders given it by human beings. We should have been careful what we wished for. Before becoming pigheaded, robots proved to be overdiligent. Not only don't they refuse work, but they occupy and monopolise it. And we humans want our work back. Evidently, we can't do without it. ■

CASINO SOFIA

LIVE GAMES

AMERICAN ROULETTE
BLACK JACK
CARRIBBEAN POKER
THREE CARD POKER
ULTIMATE TEXAS POKER

POKER ROOM

TEXAS HOLD`EM POKER
OMAHA POKER
CHINESE POKER

phone INFORMATION POKER ROOM
+359 878 170 161

SLOTS

PREMIER SERIES
WMS MULTI GAME
SUPER GAMINATORS
RISE OF RA
MEGA JACK
CAT 4 CASH
HOT GAME
ELECTRONIC
ROULETTE

CASINO OFFERS VERY ATTRACTIVE CONDITIONS
AND BONUSES FOR THE PLAYERS,
FREE FOOD, DRINKS AND TRANSPORT
FOR THE GOOD PLAYERS CASINO OFFERS
FREE ACCOMMODATION IN THE HOTEL

Radisson **BLU**

RADISSON HOTEL SOFIA

4, NARODNO SABRANIE Sq.

e-mail: casinosofia@cebs.bg

www.cebs.bg

free line +359 (0)800 18 800

phone: +359 2 980 10 60

ЗАСТРАХОВКА

ЗАЩИТЕНА ФАМИЛИЯ

Великденска промоция

ЗАСТРАХОВАЙТЕ СВОЯ ДОМ НА ПРОМОЦИОНАЛНА ВЕЛИКДЕНСКА ЦЕНА!
С 20% отстъпка до 31 май 2017 г.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНО
АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО
Армеец
www.armeec.bg

Винаги с вас!

ВИЖ КОЙ ГОВОРИ

Шпионажът, доскоро запазена марка на Холивуд, вече е навсякъде около нас - и ни засяга, без изобщо да подозираме

Текст МАРИЕЛА МИНЧЕВА / Фотография SHUTTERSTOCK

Уповечето хора гумата "шпионаж" все още извиква най-вече представата за холивудски трилър. Нещо, което се случва някъде далеч, на непознати хора, и по-често върху кинолента. Но стряскащата истина е, че шпионажът отдавна вече е нещо, което се случва тук, сега и на всички нас. А възражението "нямам какво да крия" или "кой би се заинтересувал от мен" никак, ама никак не е актуално.

В НАЧАЛОТО НА МАРТ WIKILEAKS разпространи секретни списъци с хиляди IP адреси, които са следени от американските тайни служби. Сред тях има и 150 с локация в България. Те принадлежат на телекомуникационни компании, банки, университети, както и на няколко от най-го-

лемите доставчици на интернет в нашата страна. Според Wikileaks те са били използвани за следене на трети устройства - потенциално на всеки потребител с лаптоп, смартфон или свързан с мрежата телевизор.

МАЛКО ПРЕДИ ТОВА, през ноември 2016, британското правителство прие проектозакон, който му дава легално достъп до историята на посещаваните сайтове от всеки потребител. Законът се нарича Investigatory Powers Act, но медиите на Острова набързо го прекръстиха на Snooper's Charter - Хартата на подслушвача. Този закон дава на полицията и тайните служби право да изискват данни както от виртуалната история на всеки потребител, така и от активността му

в приложения като Whatsapp и Snapchat. По този начин всички ще бъдат длъжни да помагат на правителството, като донасят за клиентите си - доставчици на интернет, компании за чат и бързи съобщения, дори куриерски служби.

„НАЙ-ЕКСТРЕМНАТА СИСТЕМА ЗА ШПИОНАЖ в историята на западната демокрация", писа по този повод в Twitter прословутият Едуард Сноудън, и добави, че ползването на такива средства не си позволяват дори повечето автокрации. Малко след това Европейският съд в Люксембург, сезиран от британски правозащитници, се произнесе, че прихващането на електронна поща и други електронни комуникации на общ принцип е незаконно. Самият Сноудън е все по-актуална ►

► фигура тези дни. Бившият служител на ЦРУ и наемник на щатската Национална агенция по сигурността (NSA) пръв хвърли светлина върху този нов свят на повсеместно подслушване и наблюдение. През 2013 той започна постепенно да запознава публиката - чрез издания като британския The Guardian - с част от копираните секретни файлове на NSA.

От него научихме, че Verizon, водещ мобилен оператор в САЩ, е бил задължен да предоставя на службите метаданните на телефонни разговори и вътре в САЩ, и между САЩ и други страни. Под "метаданни" се разбира кои са участниците в разговора, къде се намират, колко дълго говорят, както и уникалните идентификационни номера на устройствата им. Това разкритие бе първият лъч светлина върху огромните масиви информация, събирани тайно от властите в САЩ.

СЛЕД ТОВА СНОУДЪН оповести съществуването на програмата PRISM, която позволява "колекционирането" на данни от имейли, чатове, гласови разговори и много други, с директен достъп от сървърите на 9 американски технологични гиганта в мрежата (включително Facebook, Google, Microsoft, Yahoo, Skype, Youtube и Apple).

Всички тези компании отрекоха да са запознати с PRISM, твърдейки че пазят съвестно личната информация на потребителите си. По думи на Сноудън обаче, американските тайни служби „буквално могат да виждат идеите ти, още докато ги пишеш на клавиатурата си“.

Сноудън - внук, син и брат на държавни служители - мотивира хода си като изпълнение на "граждански дълг", породено от нежеланието му да живее в свят, в който "всичко, което правиш или кажеш, се записва".

"СЪЮЗЪТ НА ПЕТТЕ ОЧИ" бе следващото разкритие - една група, формирана от САЩ, Великобритания, Канада, Австралия и Нова Зеландия, която събира и обменя информация, и си е поделила света като зони за подслушване. Канада се грижи за Централна Америка; САЩ се съсредоточават върху Латинска Америка, азиатска Русия, Азия и северната част на Китай; Великобритания, от своя страна, покрива Европа плюс европейска Русия, и Африка; Австралия хвърля по едно "око" на Индонезия, Индокитай и Южен Китай; Нова Зеландия - на западнотихоокеанския регион.

От класифицираните документи разбрахме и за т. нар. теория на "трите скока":

ако един анализатор реши, че си подозрителен, има право да разследва обажданията и виртуалните действия - но не само твоите, а и на хората, с които общуваш, и на хората, с които те общуват на свой ред. Тоест можеш да влезеш в ползрението на службите, дори да не познаваш и никога да не си комуникирал с конкретния им заподозрян.

ПОСТЕПЕННО СЕ РАЗСЕКРЕТИХА и много от техническите средства, използвани от шпионските агенции. Xkeyscore на пример е система, която може да следи дейността на потребителя в интернет без предварително позволение от него. Преравя и записва мейли, имена, телефонни номера, IP адреси. Функционирането на Xkeyscore е възможно благодарение на 700 сървъра из цял свят, които могат да записват данни до 3 дни без прекъсване. NSA защитава този инструмент, настоявайки, че с негова помощ са заловени над 300 терористи.

Разузнавателните агенции имат достъп не само до данните от мобилните телефони, но дори и върху уж неприкосновената информация от кредитните карти - тази програма носи прозаичното име Follow The Money, Проследи парите. Има съмнения, че

пипалата на NSA да стигнали дори до междубанковата система SWIFT.

Даже светът на видеоигрите не остава незасегнат. Бе доказано, че щатски и британски служби шпионират чатовете в онлайн видеоигрите, начело с World of Warcraft и Angry Birds. Службите твърдят, че тези чатове били предпочитано средство за комуникация на терористите - но и до днес това не е доказано.

Шпионите ползват също "бисквитките" на Google (за да научат за предишните действия на потребителя, неговите вкусове и навици), както и Google Maps.

СКАНДАЛЪТ "СНОУДЪН" предизвика съставянето на специална комисия към Белия дом, която да установи доколко са погазвани законите. В отговор на препоръките и Барак Обама обяви края на събирането на регистрите на телефонните обаждания, което вече е възможно само с изрично съдебно нареждане.

Но новият обитател на Белия дом не е на същото мнение. Още в предизборната кампания Доналд Тръмп гаде да се разбере, че смята Сноудън за "предател и страхливец", който трябва да бъде върнат от скривалището си в Русия, за да бъде съден. Донякъде куриозна позицията

човек, който нееднократно обвини Обама, чу подслушвал разговорите му по време на кампанията. "Наясно съм, че когато взимам телефона си, хората подслушват разговорите ми, така или иначе. Тъжно е да го кажа, но заставам на страната на сигурността", обяви Тръмп.

СИГУРНОСТТА - ТОВА Е вълшебната гумичка, с която защитниците на NSA оправдават действията ѝ. 11 септември ни остави това наследство - сигурността да е по-важна от свободата. Но днес, когато свързани стават не само телефонът и компютърът ни, но и домът, хладилникът, автомобилът - днес вероятно си струва да преосмислим това схващане.

Както посочва Евгени Морозов, редактор на The New Republic и автор на книги за свободата в мрежата, днес всеки иска да наложи някакъв контрол. Родителите искат контрол върху детската порнография; Холивуд, музикалните компании и издателствата искат премахване на нелегално качените продукти, за да защитят авторските права; банките искат по-добра защита срещу измамите във виртуалното пространство. Дори и самите граждани не изглеждат готови да приемат една наистина свободна Мрежа.

ЕДИН АНГЛИЙСКИ ФИЛОСОФ на име Джеръми Бентъм всъщност е предвидил таква обществена... още през 1785. Бентъм предложил един модел на идеалния затвор, наречен Паноптикон - сграда с прозрачни стени, в която всички затворници могат да бъдат наблюдавани постоянно от един-единствен надзорник. Той не може да гледа едновременно всички, разбира се, но те няма как да знаят кого гледа в момента, и това моделира поведението им.

Това е добра илюстрация за общото убеждение на Бентъм, че наблюдението и прозрачността са благотворни явления за обществото. Те на практика подтикват хората към автоцензура.

Това ли се случва и днес? Няма съмнение, че след разкритията на Сноудън немало от нас се отнасят с подозрение към мрежата. Внимават какво споделят в нея. Дори спират да пазаруват онлайн.

Това е единият избор. Другият е просто да си кажеш "това не ме засяга" и да продължиш по старому. Докато не те застигне някое твое старо политически некоректно изказване, нецензурирана снимка или фактура за екстравагантни покупки - изобщо какъвто и да било инструмент, с който някой би могъл да те контролира. И не, това отдавна вече не е само холивудски сценарий. ■

VBS Rental Service

Rent a car

NEW CARS

**EASY ONLINE
RESERVATIONS**

FREE DELIVERY*

**10%
DISCOUNT**
FOR ONLINE RESERVATIONS

08960 800 92

0700 800 92

**SOFIA, 33 VASIL LEVSKI BUL.
WWW.VBSERVICE.BG**

*FOR SOFIA AND VICINITY

Look Who's Talking

Espionage, a Hollywood reserved issue until recently, is now everywhere around us – and we are affected without even suspecting it

By MARIELA MINCHEVA / Photography SHUTTERSTOCK

Most people still tend to think about a Hollywood thriller movie when they hear the word espionage. They still think of it as something that happens far away, affecting unknown people, and most often on a film. But the shocking truth is that espionage has long ago begun to happen here, now, and to all of us. And relying on objections such as "I have nothing to hide" and "Who would ever want to know anything about me" is no longer justified.

IN EARLY MARCH WIKILEAKS distributed secret lists containing thousands of IP ad-

resses which have been watched by the US secret services. Among them there are also 150 addresses located in Bulgaria. They belong to telecommunication companies, banks, universities, as well as to several of the biggest Internet providers in the country. According to Wikileaks, the addresses have been used for keeping an eye on third devices – potentially owned by any consumer with a notebook, smart phone, or web-linked TV set.

A LITTLE EARLIER, in November 2016, the British government adopted a draft bill that

provided it with legal access to the history of the web sites every user is visiting. The law is called Investigatory Powers Act, but the media in Great Britain quickly renamed it to Snooper's Charter. It empowered the police and the secret services to demand data about each user's virtual history as well as about his activity in applications like Whatsapp and Snapchat. That's how everyone will be obliged to assist the government by informing against their customers: Internet providers, chat and messaging service providers, and even the express services.

"THE MOST EXTREME ESPIONAGE SYSTEM in the history of western democracy", the famous Edward Snowden wrote in Twitter on that occasion, adding that even most autocracies did not afford to use such means. Soon after that the Luxembourg-based European Court of Justice decided that catching emails and other means of electronic communication in general terms was illegal.

Snowden himself has become even more popular these days. The former CIA officer and NSA contractor was the first to shed light on this brand new world of overall bugging and surveillance. In 2013, he began to slowly unveil to the public – through media like The Guardian – parts of NSA's copied secret files. It was him who let us know that Verizon, a leading mobile operator in the USA, had been obliged to provide the services with metadata of phone calls within the US and between the US and other countries. Meta data means information about who is taking part in the conversations, what is their location, how long they talk, and what are the unique identity numbers of their devices. That disclosure was the first streak of light cast upon the enormous files of information amassed in secrecy by the authorities in the US.

THEN SNOWDEN announced the existence of the PRISM programme which allowed "collecting" data from emails, chats, voice conversations and many more, with direct access from the servers of 9 American technology giants in the net (including Facebook, Google, Microsoft, Yahoo, Skype, YouTube and Apple). All of these companies denied they were familiar with PRISM, claiming that they took care of their users' personal information dutifully. However, as far as Snowden said, the US secret services "are literally able to see your ideas while you are still writing them down on your keyboard." Snowden, a grandson, son, and brother of state officials, motivated what he did as implementation of his "civil debt" provoked by his unwillingness to live in a world where "all you do or say is recorded".

"THE FIVE EYES UNION" was the next disclosure – it was a group formed by the USA, Great Britain, Canada, Australia and New Zealand, which gathered and exchanged information while dividing the world in bugging zones. Canada is taking care of Central America; the USA is focused on Latin America, Asian Russia, Asia and Northern China; Great Britain is covering Europe and the European part of Russia, as well as Africa; Australia is keeping an eye on Indonesia, Indo-China and Southern China; New Zealand – on the western Pacific region.

The classified documents also revealed the existence of the so called theory about the "three jumps": if an analyst decided you were suspi-

"September
11 left us
this heritage:
security is more
important than
freedom"

cious, he was allowed to investigate the calls and virtual actions – not just yours but also the ones of the people you communicate with and the ones of the people these people communicate with. Therefore, you might attract the interest of the services even if you don't know the person they suspect and you have never communicated with him.

MANY OF THE TECHNICAL DEVICES used by the spy agencies were also gradually declassified. Xkeyscore, for example, is a system able to monitor what a user does in the Internet without getting his preliminary permission to do so. It ransacks through emails and records names, phone numbers, IP addresses. Xkeyscore functioning is possible thanks to 700 servers operating all over the world and capable of incessant data recording in the course of up to 3 days. NSA is defending that tool, insisting that it helped for the arrest of more than 300 terrorists.

The intelligence agencies have access not just to the data from mobile phones, but even to the allegedly untouchable information from credit cards – thanks to a programme prosaically called Follow The Money. There are also suspicions that NSA has even spread its tools on SWIFT, the interbank system.

The world of video games has not remained unaffected either. Evidence was already found that US and British services were spying the chats in online video games starting with World of Warcraft and Angry Birds. The services claim that these chats are a favourite communication tool of the terrorists – a statement that has never been proven. The spies also use the Google "cookies" (in order to learn about the user's previous actions, tastes and habits) as well as Google Maps.

THE SNOWDEN SCANDAL provoked the establishment of a special committee with the White House which was expected to find out to what extent the laws had been violated. In response to the recommendations it made, Barack Obama declared the end of the collection of phone calls registers and now it is only possible with an explicit court order.

However, the new occupant of the White

House holds a different view. Yet in his election campaign Donald Trump made it clear that he considered Snowden "a betrayer and coward" who should be brought back from his hiding-place in Russia in order to be put on trial. That was a little bit curious position for a man who accused Obama many times of having tapped his conversations during the campaign. "I assume that when I pick up my telephone, people are listening to my conversations anyway, if you want to know the truth. It's pretty sad commentary, but I err on the side of security", Trump said.

SECURITY – THAT'S the magic word that NSA defenders use to justify the actions of the agency. September 11 left us this heritage: security is more important than freedom. But today when there is a connection not only between our phones and our computers, but also among our homes, fridges, and cars, maybe it is time we reconsider that view.

As Evgeni Morozov, The New Republic editor and author of books about the freedom in the network puts it, today everyone is willing to impose some kind of control. Parents want that there is control over pornography; Hollywood, the recording companies and publishing houses want that illegally uploaded products are banned and their copyrights are protected; banks want better protection against the frauds in the virtual space. Even the citizens themselves do not seem ready to accept a really free Network.

AN ENGLISH PHILOSOPHER named Jeremy Bentham actually foresaw that kind of society... back in 1785. Bentham proposed a model of a perfect prison called Panopticon, a building with transparent walls in which all the prisoners could be watched at the same time by a single jailer. Of course, he was not able to keep an eye on every one of them but they didn't know who of them was watched at the moment and that shaped their behavior. This is a good illustration of Bentham's general belief that monitoring and transparency are beneficial for the society. Practically they forced people to censor themselves.

Is this what is happening today too? There is no doubt that after the revelations Snowden made there are many of us who treat the network with suspicion. They are careful of what they share in it. They even stop shopping online.

That is one possible choice. The other one is to simply say to yourself: "This has nothing to do with me" and go on living as you did. Until you come across a politically incorrect statement you once made, an uncensored photo, or an invoice for some extravagant acquisitions – anything that might be used to put you under someone's control. And no, this has long become more than just a Hollywood film scenario. ■

72 | **ФОТОГРАФИ ОТ
ВСИЧКИ СТРАНИ**
PHOTOGRAPHERS, UNITE

Емил Рашковски, "Пожелай си нещо": Млечният път и падаща звезда над язовир Широка поляна
Emil Rashkovski, Make a wish: The Milky way and a falling star over "Shiroka polyana" dam

66 | **ДА ГОНИШ ВЯТЪРА**
CHASING THE WIND

78 | **ЧЕТИРИЛИСТНА ДЕТЕЛИНА**
FOUR-LEAF CLOVER

КОНТАКТЪТ С ПРИРОДАТА НИ ПРАВИ ПО-ИНТЕЛИГЕНТНИ

CONTACT WITH NATURE MAKES US SMARTER

Всеки знае, че да се разтъпчеш в гората прочиства и гробовете, и съзнанието. Но сега американски психолози доказват, че контактът със зеленина има пряк ефект и върху интелигентността ни. Той ни кара автоматично да се отърсим от негативните мисли и проблемите, и забавя активността в онази зона от фронталния кортекс на мозъка, свързана с умствените заболявания. Разходката в градска среда няма такъв ефект. По време на изпитанията опитната група била пратена на 4-дневен поход сред природата без смартфони. В края на периода способността на участниците да решават логически задачи се повишила средно с 50%.

Успоредно проучване на учени в Барселона сред местните ученици показва, че онези от тях, които живеят в по-зелени райони и имат повече зеленина в домовете си, са по-способни да се съсредоточават и запомнят по-добре.

Everybody knows that a walk in the forest clears both the lungs and the mind. But now American psychologists have shown that the contact with green spaces also has a direct effect on our intelligence. It causes us to automatically get rid of negative thoughts and problems, and slows activity in the area of the brain's frontal cortex that is associated with mental disease. A walk in an urban environment does not have the same effect.

During the tests, the trial group spent four days out in natural surroundings without smartphones. At the end of the period the participants' ability to solve logical problems rose by an average 50%. A parallel study conducted by scientists in Barcelona among local students showed that those who live in greener areas and have more plants at home, are better able to concentrate and remember. ■

УЛТИМАТУМ ЗА FACEBOOK ОТ БРЮКСЕЛ

FACEBOOK GETS ULTIMATUM FROM BRUSSELS

Facebook, Twitter и Google+ получава едномесечен срок от Европейската комисия да затегнат мерките срещу фалшивите новини и манипулациите, в противен случай ги заплашват рекордни глоби.

Успоредно Германия подготвя промени в националното законодателство, които предвиждат 50 млн. евро глоба за всеки случай на недостатъчно бързо премахната фалшива новина или заплашителна публикация.

Трите интернет гиганта се срещнаха с представители на ЕК през март и предложиха някои промени, които обаче според Reuters не са се сторили достатъчни на комисарите.

Facebook, Twitter and Google+ have been given one month by the European Commission to tighten measures against fake news and scam posts, or they will be faced with record fines.

Meanwhile, Germany is preparing changes in its national legislation, which provide for a €50 million fine for insufficiently quickly taking down fake news or threatening posts.

The three Internet giants met with EC representatives in March to propose some changes which, however, Reuters reports, did not seem sufficient to the commissioners. ■

Save time! Skip waiting!

*Reserve online your **VIP** service!*

Varna and Burgas Airports invite our passengers who prefer exclusive services to enjoy a comfortable and relaxing airport experience with priority services and in elegant VIP Lounges or their terraces.

VIP Lounge – Varna Airport
Terminal 2
Tel.: +359 52 573 460
Mobile: +359 884 113 221
Mobile: +359 884 156 077
E-mail: vip@varna-airport.bg
Web: www.varna-airport.bg

Varna Airport

VIP Lounge – Burgas Airport
Terminal 1
Tel.: +359 56 870 266
Mobile: +359 884 801 263
E-mail: vip@burgas-airport.bg
Web: www.burgas-airport.bg

Burgas Airport

ПЕТ МИТА ЗА СМОГА

Замърсеният въздух предизвиква не само рак, но и екземи, рахит и Алцхаймер. И да, Виновни са най-вече автомобилите

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Според статистиката Солт Лейк Сити е градът с най-замърсения въздух в САЩ. Средното количество фини прахови частици там е 69 микрограма на метър, понякога достига 160.

В Пекин, пословичен с непрогледния си смог, концентрацията често е 300 микрограма на метър. В София в първите дни на януари станциите в Павлово, Надежда и Красно село отчетоха 450 микрограма на метър.

Тъкмо замърсяването в градовете е главният тласък за налагането на електромоделите и плъз ин хибридите. Те имат и много други предимства, разбира се: завидна динамика, минимален шум, много ниски разходи за експлоатация. Но основната причина за съществуването им е точно тази: че могат да се движат в града, без да добавят нищо към атмосферата му. В град с над милион автомобили като София това би имало огромно значение.

Проблемът със софийския въздух стана видим с просто око в последните години - до такава степен, че бе забелязан дори от общината, която подготвя мерки за борба със замърсяването. Но най-важната мярка е да научим малко повече за смога - и да разсеем някои упорити митове, свързани с него.

МИТ №1: НЕ СА ВИНОВНИ КОЛИТЕ. Всеки втори шофьор в София ще ви каже, че за замърсяването са виновни топлоцентралите, печките, "инверсията" - само не и собственият му автомобил. Тази откровена заблуда идва от смесването на онези отпадни продукти, които предизвикват смога, с парниковите емисии (начело с въглеродния диоксид). Последните са отговорни за глобалното затопляне и е истина, че автомобилната индустрия е относително малък замърсител, сравнен със селското стопанство или корабоплаването. ►

Five Myths About Smog

Polluted air not only causes cancer but also eczema, rickets and Alzheimer's disease. And yes, cars are mostly to blame

According to statistics, Salt Lake City has the worst air quality in the USA. The average quantity of fine dust particles there is 69 micrograms per meter and sometimes it reaches 160 micrograms. In Beijing, infamous for its impenetrable smog, the concentration is often 300 micrograms per meter. In Sofia, in early January, stations in Pavlovo, Nadezhda and Krasno Selo recorded 450 micrograms per meter.

The major drive for the establishment of electric vehicles and plug-in hybrids is urban pollution. Of course, there are other advantages: enviable dynamics, minimal noise, very low operation costs. However, the main reason is that they can be used in the city without adding anything negative to the atmosphere. In a city with more than a million cars, such as Sofia, this would be of enormous benefit.

In recent years, the pollution in Sofia has become visible to the naked eye – to such an extent that it was noticed by the municipality, and is now working to find ways to fight pollution. However, the most important measure is to learn a little more about the smog, and to dispel some persistent myths associated with it.

MYTH №1: IT'S NOT THE CARS' FAULT. Drivers in Sofia will tell you that thermal power plants, stoves, and weather inversion cause pollution – not their own car. This blatant deception comes from the mixture of those waste products causing smog, with greenhouse emissions (led by carbon dioxide). The latter are responsible for global warming and it's true that the automotive industry is a relatively minor pollutant, compared to agriculture or shipping.

But the emissions poisoning the air in cities are different. They're a combination of various hazardous substances – sulfur dioxide, dust particles, nitrogen oxides, and volatile organic compounds. They're emitted everywhere where there's organic matter burning – in wood stoves, coal-fired power plants, etc. However, after introducing European directives to Bulgaria, thermal power plants switched to natural gas. It's true that in Sofia there are entire neighborhoods heated with oil stoves during the winter. However, these are only a drop in the ocean of vehicles – mainly old, diesel vehicles without a coarse particle filter. There are

no reliable statistics on how many vehicles are in circulation in the capital city. Supposedly, there have been over 1 million vehicles for a long time – five times more than at the end of the 1980s.

MYTH №2: SMOG IS WORSE DURING THE WINTER. The heating season and the famous temperature inversions in Sofia (an atmospheric phenomenon where warm air doesn't rise but remains above the surface) have a discernible impact on smog. In fact, it's most dangerous during the summer, on the hottest and sunniest days. Because when the sun is strong nitrogen compounds that are emitted through a car's tailpipe connect with volatile organic compounds such as benzene, formaldehyd, etc.

This reaction creates a variety of harmful products, but mostly ozone.

In the higher layers of the atmosphere this allotropic form of oxygen is markedly useful – it absorbs some of the deadly solar radiation. But if we inhale it, it's pure poison. Ozone is ultra reactive. When it connects with water (in our lung's mucosa, for instance) it becomes hydrogen peroxide – a substance used by hairdressers for bleaching. Inhaling ozone causes a number of respiratory diseases. The World Health Organization estimates that 5 percent (800,000 cases per year) of deaths from lung cancer are caused by air pollution.

MYTH №3. DUST ISN'T THAT DANGEROUS.

Particles visible to the naked eye, with a diameter of about 10 micrometers are also hazardous to health, but most of them are filtered by our natural defenses – the throat and nasal mucosa, the fine hairs in the nostrils, etc. Internal combustion engines, however, emit fine dust particles, or PM1 2.5 (as their diameter is less than 2.5 micrometers – 1/30 thinner than a hair). These particles easily reach the lungs and can be absorbed into the blood stream. They're connected with cholesterol in the blood and make it "stickier" and more likely to form barriers. That's why in cities with air pollution the risk of a heart attack is 10-15 percent greater.

In fact, smog has even finer particles, called nanoparticles, less than 100 nanometers in diameter. Their effect on health has yet to be studied.

MYTH №4. SMOG HARMS ONLY THE LUNGS.

In fact, polluted air affects the whole body. We've mentioned cardiovascular diseases. Moreover, it stimulates colds and flu, causes skin problems from acne to eczema. Smog is a physical barrier to ultraviolet light, which is a good prevention against skin cancer, but reduces the amount of Vitamin D your body synthesizes, thus leading to rickets in children.

Recent studies show that polluted air has a serious effect on the brain, as well. Caleb Finch, professor at the University of Southern California, proved that fine particles affect the APOE4 gene, which is critical in the onset of the Alzheimer's disease. Finch's studies suggest that in adult women from cities with a lot of smog the risk of this incurable disease is increased by as much as 81 percent. An independent study by Boston University shows that children exposed to pollution perform worse on IQ tests.

MYTH №5. NOTHING CAN BE DONE. For years we have been led to believe that stricter environmental regulations can't be introduced in Bulgaria's automotive market, due to the population's low purchasing power. This would be funny if it weren't so dangerous. Introducing environmental standards doesn't automatically mean going after old cars. It would be good if the tax authorities, for example, differentiated between a 30-year-old diesel engine without a fine particle filter, and a 30-year-old small petrol engine with a gas engine. In the future, the only solution for cities with smog is to switch to electric vehicles – whether they're electric or charged with hydrogen fuel cells. Of course, their emissions are not zero because it depends on the electric power it is charged with and how it has been produced. Yet, Bulgaria, which covers more than 16 percent of its consumption with renewable sources, there's no problem in this regard. The question is whether the government will finally consider how to make electric vehicles more accessible to the people. Some experts argue that subsidizing them and implementing scrap vehicle initiatives in the future will bring even more VAT revenue. Even if it isn't so, the cost of such items would certainly be less than the colossal sums of money Bulgaria currently spends on treating its poisoned citizens. ■

Избери безконтактни кредитни карти Visa и MasterCard от ЦКБ

- Гратисен период до 60 дни при пазаруване
- Без годишна такса за първата година
- Изгоден лихвен процент извън гратисния период
- Безплатна застраховка при пътуване в чужбина
- Участие в програмата за лоялни клиенти CCB CLUB

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

0800 11 400
www.ccbank.bg

► Но емисиите, които ни тровят въздуха в градовете, са други. Те са букет от най-различни опасни вещества - серен диоксид, прахови частици, азотни оксиди, летливи органични съединения. Изпускат се навсякъде, където има горене на органична материя - в печките на гърва, ТЕЦ-овете на въглища и т. н. В България обаче след налагането на европейските директиви топлоцентралите преминаха към природен газ. Вярно е, че в София има цели квартали, които се отопляват с нафтови печки през зимата. Но те са капка в морето от автомобили - и то предимно стари, дизелови автомобили без филтър за твърди частици. Няма надеждна статистика колко коли се движат в столицата. По някои предположения отдавна са над 1 милион - пет пъти повече, отколкото към края на 80-те.

МИТ №2: СМОГЪТ Е НАЙ-ЛОШ ПРЕЗ ЗИМАТА. Отоплителният сезон и прословутите софийски температурни инверсии (атмосферно явление, при което топлият въздух не се издига нагоре, а остава над повърхността) имат видим ефект върху смога. Но всъщност той е най-опасен през лятото, в най-горещите и слънчеви дни. Защото тогава под влияние на слънчевите лъчи азотните съединения, изпускани от ауспусите, се свързват с летливите органични съединения като бензен, формалдехид и пр. Тази реакция създава най-различни вредни продукти, но най-вече озон. Във високите слоеве на атмосферата тази алотропна форма на кислорода е подчертано полезна - тя поглъща част от смъртоносната слънчева радиация. Но ако я вдишваме, си е чиста отрова. Озонът е свръхреактивен. От свързването му с водата (по лигавицата и в белия гроб например) се получава водороден пероксид - веществото, използвано от фризьорите за изрусяване. Вдишването на озон предизвиква най-различни респираторни заболявания. Световната здравна организация изчислява, че 5% от смъртните случаи от рак на белия гроб са предизвикани от замърсен въздух (или 800 000 случая годишно).

МИТ №3. ПРАХЪТ НЕ Е ТОЛКОВА СТРАШЕН. Видимите с просто око пращинки, с диаметър около 10 микрометра, също са опасни за здравето, но голяма част от тях се филтрират от естествените ни защити - лигавицата на гърлото и носа, фините косъмчета в ноздрите и пр. Двигателите с вътрешно горене обаче изпускат т. нар. фини прахови частици, или PM1 2.5 (защото диаметърът им е под 2.5 микрометра - 1/30 от дебелината на косъм).

Тези частици безпрепятствено достигат белия гроб и оттам попадат в кръвоносната система. Свързват се с холестерола в кръвта и го правят "по-лепкав" и по-склонен да образува прегради. Затова и в градовете със замърсен въздух рискът от инфаркт е с 10-15% по-висок. Впрочем в смога има и още по-гребни съставки, наричани наночастици, под 100 нанометра в диаметър. Ефектът им върху здравето тепърва се проучва.

МИТ №4. СМОГЪТ ВРЕДИ САМО НА ДРОБОВЕТЕ. Всъщност замърсеният въздух се отразява на цялото тяло. Споменахме сърдечно-съдовите заболявания. Освен това той стимулира настинките и грипa, предизвиква кожни проблеми - от акне до екзема. Смогът е чисто физическа преграда за ултравиолетовите лъчи, което е добре като превенция срещу рак на кожата, но намалява количествата витамин D, които тялото ви синтезира, и води до рахит при децата. А последните изследвания сочат, че мръсният въздух има сериозен ефект и върху мозъка. Кейлъб Финч, професор в Университета на Южна Калифорния, доказва убедително, че фините частици влияят върху гена APOE4, който е критичен за появата на синдрома на Аल्цхаймер. Изследванията на Финч сочат, че при възрастни жени от градове с много смог рискът от това все още напълно нелечимо заболяване се увеличава с цели 81%. Независимо проучване на Бостънския университет сочи, че децата, изложени на замърсяване, се представят

по-зле на тестовете за интелигентност.

МИТ №5. НИЩО НЕ МОЖЕ ДА СЕ НАПРАВИ. От години ни се втъпява, че на автомобилния пазар у нас не могат да се въвеждат по-строги екологични норми заради ниската покупателна способност на населението. Това щеше да е смешно, ако не беше толкова опасно. Да се въвеждат екологични норми не означава автоматично да се преследват старите автомобили. Но би било добре данъчните власти например да правят разлика между 30-годишен дизелов двигател без филтър за фини частици, и 30-годишен малък бензинов мотор с газова уредба.

В перспектива единственото решение за смога в градовете е да се премине към електрически транспорт - било зареждан от мрежата, било с водородни горивни клетки. Емисиите от него също не са нулеви, разбира се, защото зависи как е произведено електричеството, с което го зареждате. Но България, която вече покрива над 16% от потреблението си от възобновяеми източници, няма проблем в това отношение. Въпросът е дали държавата ще се замисли най-сетне как да направи електромобилите по-достъпни за хората. Някои експерти твърдят, че субсидирането им, и прилагането на схеми за изкупуване на стари автомобили, в перспектива дори носят повече приходи от ДДС. Но дори да не е така, със сигурност разходите по такъв пера ще са по-малки от колосалните пари, които в момента България харчи, за да лекува натровените си граждани. ■

ДА ГОНИШ ВЯТЪРА

Ако се надявате на кардиотренировката, за да отслабнете и влезете във форма, ще ви разочароваме – оказва се, че този тип активност е силно надценен

Текст: КРИСТИНА НИГОХОСЯН / Фотография: SHUTTERSTOCK

Десетилетия наред упражненията, които натоварват сърдечно-съдовата системата и повишават сърдечния ритъм, се смятат за нещо като пенкилер. Разчитате на кардиото, ако искате да свалите килограми, ходите на пътеката с идеята да подобрите формите на тялото си, или просто качвате стълбите до петия етаж, за да включите малко повече физическа активност в деня си. И докато лекари и специалисти по движение се опитваха да обяснят, че култът към кардиото е преувеличен, Крейг Балнтайн го каза със замах в книгата си *The Great Cardio Myth*. В нея той обяснява, че тренировки с бавно темпо и ниска натовареност, познати като LISS (Low Intensity Steady State), които се смятат за ключови

за добрата форма и дълголетие, са просто... загуба на време.

МИТ N 1: СВАЛЯТЕ КИЛОГРАМИ. Балнтайн е критик най-вече на LISS активностите, за които може да мине 15-минутно колоездене, разходка в гората или бягане на пътеката във фитнеса. Този тип тренировки стават популярни още в края на 60-те в зората на бодибилдърите, които разчитат на тях и нисковъглехидратна диета, за да добият формата, която искат. Няколко елементарни сметки показват обаче, че едва минута високо интензивна интервална тренировка HIIT (high-intensity interval training) има ползи, равни на тези от 45 минути обикновено аеробно упражнение. Според друго изслед-

ване кардио упражнение като 50-минутно бягане 5 дни в седмицата в продължение на 6 месеца няма никакъв ефект върху загубата на тегло. Напротив – често срещан „симптом“ на бегачите, които тренират за марафон, е да наддадат килограми или, защото са надценили калориите, които ще изгорят, или заради желанието да се наградят с някое лакомство след продължителното натоварване.

МИТ N 2: ОФОРМЯ ТЯЛОТО. Аеробните упражнения със сигурност ще повлияят благотворно на тялото ви. Но не разчитайте само на тях, ако искате да имате хармонична фигура – те стопяват както мазнини, така и мускули. Ако желанието ви е да се отървете от излишните маз-

нини, а не просто да намалите цифрата на кантара, ще ви трябва по-комплексна програма, свързана не само с физическа активност, но и правилна диета. Всеки гори калории с различно темпо в зависимост от метаболизма си, възрастта, килограмите, пола. По-пълните хора горят повече калории от слабите, мъжете - повече от жените, защото имат по-малък процент мазнини, а по-възрастните хора имат по-големи мастни запаси, отколкото мускулна маса. Освен ако нямате съвсем конкретна цел спрямо тялото си или атлетически амбиции, недейте да броите калории. За по-трайни резултати съчетайте кардио упражненията със силови, например вдигане на тежести. Силовите тренировки повишават метаболизма и карат тялото да гори мазнини дори, когато е в покой.

МИТ N 3: ДОБРЕ Е ЗА ЗДРАВЕТО. Крейг Балънтайн вади тежката артилерия, за да докаже, че кардио тренировките могат да имат опасен, дори смъртоносен ефект. Фактите, с които подкрепя теорията си – бегачът Джим Фикс, който през 70-те години успява да накара цяла Америка да се отдаде на сутрешен джогинг и ултрамаратонецът Мика Тру, на когото е посветена книгата *Born To Run* на Кристофър Макдугъл, умират едва 50-тина години от сърдечни проблеми. Разбира се, че каквато и да е физическа активност е за предпочитане пред никаква. Продължителните кардио тренировки обаче събират все повече негативи и дългогодишно изследване, започнало в далечната 1975 в Копенхаген, го доказва. Още съвсем млад, д-р Петер Шор е едни от най-бързите бегачи в Дания. Неприятни симптоми като световъртеж и гагене по време на тренировките го накарали да се замисли дали пък тичането няма и отрицателен ефект върху здравето. След дълги години в няколко университета в САЩ, той се връща в родината си и започва *Copenhagen City Heart Study* – изследване на сърдечно-съдовото здраве на 20 000 датчани. През 2015 е публикуван най-обстойния доклад с резултати, които са меко казано изненадващи. Според тях, продължителните упражнения по издръжливост като маратони, ултрамаратони, колоездене на дълги разстояния натоварват прекалено артериите и сърдечната камера, като променят структурата им. Повтарящи се травми стават причина за миокардна фиброза (нарушаване на нормалния метаболизъм на мускулните клетки на сърцето), а продължителното практикуване на кардио упражнения е свързано с калциране на артериите, диастолна дисфункция и втвърдяване на стените на артериите. ■

Chasing the Wind

If you're putting your hopes in cardio exercise to lose weight and get in shape, we'll disappoint you – it turns out that this type of activity is highly overrated

By CRISTINA NIGOHOSEAN / Photography SHUTTERSTOCK

For decades exercise that puts strain on the cardiovascular system and increases the heart rate has been considered a silver bullet. You rely on a cardio workout if you want to lose weight, use a treadmill hoping to get fitter or simply take the stairs to the fifth floor to add more physical activity to your day. While doctors and movement experts were trying to explain that the cult of cardio is overrated, Craig Ballantyne said it at one fell swoop in his book,

“The Great Cardio Myth.” There he explains that slow pace and low intensity workouts, known as LISS (Low Intensity Steady State), considered key to staying in good shape and to longevity, are just a... waste of time.

MYTH N 1: YOU LOSE WEIGHT. Ballantyne mostly criticizes the LISS activities, including 15-minute cycling, a walk in the woods or running on the treadmill at the gym. This type of

workout became popular in the late 1960s, at the dawn of bodybuilders who relied on it and the low-carb diet in order to get in shape. However, some simple calculations show that only a minute of HIIT (high-intensity interval training) has benefits equal to those of an ordinary 45-minute aerobic workout. According to another study, cardio exercise like a 50-minute run five days a week for six months has no effect whatsoever on the weight loss. On the

contrary, a common "symptom" of the runners training for a marathon is to gain weight, either because they've overestimated the calories they'll burn, or because of the desire to treat themselves to something sweet after a long workout.

MYTH N 2: IT SHAPES YOUR BODY. Aerobic exercises will surely benefit your body. But don't count only on them if you want to have a fit body – they burn both fat and muscles. If your idea is to get rid of the excess fat, and not only to lose weight, you'll need a more comprehensive program, involving not only physical activity, but also a proper diet. Everyone burns calories at a different pace; depending on their metabolism, age, kilograms, and sex. Heavier people burn more calories than lighter people, men burn more than women, as they have a lower percentage of fat, while older people have more fat reserves than muscle mass. Unless you have a very specific goal regarding your body or athletic ambitions, don't count calories. For longer lasting results, combine cardio exercise with weight training, for example weight lifting. Strength-training exercises boost metabolism and make the body burn fat even when you're at rest.

MYTH N 3: IT'S HEALTHY. Craig Ballantyne brings out the heavy artillery to prove that cardio workouts may have a dangerous, even deadly effect. He backs up his theory with examples of runner Jim Fixx, who is credited with igniting America's zeal for the morning run in the 1970s, and ultra runner Micah True, who Christopher McDougall's book "Born to Run" is dedicated to, died in their 50s from heart disease. Of course, any physical activity is better than none. Lengthy cardio workout sessions, however, are experiencing more and more disadvantages and a long-lasting study, which started in 1975 in Copenhagen, proves it. Still quite young, Dr. Peter Schnorr was one of Denmark's fastest runners. Unpleasant symptoms such as dizziness and nausea while training made him wonder whether running had a negative effect on health. After many years at several U.S. universities, he returned to his homeland and began the Copenhagen City Heart Study – a study on the cardiovascular health of 20,000 Danes. The most thorough report with, to put it mildly, surprising results was published in 2015. According to the reports, long-term endurance training like marathons, ultramarathons, long distance cycling put excessive strain on arteries and the heart chamber by changing their structure. Repetitive injuries become the cause of myocardial fibrosis (a disorder of the regular metabolism of the heart muscle cells), while prolonged cardio trainings are associated with arterial calcification, diastolic dysfunction and arterial hardening. ■

Хит ли е HIIT?

Високо интензивната интервална тренировка съществува от много години в света на леката атлетика, но едва в последните 10-тина става популярна сред обикновените загрижени за формата си хора. Представлява кратки интервали с високо физическо натоварване, последвани от период на почивка, като така се изпълняват няколко серии упражнения. Най-голямото предимство на HIIT – горите много повече калории за много по-кратко време. Метаболизмът се ускорява и продължавате да изразходвате енергия до 38 часа, след като сте приключили с тренировката. Недостатъците са трудността на упражненията, особено за човек, който не се е занимавал със спорт интензивно, голямото натоварване и дългото възстановяване след това. Ако сте дебютанти в HIIT, ви съветваме да се консултирате с инструктор, преди да започнете.

Is HIIT a hit?

High Intensity Tactical Training has existed for many years in the world of athletics, but only over the past decade it's become popular among ordinary people concerned about their fitness. It consists of short periods of high-intensity exercise followed by a recovery period, thus performing a few series of workouts. HIIT's greatest advantage – you burn many more calories in a much shorter time. Metabolism is increased and you continue to burn energy up to 38 hours after the workout is completed. The disadvantages are the hard exercises, especially for someone who hasn't done fitness regularly, high-intensity and the long recovery period afterwards. If you're a beginner, we advise you to consult an instructor before you start.

World Luxury
Spa
Awards
WINNER 2015

RAMADA.
SOFIA

WYNDHAM®
Batumi

VICTORIA SPA SPA & FITNESS

**Victoria spa is the biggest spa in Sofia, situated in Ramada Princess hotel on 3500 sm .
There are on your disposal:**

**INDOOR SWIMMING POOL ; CHILDREN POOL;
VITAMIN BAR; FITNESS CENTER & SPORTS HALL
FOR GROUP CLASSES; FINNISH SAUNA, SALTED
SAUNA, STEAM BATH; TURKISH BATH HAMMAM
WITH ORIENTAL PEELING / kese /; 8 LUXURY
MASSAGE ROOMS WITH JAKUZZIES; COSMETICS;
V.I.P SPA APARTMENT; HAIR DRESSERS SALOON
WITH MANICURE & PEDICURE; SUN BED; MORE
THEN 150 DIFFERENT MESSAGES AND SPA
RITUALS; INTERNATIONAL SPA TEAM FROM BALI,
THAILAND AND THE PHILIPPINES;
5 STARS SERVICE**

**For more information and reservations please dial :
Georgia, Wyndham Batumi hotel +995 599 31 30 12
Bulgaria, Ramada Princess hotel +359 895 79 29 38**

www.victoria-spa.com

ФОТОГРАФИ ОТ ВСИЧКИ СТРАНИ, СЪЕДИНЯВАЙТЕ СЕ!

PHOTOGRAPHERS OF THE WORLD, UNITE!

Вече 10 години конкурсът Sony World Photography Awards е отворен за всички фотографи от цял свят, независимо дали са професионалисти или любители. Разделен на четири модула - Professional с 10 тематични категории, Open също с толкова, Youth за фотографи между 12 и 19, и Student Focus за студенти в областта на фотографията, състезанието събира хиляди кадри всяка година. Вече бяха отличени победителите в Open модула, от който The Inflight Magazine подбра любимите си. Наградените в професионалния модул, сред които и кой ще се кичи с титлата "Фотограф на годината", ще станат ясни през април.

For 10 years now the Sony World Photography Awards competition has been open to all photographers around the world, both professional and amateurs. It's divided into four modules – Professional with 10 thematic categories, Open – also with 10, Youth – for photogtaphers aged 12-19, and Student Focus – for those studying photography. The competition collects thousands of images each year. The winners in the Open competition have already been awarded and The Inflight Magazine has selected its favourite ones. Those awarded in the Professional module, including the Photographer of the Year title, will be announced in April.

"Светлина свише", Петер Свобода, Словакия
Light from above, Peter Svoboda, Slovakia

"Сепия", Джим Чен, Тайван
Squid, Jim Chen, Taiwan

"Добро утро, Фуджу",
Джирават Плеконгту, Тайланд
Good morning Mt.Fuji ,
Jirawat Plekhongthu, Thailand

"Потопено игрище", Камило Диас, Колумбия
Submerged field, Camilo Diaz, Colombia

"Хармонично безреגיע", Карлос М. Алмагро, Испания
Harmonious disorder, Carlos M. Almagro, Spain

"Сутрешен масайски ритуал", Джо Уер, Кения
Maasai Morning Ritual, Joe Were, Kenya

"Домашна лимонада", Анти Халакорпи, Финландия
Homemade lemon beverage, Antti Hallakorpi, Finland

Елена Аносова
Elena Anosova

"Матилда", Александър Виноградов, Русия
Mathilda, Alexander Vinogradov, Russian Federation

"Бял парник", Лейла Емектар, Турция
White greenhouse, Leyla Emektar, Turkey

"Дърво уанака", Линда Куч, Нова Зеландия
Wanaka Tree , Linda Cutche, New Zealand

"Чай под слънцето", Фангжин Лу, Китай
Sunned tea, Fanjing Lu, China

"Съществуване", Йелена Янкович, Сърбия
 ■ EXIST, Jelena Janković, Serbia

"Воговъртеж", Петар Сабол, Хърватска
 Swirl, Kovitlanje, Petar Sabol, Croatia

"Сегаменис", Елзбиета Куровска, Канада
 Segamenis, Elzbieta Kurowska, Canada

"Старата река",
Иван Миладинов,
България
Old River,
Ivan Miladinov,
Bulgaria

"Дамата в червено",
Хендра Пермана,
Индонезия
Lady in Red, Hendra
Permana, Indonesia

Четири-листна гетелина

Stelvio е колата, която трябва да възроди Alfa Romeo - най-славната италианска автомобилна емблема. И като нищо ще го направи

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография FCA

Когато най-прочутият планински проход в Италия и най-славната италианска автомобилна марка се срещнат, можете да очаквате наистина интересни неща. Името на мястото е Стелвио; колата е може би най-важната Alfa Romeo от поне двайсет години насам.

ОТ ТОЗИ ПЪРВИ В ИСТОРИЯТА на Alfa SUV, който също е наречен Stelvio, зависи цялото бъдеще на тази легендарна компания.

Италия има и други прочути марки, разбира се. Някои са по-печеливши и даже по-престижни. Но никоя друга няма толкова забележителна история. Alfa Romeo, основана през 1910, е самият генезис на италианските автомобили.

По времето, когато тя печели първите си състезания, BMW прави моторцикли, а Porsche е само смътна идея в главата на един служител в инженерния отдел на Daimler.

ТЪКМО ОТ ALFA ROMEO тръгва кариерата на Енцо Ферари, а също и на Тацио Нуволари, може би най-великият пилот в историята. Самият Хенри Форд бе признал

навремето, че когато види Alfa на улицата, сваля шапка.

Затова и с такава болка наблюдавахме как в последните десетилетия великата някога фирма се опитва да ни продава префасонирани модели на Fiat. И затова посрещнахме с такава предпазлива надежда голямото възраждане с Giulia преди две години.

STELVIO Е СЛЕДВАЩАТА - и също така най-важната - стъпка в това възраждане. Това е моделът, който трябва да отвори за Alfa вратите към най-доходния пазар в света - американския. И да позволи на италианците най-после отново да станат сериозен конкурент на голямата германска тройка.

Преди всичко нека кажем, че тази кола няма нищо общо с Fiat. Това си е чистокръвна, стопроцентова Alfa, построена върху същата платформа като Giulia.

ПРИЛИКАТА МЕЖДУ ДВЕТЕ се вижда с просто око. Разбира се, красотата е нещо субективно. На нас например неща като Врега от миналото десетилетие ни се струват по-елегантни. При Stelvio има

една отчетливо агресивна нотка, явно добавена да впечатлява отвъд океана. Неслучайно и главният дизайнер на Alfa, тази икона на италианския стил, вече е американец.

Все пак като цяло колата е привлекателна и не мислим, че отстъпва на вид на някой от конкурентите си.

КОИ СА ТЕЗИ КОНКУРЕНТИ ЛИ? Като размери Stelvio е в същия сегмент като BMW X4 и Mercedes GLC Coupe. Но ако питате създателите ѝ, главният съперник е Porsche Macan.

Честно казано, на първо четене това ни се вижда малко самохвално. Но само пет минути зад волана ни стигнаха да се убедим, че претенцията е основателна.

Това не е просто SUV със залепена върху него спортна емблема, както постъпиха много от конкурентите напоследък. Това си е истинска спортна машина, превърната после в SUV. За пръв път в този сегмент срещаме кола, в която масата и височината не развалят удоволствието.

МОЖЕ БИ ЗАЩОТО МАСАТА не е чак толкова сериозна. Блокът на двигателя,

1995

куб. см работен обем
cub cm capacity

280

k.c. максимална мощност
hp max power

400

Нм макс. въртящ момент
Nm max torque

5.7

секунди 0-100 km/h
seconds 0-100 km/h

окачването, капакът, вратите и калниците са от лек алуминий. Кардановият вал е от карбон. В резултат на кантара Stelvio показва малко над тон и шестстотин - с поне 100 kg под конкурентите.

Това е съчетано с най-бързия и директен волан в този сегмент, и със същия фантастичен осемстепенен автоматик от ZF, който ползват BMW и Jaguar.

Теглото е идеално разпределено между двете оси, а многоточковото окачване според Alfa гарантира най-малкото накланяне изобщо в този клас - нещо, с което след завоите из Алпите сме готови да се съгласим.

STELVIO ДЕБЮТИРА С ДВА двигателя - 2-литров турбобензин с 280 конски сили и 2.2-литров турбодизел с 210 коня.

Това са си собствени двигатели на Alfa, създадени специално за новата платформа. Към тях ще се присъединят също бензин с 200 коня и дизел със 180, както и дългоочакваният V6 на версията Quadrifoglio. И двата мотора са достатъчно енергични. Но да си вземеш Alfa с дизел ни звучи малко като да отидеш в Лас Вегас заради музеите. Истинската забава е с четирив-

цилиндровия бензинов мотор - с много запаси от мощност и много приятен звук. И с по-малко от 6 секунди за ускорение от 0 до 100 km/h. Само че забравете за обещаваните 7 на сто разход - за да го постигнете, е нужна въздържаност, която в тази кола никога няма да поускате да проявите.

ПРИ НОРМАЛНИ УСЛОВИЯ Stelvio е със задно предаване, като при нужда 4x4 системата може да прехвърли до 50% от въртящия момент към предните колела. Можете също да си поръчате диференциал с механично заключване, което в съчетание с 20-те сантиметра просвет ще ви даде прилична офроуд машина.

Интериорът е приятен и стилизиран, макар и доста по-консервативен, отколкото бихме очаквали от Alfa. Във високите ниша материалите са отлични - скъпа кожа и истинско дърво. В ниските тук-там се забелязва и по-евтина пластмаса.

Мултимедийната система с почти 9-инчовия дисплей е удобна и интуитивна, а въртящият се контролер силно ни напомня на този в BMW - може би защото и при двете компании системата се произвеж-

да от Magnetti Marelli.

ВЪЗТОРЖЕНИЕТ НИ ТОН не трябва да ви подвежда. Stelvio си има и някои много типично италиански недомислия. Перата за смяна на предавката са толкова големи и така монтирани, че пречат да стигате до мигачите и чистачките. Задните врати са изумително неудобни. Въпреки дългото междуосие в класа мястото на задната седалка никак не е много. Остава и въпросът за обезценката, която при Alfa никога не е била от силните козове през купувачите. А при стартова цена от 110 000 лева това е сериозен въпрос.

ИЗОБЩО, АКО СЛУШАТЕ ЗДРАВИА РАЗУМ, може би все пак трябва да изберете германските предложения.

Но здравият разум ни казва също да ядем киноа вместо пържоли, да пием вода вместо кванти и да се посветим отрано на семейството. Ако слушахме само него, бихме живели спокойно и дълго. И убийствено скучно. За щастие животът ни предлага и други възможности - с неща като лекомислие, като приключение, като флирт. И като Alfa Romeo. ■

Four-Leaf Clover

Stelvio is the car meant to revive Alfa Romeo – the most celebrated Italian automobile logo. And it might just do so

When the most famous mountain pass in Italy and the most celebrated Italian car brand meet, you can really expect things to happen. The name of the place is Stelvio; the car is perhaps the most important Alfa Romeo in at least two decades.

THIS FIRST SUV IN ALFA'S HISTORY, also called Stelvio, determines the whole future of this legendary company.

Of course, Italy has other famous brands. Some are more profitable and even more prestigious. But no other has such a remarkable history. Alfa Romeo, founded in 1910, is the very genesis of Italian cars.

At the time it won its first races, BMW was making mopeds, and Porsche was just a vague idea in the mind of an employee in Daimler's engineering department.

ALFA ROMEO PAVED THE WAY for Enzo Ferrari's career, as well as for that of Tazio Nuvolari, arguably the greatest racing driver ever. Henry Ford himself once said that every time he sees an Alfa in the street, he takes his hat off.

That's why it pains us to see how the once celebrated company is trying to sell us revamped Fiat models. So we pinned only cautious hopes on the great revival with the Giulia two years ago.

STELVIO IS THE NEXT, as well as most important

step in this revival. This is the model which is to open the doors for Alfa to the most lucrative market in the world – the American one. And to enable the Italians to finally again become a serious competitor to the big German three.

First of all, let's say that this car has nothing in common with Fiat. This is pure, 100 per cent Alfa, built on the same platform as the Giulia.

THE SIMILARITY BETWEEN THE TWO is visible to the naked eye. Of course, beauty is in the eye of the beholder. To us, for example, last decade's Brera seems more elegant. The Stelvio has a distinctly aggressive touch, clearly added to impress customers overseas. Significantly, the chief designer of Alfa, this Italian style icon, is now an American.

Yet overall, the car is attractive and we don't think it inferior in appearance to some of its competitors.

WHO ARE THESE COMPETITORS? In terms of size, the Stelvio is in the same segment as the BMW X4 and the Mercedes GLC Coupe. But if you ask its creators, its chief rival is the Porsche Macan.

Frankly, at first this seemed a bit conceited to us. But only five minutes behind the wheel were enough to convince us that the claim is justified. This is not just a SUV with a sports logo stuck on it, a recent practice of many of its rivals. This is a genuine sports car, later turned SUV. For the first time in this segment we see a car in which mass and height do not spoil the pleasure.

PERHAPS BECAUSE THE MASS is not that huge. The engine block, suspension, hood, doors and fenders are made of lightweight aluminium. The drive shaft is made of carbon fibre. As a result, the Stelvio weighs just over 1.6 tonnes, at least 100 kg less than its rivals.

This is coupled with the fastest and most direct steering in this segment, and with the same fantastic ZF automatic 8-speed transmission, used by BMW and Jaguar.

The weight is perfectly distributed between the two axles, and the double wishbone suspension, so Alfa claims, guarantees the least lean in this class – something we are ready to agree with after the winding roads in the Alps.

STELVIO MAKES ITS DEBUT WITH TWO ENGINES – a 2-litre turbocharged petrol with 280 horsepower and a 2.2-litre turbo diesel with 210 horsepower.

These are Alfa's own engines, created specifically for the new platform. Added to these will be a 200 hp petrol engine and a 180 hp diesel, as well as the long-awaited V6 of the Quadrifoglio version.

Both engines are sufficiently forceful. But to get a diesel Alfa is a bit like going to Las Vegas for museums. The real fun comes with the four-cylinder petrol engine – with plenty of power and a pleasing sound. And less than 6 seconds for acceleration from 0 to 100 km/h. Forget about the promised 7 per cent consumption though – for it you need restraint, which you are highly unlikely to show in this car.

IN NORMAL CONDITIONS the Stelvio acts like a rear-wheel drive vehicle, but if necessary the 4x4 system can transfer up to 50 per cent of the torque to the front axle. You can also order a mechanical self-locking differential which, coupled with the 20 cm ground clearance, will give you a decent off-roader.

The interior is nice and stylish, even if rather more conservative than we'd expect from Alfa. In the high-end cars, the materials are excellent – expensive leather and real wood. At the low-end, cheap plastics can be spotted here and there.

The infotainment system with an almost 9-inch display is easy and intuitive, and the rotary dial strongly reminds us of that of the BMW – perhaps because in both companies the system is made by Magneti Marelli.

OUR ENTHUSIASM should not mislead you. The Stelvio does have some typically Italian misconceptions. The paddle shifters are too large and mounted in a way that prevents you from easily reaching the indicators and windscreen wipers. The rear doors are amazingly inconvenient. Despite the longest wheelbase in the class, there is not much room in the back at all. There is also the question of depreciation, which has never been one of Alfa's strongest points with buyers. And with a starting price of 110,000 leva this is a serious matter.

TO SUM IT UP, IF YOU LISTEN TO REASON perhaps you should consider the German offers.

But reason also tells us to eat Quinoa instead of pork chops, to drink water instead of Chianti, and to start a family early in life. If we listened only to reason, life would be peaceful and long. And dreadfully boring. Fortunately, it also offers us other options – things like frivolity, adventure and flirting. And like Alfa Romeo. ■

108 | **НЯМА ЩАСТИЕ,
ЩОМ НЯМА СУПА**
NO SOUP, NO HAPPINESS

84 | **ИНТЕРВЮ: АЛЕН ПРОСТ**
INTERVIEW: ALAIN PROST

90 | **ИСТИНСКАТА ПЪРВА**
THE REAL FIRST LADY

АФИШ

Събитията
и нещата, за
които ще се
говори през
април

КОНЦЕРТ

НАТАЛИ ИМБРУЛИЯ // Принцесата на австралийския поп (ясно е, че кралицата е Кайли) промотира последния си албум *Male*, в който е записала своите интерпретации на популярни парчета на мъже вокалисти като Робърт Смит от The Cure, Пит Таунсънд, Том Петти, Нийл Йънг и Кат Стивънс. Акустичното ѝ турне в Европа е малко необичайно – Имбрулия е избрала по-малки зали, за да постигне интимно звучене и да се докосне до феновете.

30 април, Music Jam, София

КИНО

ПРИВЛИЧАНЕ // Фантастичен екшън, но не съвсем – НЛО се разбива в голям руски град. Докато повечето хора са изпълнени със страх от извънземните, някои започват да си задават въпроси за собствената си природа. Дъщерята на полковника (Олег Меншиков), който води военната операция срещу чуждоземния кораб, дори успява да се влюби в един от извънземните. Режисьор е Фьодор Бондарчук, синът на съветската кино легенда Сергей Бондарчук.

От 21 април по кината

БАЛКАНСКО КАБАРЕ

FOLTIN // Определят се като „псевдо емигрантско кабаре“, но който ги е слушал на живо, знае, че Фолтин вероятно са най-значимата група на македонската сцена в последните десетилетия. Джаз, фънк, боса нова, електроника и неизменните балкански ритми са достатъчно основание шестимата ѝ членове да са сигурни, че пред сцената им ще се вихрят бурни танци. А затова допринася и собственото им екстравагантно поведение на сцената.

8 април, Sofia Live Club, София

EN

CONCERT

NATALIE IMBRUGLIA // The Australian pop princess (it's clear that Kylie is the queen) promotes her latest album titled "Male" with her interpretations of popular songs by male vocalists, such as The Cure's Robert Smith, Pete Townshend, Tom Petty, Neil Young, and Cat Stevens. Her European acoustic tour is slightly unusual – Imbruglia has chosen smaller halls in order to achieve an intimate sound and be closer to her fans.

April 30, Music Jam, Sofia

CINEMA

ATTRACTION // A science fiction action film, but not quite. An UFO crashes in a large Russian city, while most people are terrified of aliens, some start asking questions about their own humanity. The daughter of a colonel (Oleg Menshikov), who is leading the military operation against the alien spaceship, even manages to fall in love with one of the aliens. It's directed by Fyodor Bondarchuk, Soviet cinema legend Sergei Bondarhuk's son.

In theatres April 21

BALKAN CABARET

FOLTIN // They define themselves as a "pseudo-emigrant cabaret," but those who have heard them live knows that Foltin are the most significant band on the Macedonian scene in recent decades. Jazz, funk, bossa nova, electronic music, and the eternal Balkan rhythms are sufficient grounds to ensure its six members there will be wild dancing in front of the stage. Their own extravagant behavior on stage contributes to that the party.

April 8, Sofia Live Club, Sofia

Events and
things that
will be
discussed in
April

POSTER

ТРАДИЦИИ

ЛАЗАРКИ НА ЦВЕТНИЦА // Бургаското село Козичино (бивше Еркеч) е единственото в България, където пролетният обичай лазаруване се празнува на Цветница. Причината за това е в миналото, когато селото е многобройно и не всички моми успяват да лазаруват на Лазаровден. Затова първия ден домовете се обикалят от малките момичета, а на втория – от по-големите. Обичаят продължава да се спазва и до днес в неделята преди Великден.

9 април, с. Козичино, Поморие

КНИГА

НЕЩА, КОИТО НЕ СЕ ПОБИРАТ В КУФАР // Нещо средно между пътепис и мемоари, книгата на Енрике Криадо разказва за 3-те години, които испанският дипломат прекарва в Конго, „най-африканската страна в Африка“ според самия него. Културният шок за Криадо започва от летището, за да отстъпи по-късно място на привързаността му към обикновените конгоанци, които не се различават особено от всеки друг човек на планетата.

Издателство „Колибри“

BUENA VISTA SOCIAL CLUB

OMARA PORTUONDO // Месеци преди да навърши 87 години, кубинската легенда пристига отново в България като част от прощалното си турне. 70 години след началото на музикалната си кариера, изпълнителката на Quizás, Quizás, Quizás и Dos Gardenias ще пее собствени, но и най-популярните песни на Buena Vista Social Club, превърнали кубинската музика в световна сензация. На сцената на Зала 1 Омара излиза с огромен бенд и няколко гост-изпълнители.

28 април, Зала 1 на НДК, София

EN

TRADITIONS

LAZARKI ON PALM SUNDAY // Kozichino (former Erkech), near the city of Burgas, is the only village in Bulgaria where the spring custom Lazaruvane is celebrated on Palm Sunday. This ceremony lies from years ago when the village was more populated and not all young girls participated to perform the custom on Lazarus Saturday. On the first day little girls go around to the houses in the village, and older girls go around on the second day. The custom is still observed today on the Sunday before Easter.

April 9, Kozichino, Pomorie

BOOK

THINGS THAT DON'T FIT IN A SUITCASE // Something between a travelogue and memoirs, Enrique Criado's book tells about the three years the Spanish diplomat spent in the Congo, "Africa's most African country," in his opinion. The culture shock for Criado started at the airport, and later gave way to his affection for the ordinary Congolese who don't differ from any other person on the planet.

Colibri Publishing House

BUENA VISTA SOCIAL CLUB

OMARA PORTUONDO // A couple of months before she turns 87 years old, the Cuban legend is coming back to Bulgaria as part of her farewell tour. Seventy years after the beginning of her musical career, the Quizás, Quizás, Quizás and Dos Gardenias singer will perform her own songs, but also Buena Vista Social Club's most popular songs that have turned Cuban music into a worldwide sensation. Omara goes on Hall 1 stage with a band and several guest performers.

April 28, Hall 1, National Palace of Culture, Sofia

Текст: КРИСТИНА НИГОХОСЯН / By: CRISTINA NIGOHOSYAN

FORMULA 1 **СТАНА САМО ЗА** **ВЪЗРАСТНИ ХОРА**

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Ален Прост, един от най-великите пилоти в историята, прег Bulgaria ON AIR

В историята на моторните спортове има само шепа фигури от ранга на Ален Прост. Наричан заради интелекта си Професора, този 62-годишен французин има четири титли от Formula 1, повече от всеки друг освен Шумахер и Фанджо. При това успехите на Прост дойдоха в златните години на F1, в конкуренция с гиганти като Айртон Сена, Нелсон Пикет и Найджъл Менсъл. После Професора бе собственик и мениджър на отбор от F1, а днес върши същото за тима на Renault e-dams в новите серии Formula E. "КОЛЕАА", автомобилното предаване на Bulgaria ON AIR, разговаря с най-великия френски пилот за всички времена по време на автомобилния салон в Женева.

Нека започнем с новия сезон във Formula E. Какво очаквате от шампионата и от вашия отбор?

Повече или по-малко - същото като през последните две години. Имаме добър отбор и добър партньор в лицето на Renault. Организацията ни става все по-добра. Спечелихме последните три старта миналия сезон и първите три през този, така че искаме да продължим по същия начин. Рано или късно това ще приключи, разбира се. Но сега целта ни е да сме шампиони и при пилотите, и при конструкторите.

Може ли някой ген Formula E да изпревари Formula 1 като популярност? Какви са предимствата на състезанията с електрически болиди?

Никога не съм искал да сравнявам двете. Нито да ги противопоставям. Това са две различни дисциплини, които трябва да работят заедно. Едното е съвсем нова концепция - електрически автомобили, в града, еднократни състезания. Искаме чрез тях да утвърдим технологията. Привличаме по-млада публика, което е много важно. Но Formula 1 е върхът, есенцията на автомобилните технологии и автомобилния спорт. И така трябва да остане.

Мнозина твърдят, че Formula 1 загуби част от очарованието си в последните години. Възможно ли е причината да е, че тя стана доста по-безопасна, загуби се онова чувство за опасност и за свръхчовешка смелост, което внушаваха пилотите от вашето време?

Трудно е да се каже със сигурност, но това може би е част от обяснението. Хо-

рата гледаха на нашето поколение пилоти като на гладуатори или нещо подобно. Знаехме, че постоянно рискуваме живота си. Загубата на това усещане е част от обяснението. Но не цялото.

На някои хора вероятно им се струва, че пилотската работа е станала твърде лесна - което важи за отделни неща, но не е вярно като цяло.

Има и друго: поколението, което гледа Formula 1, си остава голяма степен същото. Днес шампионатът се следи най-вече от хора между 40 и 60 години. Не успяхме да привлечем масово по-млади зрители. Тези фенове гледат най-вече към миналото, а не към бъдещето.

Така че ако променяме нещо във Formula 1, трябва да го направим с мисъл най-вече как да привлечем младите. От друга страна, билетите и изобщо достъпът до тестовете и до състезанията стана прекалено скъп за млади хора. С две думи, трябва да преосмислим бизнес модела.

Пилоти, които си плащат, за да карат във Formula 1: в миналото това бе по-скоро изключение, днес е правило. Възможно ли е все още човек да пробие само с талант, без пари?

Същото, за което говорех преди малко: бизнес моделът трябва да се промени. Аз имах отбор във Formula 1 преди няколко години и бях принуден да използвам няколко такива пилоти, които носеха приходи. Това е съществувало винаги, но напоследък наистина се среща все по-често, защото икономическата ситуация става все по-трудна.

Наскоро в едно интервю казахте, че за вас идеалната кола е нещо голямо и електрическо, и че предпочитате аутоматика пред ръчните скорости...

За ежедневната ми кола ли? Да, винаги съм предпочитал комфортните автомобили с аутоматик.

Сега на хоризонта е аутономното управление, интелигентните аутопилоти...

Това е нещо различно.

Така е, но когато то дойде, трябва ли да се откажем изобщо от шофирането?

Това е много труден въпрос. Често се случва да си представяш ясно бъдещето, когато създаваш новите технологии, и после да се окаже, че си вървял в съвсем грешна посока. Има случаи, когато и аз са-

мият бих ползвал аутопилот - в големия град, в натоварения трафик, на път за лежището... В такива случаи бих предпочел колата да ме кара сама и да мога просто да се отпусна. Но не бих искал 100 процента от автомобилите да станат такива. Същото е с електромобилите. Днес всички са обсебени от тях и аз също вярвам, че това е технологията на бъдещето. Но не искам всички автомобили да станат електрически. Това ще е грешка. Трябва да се намери компромис.

Вашият бивш съотборник Еги Чийвър казваше за вас, че сте най-внимателният към детайлите човек, когото е срещал. Такъв ли сте все още днес, когато вече не се състезавате?

Все още съм такъв, да. Дори и в личния си живот. Това е нещо, с което според мен човек се ражда. Предполагам, че на момента е трудно за хората, с които работя. Дори и за най-близките. Но това съм аз.

Мога ли да ви върна за кратко в миналото? Ако погледнете назад, кое е любимото ви състезание?

Любимото ми състезание? Всъщност са две. През 1990 с Ферари в Мексико...

...Когато стартирахте 13-и и спечелихте...

Да, тръгнах 13-и, в първата обиколка бях 14-и и после изпреварих всички. А също и Аделаида през 1986, където спечелих втората си титла.

Моторните спортове са на повече от век. Кои са личностите в него, които са ви повлияли най-много?

Възхищава ме се на много хора. Не можеш да станеш добър в тази професия, ако не се възхищаваш на другите. Защото когато се възхищаваш на някого, винаги взимаш нещо от него. Когато някой каже: постигнах всичко сам, това не може да бъде вярно. Винаги получаваш по нещо от тези преди теб. Когато бях млад, се възхищавах на Джеки Стюърт, на Ники Лауда, на Джим Кларк... А също и на хора като Колин Чапман, Енцо Ферари... Да не забравяме Бърни Екълстоун. Това са хора, с които може невинаги да си съгласен. Но комбинацията от всички тези влияния е отлична. Имах късмета да срещна много забележителни хора, и смятам, че благодарни на това сам станах по-добър човек. ■

Formula 1 Is Now for Older Spectators Only

Alain Prost, one of the greatest drivers ever, talks to Bulgaria ON AIR

By KONSTANTIN TOMOV / Photography SHUTTERSTOCK

In the history of motor racing there are only a handful of people like Alain Prost. Nicknamed "The Professor" for his intellect, this 62-year-old Frenchman holds four Formula 1 (F1) titles, more than anyone else except Schumacher and Fangio. What's more, Prost's success came in the Golden Age of F1, with competition from giants such as Ayrton Senna, Nelson Piquet, and Nigel Mansell. Then, The Professor was owner and manager of a F1 team and now does the same for the Renault e-dams team in the new Formula E series. "WHEELS," the car show on Bulgaria ON AIR, spoke to the greatest French driver of all time, at the Geneva International Motor Show.

Let's start with the new Formula E season. What are your expectations of the championship and of your team?

More or less – the same as in the last two years. We have a good team and a good partner in Renault. Our organization is getting better and better. We won the last three races last season and the first three races of this season, so we want to continue in the same way. Sooner or later this will end, of course. But now the aim is to be champions – drivers and constructors.

Do you see Formula E overtaking Formula 1 in terms of popularity? What are the advantages of electric car racing?

I've never wanted to compare the two, nor to oppose them. They're two disciplines, which must work together. One is a brand new concept – electric cars in the city, one-day races. We want to give credibility to the technology. We're attracting younger spectators, which is quite important. But Formula 1 is the pinnacle, the essence of car technology and the automobile sport and it has to remain so.

Many argue that Formula 1 has lost a bit of its appeal in recent years. Could it be because it's become much safer, and the sense of danger and superhuman courage that was shown by the drivers of your time has been lost?

It's very difficult to tell, but this element could be part of the explanation. People were looking at our generation of drivers as gladiators or something. We knew we were constantly risking our lives. The loss of this feeling is part of it. But it's not all. The perception of the people on the outside is that the drivers' job has become too easy – which in some cases maybe it's true, but not all the time.

Also, the generation watching Formula 1 is more or less the same. Today, the championship is mostly watched by people aged 40 to 60. We couldn't attract a younger mass audience. These fans look mostly at the past, not at the future. So, if we change something in Formula 1, we need to change things because we want to attract younger people. On the other hand, tickets and access to races and testing in general is now too expensive for young people. In short, we have to rethink the business model.

The case of drivers paying to drive in Formula 1: in the past it was an exception and now it's a practice. Is it still possible to get there only with talent and no money?

It's what I was saying earlier: the business model needs to change. I had a Formula 1 team a few

years ago and I had to use some drivers who were able to bring revenue. It's always been there, but recently it's become more common because the economic situation is more difficult.

Recently, in an interview you said that your ideal car is something big and electric and that you prefer an automatic to a manual gearbox... For my road car? Yes, I've always preferred comfortable cars with an automatic gearbox

Now we have this automated driving coming, smart self-driving...

That's a different thing.

It's true, but when it comes, should we abandon driving?

That's a very difficult question. Very often you have the idea of what the future would be when you create new technology, and then it turns out you've gone in the wrong direction. There are some occasions that even I myself would use self-driving – in the big city, in heavy traffic going to the airport... In such cases I would rather have the car drive alone and I can just relax. But I wouldn't like to have 100 percent of the cars this way. It's like electric cars. Now everybody is mad about them and I myself believe it's the technology of the future. But I don't want all the cars to be electric. That would be a mistake. We need to find a compromise.

Your former teammate, Eddie Cheever, used to say about you that you were the most detail-oriented person he ever met. Are you still like that today, when you no longer compete?

I'm still like that, yes. Even in my personal life. That's something you are born with. It must be difficult sometimes for the people I work with, even at home. But it's the way I am.

Can I briefly take you back to the past? Looking back, what was your favorite race?

My favorite race? I have two in fact. In 1990 with Ferrari in Mexico...

...when you started 13th and you won...

Yes, I started 13th, 14th in the first lap, and then I overtook everybody. And in 1986 in Adelaide when I won my second title.

For more than a hundred years of motor racing, who do you most admire?

I've admired a lot of people. You can't do this kind of career without admiring people because when you admire somebody, you always take a little something from them. When people say: I've done everything myself, it's not true. You always get a few things from those before you. When I was young, I admired Jackie Stewart, Niki Lauda, Jim Clark... Then people like Colin Chapman, Enzo Ferrari... Not to forget Bernie Ecclestone. Sometimes you don't agree with those people, but the combination of all these influences are excellent. I was very lucky I could meet a lot of remarkable people and I think I'm a better person thanks to that. ■

Graffit Gallery Hotel

65 Knyaz Boris I Blvd., 9000 Varna, Bulgaria
phone +359 52 989 900, fax +359 52 989 902
reservations@graffithotel.com
www.graffithotel.com

СПЕЦИАЛНА ОФЕРТА* ПЛАТИ 1, ПОЛЗВАЙ 2

ПЛАТИ 1, ПОЛЗВАЙ 2 НОЩУВКИ
за **150.00 евро**

ПЛАТИ 2, ПОЛЗВАЙ 3 НОЩУВКИ
за **240.00 евро**

*2 или 3 луксозни нощувки *двойна стая Делукс *със закуска

Офертата е валидна за периода 01.04. – 30.06.2017

SPECIAL OFFER** PAY 1, GET 2

PAY 1, GET 2 OVERNIGHTS
for **150.00 EUR**

PAY 2, GET 3 OVERNIGHTS
for **240.00 EUR**

** 2 or 3 luxury nights ** DBL Deluxe room ** BB

The offer is valid for the period 01.04. – 30.06.2017

Tuna tartare and guacamole

Cod fish fillet over sweet potato purée and passion fruit vinaigrette

Delicious Spring Collection

RESTAURANT & BBQ | BAR & BEACH VARNA, BEACH ALLEY +359 882 90 90 90

ИСТИНСКАТА ПЪРВА ДАМА НА АМЕРИКА AMERICA'S REAL FIRST LADY

През този април Ела Фицджералд щеше да навърши 100. Десет неща, които не знаете за Кралицата на джаза

This April, Ella Fitzgerald would have turned 100. Ten things you may not know about the Queen of Jazz

НОСИТЕЛКА е на 13 награди Grammy, включително и за цялостен принос към музиката (1967). Продава е над 40 милиона албума.

РОДЕНА е на 25 април 1917 в Нюпорт, Вирджиния. Родителите ѝ никога не са се женили и се разделят, когато Ела е на две. Майка ѝ заживява с португалски емигрант и се премества в Йонкърс, Ню Йорк.

МАЙКА ѝ умира от наранявания при автомобилна катастрофа, когато Ела е на 15. Според слуховете вторият ѝ баща я малтретирал, затова година по-късно се премества в Харлем при леля си.

ПРИНУДЕНА Е да работи за нелегални букмейкъри и като портиерка в публичен дом. Арестувана и изпратена в дом за сираци, откъдето по-късно бяга и известно време живее по улиците.

ПЪРВАТА ѝ публична изява е на състезание за аматьори в театър Арполо във Вирджиния. Отначало искала да танцува, но се притеснила от много силното изпълнение на двойка танцьори преди нея и вместо това решила да пее. Спечелила първа награда от 25 долара и правото да пее в театъра цяла седмица, но заради опърпания ѝ външен вид ръководството на Арполо решило да ѝ отнеме втората част.

В СТУДИО Ела влиза за пръв път през 1935 като част от оркестъра на Чик Уеб. И Уеб отначало е стреснат от неугледния ѝ вид, но решава да ѝ даде шанс. Последният ѝ концерт бе в "Карнеги Хол" в Ню Йорк през 1991.

МЕРИЛИН МОНРО лично ходатайства да я ангажират за гастрол в прочутия клуб Mocambo в Холивуд през 1955. Преди това там почти не са виждали тъмнокож изпълнител.

ТАЙНО се омъжва за норвежеца Тор Ларсен през 1957. Разделят се, след като той е осъден за кражба от предишната си годеница. През 1961 Ела има връзка с датчанин и дори купува къща в Копенхаген, за да се премести там.

ВЛОШЕНОТО здраве слага край на кариерата ѝ. През 1986 претърпява петорен коронарен байпас, страда и от диабет. През 1996 настоява да я освободят от болницата. Прекарва последния си ден, 15 юни 1996, в градината си в Бевърли Хилс. На влизане в къщата се усмихва и казва "Вече съм готова да тръгна".

ПОСЛОВИЧНО скромна и свенлива е. Дори на младини рядко се весели с останалите от оркестъра. Едва след смъртта ѝ се разбира, че активно е подпомагала различни благотворителни организации, най-вече здравни. ■

WINNER of 13 Grammy Awards, including the Grammy Lifetime Achievement Award (1967). She sold more than 40 million albums.

BORN on 25 April 1917 in Newport, Virginia. Her parents never married, and separated when Ella was two years old. Her mother and her subsequent partner, a Portuguese immigrant, then moved to Yonkers, New York.

HER MOTHER died from serious injuries she received in a car accident when Ella was 15. There were rumours of her stepfather's ill-treatment of her, and a year later she moved to her aunt in Harlem.

FORCED to work as a messenger "running numbers" and acting as a lookout for a brothel. She was arrested and sent to an orphanage from which she eventually escaped and for a time she lived on the streets.

MADE HER FIRST public appearance in an amateur contest at the Apollo Theatre in Harlem. Originally, she had planned to dance, but intimidated by the strong act of a dance duo appearing before her, she decided to sing instead. She won the first prize of \$25 and the right to sing at the Apollo for a week, but because of her dishevelled appearance, the theatre management did not give her the second part of the prize.

ELLA ENTERED A STUDIO for the

first time in 1935 as part of the orchestra of Chick Webb. He too was at first stunned by her unkempt appearance, but decided to give her a chance..

She gave her last concert was at the Carnegie Hall in New York in 1991.

MARILYN MONROE personally lobbied for Ella to be booked for guest performances at the famous Mocambo nightclub in Hollywood in 1955. Almost no black performers had played the Mocambo before.

SECRETLY she married the Norwegian Thor Larsen in 1957. The parted when he was sentenced for stealing money from his former fiancée. In 1961 Ella was in a relationship with a Dane and even bought a house in Copenhagen where she wanted to move.

HER DECLINING HEALTH put an end to her career. In 1986 she underwent quintuple coronary bypass surgery and she also suffered from diabetes. In 1996 she asked to be discharged from hospital and spent her last day, 15 June 1996, in the garden of her Beverly Hills home. Taken back into the house, she smiled and said "I'm ready to go now."

NOTORIOUSLY modest and shy, even in her youth she didn't hang out much with the rest of the band members. Only after her death it transpired that she had been an ardent supporter of various charities, mainly health organisations. ■

LIFESTYLE
ANNIVERSARY

ON
AIR
BULGARIA

В куфара на Иглика Йорданова

Иглика Йорданова е изпълнителен директор и управител на Colliers International - международна компания за консултантски услуги в сферата на недвижимите имоти, представена в България от 25 години. Нещата, които винаги носи в куфара си:

iPhone 7: неизменен спътник. Безусловно се е превърнал в проводник на комуникация, информация, източник на музика, фотоапарат, архив на снимки и документи.

iPad Pro: осигурява ми платформа да се грижа за бизнеса, независимо от точката, в която се намирам. Притежава мултифункционалност в естетична форма.

Kindle: качествените книги са основен източник на вдъхновение и генератор на нови идеи за мен. На път съм винаги с актуалната за месеца селекция, която ме занимава в момента.

Бижу: дискретен акцент към обикновено корпоративния или елегантен стил. За мен има и особена скрита символика, защото е подарено от любим човек. Допада ми връзката с изкуството в бижутата на Freywiller.

Спортен екип за джогинг Nike: идеалният начин за мен да се разтоваря от стрес и да провокирам свежи мисли е дългото бягане. Нося екип и маратонки на Nike за сутрешна джогинг тренировка и зареждане с енергия.

Парфюм: дава настроение и ми припомня усещането за вкус към живота. Имам 2-3 любими парфюма на Paco Rabane и Nina Ricci, които не мога да сменя.

Малка черна рокля: Както е казал Карл Лагерфелд: "Човек никога не е прекалено натруфен или неподходящо облечен, когато е с малка черна рокля". Винаги нося поне една в куфара, в момента любимата ми е Karen Millen. ■

Little Black Dress: As Karl Lagerfeld said: 'One is never over-dressed or underdressed with a Little Black Dress.' I always carry at least one in my suitcase; Karen Millen's is my favorite one at the moment. ■

In the Suitcase of Iglia Yordanova

Iglia Yordanova is CEO and chairwoman of Colliers International, a global real estate services consulting organization, which has been in Bulgaria for 25 years. The things she always has in her suitcase:

iPhone 7: my constant companion. It's definitely become a communication and information channel, source of music, a camera, photo album and document archive.

iPad Pro: it provides me with a platform to take care of business, regardless of my location. It is multifunctional in an aesthetic form.

Kindle: quality books are a major source of inspiration and helps me to generate new ideas. When travelling, I always have the current selection I'm interested in.

A piece of jewelry: a discreet accent to the usual corporate or smart style. To me, there's also special hidden symbolism because it's a gift from a loved one. I like the connection with art in Freywiller jewelry.

Nike jogging outfit: the perfect way to relax after a stressful day and an opportunity to generate fresh thoughts is the long run. I carry a Nike outfit and trainers for my morning run and energy boost.

Perfume: it cheers me up and reminds me of the sense of taste for life. I have two or three favorites, Paco Rabane and Nina Ricci perfumes - I don't deviate.

Samsone

BY YOUR SIDE

Ипотечен кредит **ДОМ ЗА ТЕБ**

*От Вкъщи
по-хубаво няма!*

- С ниски лихви
- Без скрити такси и условия
- Безплатна имуществена застраховка

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

0800 11 400
www.ccbank.bg

КОДИРАНО ПОСЛАНИЕ ENCODED MESSAGE

В сезона на абитуриентските бало̀ве преговаряме основните видове греског и как, все пак, е добре да подходите към тоалета по случай завършването си

Често или не толкова получавате покани за събития – може да са такива, които изискват неформално облекло (като представяне на нов продукт), други, където да проявите креативност (като сватба на приятел) или трети, където няма как да не се съобразите с указания греског (като официални приеми). Всяко от тях е възнуващо и би трябвало да ви носи само положителни емоции, ако изключите тревогата по това какво е подходящо да облечете. Ето синтезиран гид в основните видове греског.

This prom season we are revising the dress code for your graduation

Often or maybe not so often, you receive invitations to events which may require casual clothing (for a new product presentation), ones where you can be creative (like a friend's wedding) or others where you must comply with the specified dress code (such as formal receptions). Each event is exciting and you should look forward to it, so don't worry about what is appropriate to wear. Here is a short guide to the most common types of dress code.

ЗАБЛЕСТЕТЕ С CARPISA!

Когато чуете думата „Италия“, най-вероятно в съзнанието ви възникват асоциации за хубаво вино, божествена храна и, разбира се, безупречен стил. Точно с последното се гордеят и дизайнерите на най-популярния бранд за дамски и мъжки чанти, куфари и аксесоари, станал известен със зелената костенурка от логото - символ на дълголетие, щастие и максимата „Бавно, но сигурно“ Carpisa.

Само в централата на огромната фирма, базирана в южна Италия работят над 3 000 души, а достъпът до дизайнерския отдел е ограничен - там се раждат новите колекции, подбират се материали, цветови съчетания и подходящи аксесоари в унисон с тенденциите за сезона. Вероятно поради тази причина актрисата и модел Пенелопе Круз стана рекламно лице на бранда и заедно със сестра си Моника, разработиха своя колекция под името Cruz. Вече четвърти пореден сезон тяхната грация и женственост са претворени в модели дамски чанти на Carpisa.

Предстоят най-хубавите месеци в годината, а с тях идват и поводите да изберем и носим нови аксесоари. Всяка дама има различно определение на вълнуваща вечер - нощта на абитуриентския бал, денят, в който ставам съпруга, първа среща с вълнуващ мъж, професионалните успехи, вечер с приятелки по женски. Всяка една от тези роли изисква своя реквизит. И за всеки празничен

повод, при който е необходима вечерна чантичка (или както италианците я наричат - церемониална чанта), отговорът е един - Carpisa.

Дизайнерите на Carpisa определено си разбират от работата и новата колекция разгромява всяка конкуренция. Цветовете са от класическо черно, но с блестящи мъниста през шампанско за по-блбукащите емоции до тъмносиво за по-строгите поводи и неувявящото сребристо, сякаш извадено от снежна приказка. Заблестете с Carpisa!

THE MALL: София, бул. Цариградско шосе 115, партерен етаж, тел.: 0896/888499

СЕРДИКА ЦЕНТЪР: София, бул. Ситняково 48, ет. +1 (срещу заведението за хранене), тел.: 0897/888498

THE MALL: Sofia, 115 Tsarigradsko Shose, ground floor, phone: +359 896/888499

SERDIKA CENTER: Sofia, 48 Sitnyakovo Blvd, fl. +1 (across the food court), phone: +359 897/888498

Probably when you hear the word "Italy" fine wine, divine food and of course impeccable style come to your mind. The latter is exactly what the designers of the most popular women's and men's bags, suitcases and accessories brand are proud of. It's become famous for the green turtle of the logo - symbol of longevity, happiness and the "Slowly but surely" credo - Carpisa.

Over 3,000 people are employed only at the headquarters of the huge Southern-Italy-based company and the access to the designer department is limited - new collections are born there, fabrics, colour combinations and suitable accessories in unison with the season trends are chosen. Perhaps that's why actress and model Penelope Cruz has

SHINE WITH CARPISA!

become the face of the brand and together with her sister Monica have developed their own collection titled Cruz. For the fourth season in a row their grace and femininity have been recreated into Carpisa's handbags.

The best months of the year are coming, accompanied by occasions to pick and wear new accessories. Each lady has a different definition of an exciting evening - the prom night, the day she becomes a wife, the first date with an intriguing man, professional successes, an evening with the girlfriends. Each of these roles requires its own props. For every festive occasion requiring an evening handbag (or as the Italians call it - a ceremonial bag), the answer is only one - Carpisa.

Carpisa's designers definitely know what they're doing and the new collection defeats any competition. The colours are classic black, but with shiny beads from champagne for more bubbling emotions, to dark blue for more formal occasions and the unfading silver, as if coming from a winter fairy tale. Shine with Carpisa!

Emilio Pucci

BLACK TIE

Формален, но не чак толкова строг греског, при който мъжете са с традиционен смокинг с черна папионка и жилетка върху бяла риза. Позволено ви е да пропуснете смокинга за сметка на формален тъмен костюм, стига да спазите основното – черната папионка. Може да я замените с вратовръзка, ако е тъмна и от материята на реверите на самото. За дамите дългата рокля е препоръчителна, но може да изберете и по-къса дължина, стига да не е над коляното, а моделът и материята да са достатъчно формални. Обувките трябва да са на ток. Black tie грескогът не винаги е споменат на поканите, например на тези за сватба. Ако тя се състои след 18 ч., смело може да приемете, че става дума за black tie.

Also formal, but not as strict of a dress code as the white tie. Men wear a traditional tuxedo with a black bow tie and a waistcoat over a white shirt. You're allowed to skip the tuxedo at the expense of a formal dark suit, as long as you follow the basic rule – the black bow tie. You can replace it with a tie if it's dark and made of the same fabric as the lapels. For women, a full length gown is recommended, but you can choose something shorter, as long as it's not above the knee, and the style and fabric are formal. You should wear heels. The black tie dress code isn't always mentioned on the invitation card, for example a wedding. If it's held after 6 pm, you can safely assume that it's a black tie.

WHITE TIE

Изисква се за възможно най-официални поводи и затова е най-строг. White tie означава буквално това – мъжете да са с бяла папионка, бяла жилетка и фрак. Останалата част от тоалетът им е в черно. При дамите дългата до земята рокля е задължителна, като е препоръчително тя да е с голи рамене и да се носят ръкавици до лактите. Косата в почти всички случаи е прибрана, за да се виждат възможно най-бляскавите ви и скъпи бижута. Заради ексклузивността си, white tie грескогът задължително е

указан на поканата.

It is the most formal occasion possible, therefore it's the strictest. A white tie literally means a white tie. For men, it consists of a white bow tie, a white waistcoat and a tailcoat. The rest of their outfit should be black. Women should always wear a full length evening gown – it's recommended to be off the shoulder and evening gloves. The hairstyle is almost always an updo in order to best reveal your most glamorous and expensive jewelry. Due to its exclusivity, the white tie dress code is always indicated on the invitation.

Roland Mouret

Self-Portrait

COCKTAIL

Бързае да кажем най-важното – това е грескогът, който трябва да спазите за абитуриентския си бал. Не че някой ще ви упрекне, ако гържите на черен смокинг или рокля с шлейф, но смятаме коктейлното облекло най-подходящо, както за партитата посред нощ, характерни за този момент в живота ви, така и за възрастта ви. Младежите могат да изберат формален или пък по-артистичен костюм или вратовръзка/папионка в закачлив десен или цвят. Коктейлните рокли са с дължина до коляното, без да са прекалено къси или изрязани. Затова пък с цветовете може да експериментирате, както и с интересните декорации или асиметрични детайли. Обувките би трябвало да са на ток, но ние смело си представяме кокетна коктейлна рокля с кецове за бала. Разновидност на коктейлния греског е festive – указание, което ще срещнете на поканите за събития около Коледа. Това означава да дадете шанс на най-бляскавите дрехи, които имате... буквално. Паиети, ламе, сребристи обувки и чанти, бляскащи бижута – около празниците тези неща са позволени.

We should quickly mention the most important thing – this is the dress code you must observe at the prom. Not that anyone would blame you if you insist on a black tuxedo or a cathedral gown, but we consider the cocktail outfit the most appropriate for both midnight parties typical of this time of your life and your age. Young people can choose a formal or a more artistic suit or a tie/bow tie in a playful pattern or color. Cocktail dresses are knee-length, without being too short or revealing. Yet, you can experiment with colors, interesting decorations or asymmetrical details. You should wear heels, but we boldly

imagine a neat cocktail dress with sneakers for the prom. A variety of the cocktail dress code is festive – an instruction you'll see on the invitation cards to events around Christmas. This means giving a chance to the most glamorous clothes you own... literally. Sequins, lame, silver shoes and handbags, glittering jewelry – these things are allowed around the holidays.

See by Chloé

CASUAL

Когато получите покана без указан дрескод, обикновено става дума именно за casual. Това означава, че може да се появите както си искате с необходимото уважение към съответното събитие и останалите гости. Тук не би трябвало да сбъркате, ако се появите с джинси и кецове, стига да са добре поддържани и да се чувствате комфортно с тях. Предполага се, че никои не би откликнал на casual покана, облечен в анцуг или пижама. Ако все пак имате съмнения как точно е добре да се облечете, бързо телефонно обаждане до домакина би трябвало да ви даде яснота.

When you receive an invitation without a specified dress code, it's usually casual. This means you can turn up as you like with the due respect for the event in question and the rest of the guests. You can't go wrong if you show up in jeans and sneakers, as long as they're well-maintained and you feel comfortable in them. It's assumed that no one would respond to the casual invitation wearing a tracksuit or pajamas. If you still have any doubts about what to wear, a quick phone call to the host should clarify things.

BUSINESS CASUAL

Как бихте се появили в обичаен ден в офиса? Така съвсем накратко може да се характеризира този дрескод. Разбира се, има голямо значение в коя индустрия работите – едно е да сте адвокат и, съвсем друго да сте в шоубизнеса например. За дамите работа върши елегантното съчетание на пола и блуза или по-неформална рокля, като под това не разбираме нещо, с което бихте тръгнали към плажа. Костюм или тък джинси с блейзър са подходящи за мъжете.

Вратовръзките не са задължителни, освен като индустрията ви не ги изисква.

What would you wear on an ordinary day at the office? This is how you can briefly characterize this dress code. Of course, it depends on the field you work in – it's one thing to be a lawyer and completely different to be in show business, for instance. For ladies, an elegant combination of a skirt and a blouse or a less formal dress is suitable, and we don't mean something you'd wear on the beach. A suit or jeans and a blazer are appropriate for men. Ties aren't mandatory, unless your industry requires them.

Prada

Étoile Isabel Marant

BUSINESS FORMAL

Този дрескод почти винаги се отнася за полуформални бизнес събития, които се състоят през деня, като работен обяд или конференция. Представете си тоалета си за тогава като една идея по-официален от дрехите, които носите в офиса. За жените това би могло да е добре скроена елегантна рокля или костюм с панталон, но носен с високи обувки. Цветовата палитра е добре да е неутрална, за да изглеждате достатъчно сериозни като за делово събитие. Аксесоарите са по-скоро консервативни.

This dress code almost always refers to semi-formal business events taking place during the day, such as a business lunch or conference. Imagine your outfit for that occasion a bit more formal than the clothes you wear to the office. For women this could mean a well-cut elegant dress or a trouser suit, but with high heels. The color palette should be neutral in order to look formal enough for a business event. Accessories are rather conservative.

ТЪРСИШ ЛИ ИМОТИ

В ИНТЕР**НЕ**Т?

imoti.net

ВЕЧЕ С **НОВ** УЮТЕН ЗА
ВСЯКО УСТРОЙСТВО
ДИЗАЙН

Аликанте

ОТ
€ 84 ✈

ОТ
€ 156 ✈

Следи офертите ни всеки ден на air.bg
и www.facebook.com/bgair

България Ер
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ ЕМОЦИИ

www.air.bg

1.

2.

3.

4.

5.

1. Gucci
2. Bottega Veneta
3. Prada
4. Burberry
5. The Row
6. See by Chloé
7. Mulberry
8. Jimmy Choo
9. Roberto Cavalli

ТЪМНО МИНАЛО

Кой би предположил, че една от най-класическите грехи – тренчкотът, има доста агресивен произход

Малка черна рокля, черни обувки на ток, джинси прав модел – сред всички тези гардеробни класики неизменно присъства и бежовият тренчкот. Колко от почитателите му обаче предполагат, че когато се появява преди около век, тази греха има единствено военно предназначение?

ПЪРВИЯТ ПРЕДШЕСТВЕНИК на шлифера се появява по бойните полета на Първата световна война като греха с много функции – да предпазва от студ и кал, да има достатъчно джобове за карти и амуниции, и да служи дори като одеяло. Ушит е от изобретената през 1879 от Томас Бърбери нова материя, наречена габардин и е основно в цвят каки. Военният му произход е обяснение за някои от особеностите на грехата като двуредното закопчаване (за да предпазва по-ефективно от вятъра), еполетите на раменете, прихлупването на едно от рамената (където се е опирал прикладът на оръжието), както и високата яка, която е служела вместо шал. Дори наименованието на грехата напомня за бойното ѝ минало (trench coat – буквално „палто за окопите“ от английски).

ИЗОБРЕТЕНИЕТО НА ГОСПОДИН БЪРБЕ-

РИ продължава да шества по бойните полета и през Втората световна война, след което се озовава на най-неочакваното място – в Холивуд. Тренчът става запазена марка за фаталните гранддама на киното, а във всеки гангстерски филм неизменно присъства поне по един обличен в бежовото палто мафиот. Тогава обаче на екран излиза „Закуска в Тифани“ и няма жена на планетата, която не иска да подражава на стила на героинята на Одри Хепбърн във филма, включително и с класическия ѝ шлифер Burberry.

БРИТАНСКИЯТ БРАНД си остава синоним на грехата и днес, но това не означава, че не може да откриете елегантни, класически или пък екстравагантни варианти на тренча в колекциите на почти всяка модна марка. Бежовото и каки зеленото отдавна не са единствените варианти за цвят, дължината варира от къса (до средата на бедрото) до дълга чак до кокалчетата на крака, а моделите са едноредни, двуредни, с цип, със или без ревери, и т.н. На вас остава решението да изберете дали искате да напомняте класическа красавица или войник, готов да нагази в пролетната кал. ■

6.

9.

7.

8.

Little black dress, black high heels, straight leg jeans – among all these wardrobe classics the beige trench coat is also permanently present. Yet, how many of its fans are aware that when it came out a century ago, this piece of clothing was only used by the military?

THE FIRST ANCESTOR of the raincoat appeared on the World War I battlefields as a garment with a lot of functions – to protect from the cold and mud, to have enough pockets for maps and ammunition and even to serve as a blanket. It was sewn in 1879 of the new fabric invented by Thomas Burberry, called gabardine and it was available mainly in khaki. Its military background is the explanation for some of the garment's features like the double-breasted buttoning (for the most effective protection from the wind), the epaulets on the shoulders, the flap of one of the

shoulders (where the gun buttstock rested), as well as the high collar, used as a scarf. Even the name of the garment come from a military past.

MR. BURBERRY'S INVENTION continued to roam across the battlefields during World War II as well and later ended up in the most unexpected place – Hollywood. The trench coat became a hallmark of the femme fatale dames of cinema, and in each gangster film there was always at least one made man dressed in a beige coat. However, when "Breakfast at Tiffany's" was released there was no woman on the planet who didn't want to copy Audrey Hepburn in the film, including her classic Burberry trench coat.

TODAY, THE BRITISH BRAND has remained synonymous with the garment, but this doesn't mean you can't find elegant, classic or extravagant trench options in the collections of almost every fashion brand. Beige and khaki green are no longer the only color options, the length varies from short (mid-thigh) to full length, and the styles are single-breasted, double-breasted, zipped, with or without lapels, etc. It's up to you to decide whether you want to look like a classic beauty or a soldier ready to wade through the spring mud. ■

КАРТИНКИ ОТ ЕДНА ИЗЛОЖБА

Осем от най-странните музеи в света,
селектирани от Bulgaria ON AIR

Текст КАЛИН НИКОЛОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Банани, тоалетни чинии, плюшени зайчета - вече е трудно да се сетим за нещо, което все още да си няма собствен музей. Намислете си някоя налудничава вещ, и веднага ще се окаже, че някъде по света са ѝ уредили специална изложбена площ. България дава своя принос с музеи като този на киселото мляко (в село Студен извор, край Трън), но това е направо дреболия в сравнение, да речем, с изключително популярния в Япония Музей на полуфабрикатната юфка. Все пак Go On Air се постара да подбере осем музея, за които дори не би ви хрумнало.

МУЗЕЯТ НА ТОАЛЕТНИТЕ

Къде: Ню Делхи, Индия

Какво: След визитата тук никога вече няма да се отнасяте лекомислено към най-дискретното помещение в дома си. В музея са изложени някои от най-древните тоалетни (на по 4500 години), но мисията на създателя му г-р Биндешвар Патак е да стимулира разпространението на модерния фаянс – в Индия все още две трети от населението нямат достъп до канализация.

Атракцията: Вижте тоалетния трон на френския крал Луи XIV, използван по време на дворцови приеми. Странно, че след това Луи е останал в историята именно като Краля-Слънце. Сещаме се и поуместни прякори.

МУЗЕЯТ НА ПЪРЖЕНИЯ КАРТОФ

Къде: Брюж, Белгия

Какво: Откровено казано, само на белгийци би могло да хрумне да отделят няколкостотин квадратни метра на най-скучната храна в човешката история. Тук ще ви разкажат трогателната история на картофа, започнала преди 10 000 години в древно Перу и завършила печално в стоманените фритюрници на McDonalds.

Атракцията: Когато величествената история на картофа ви поомръзне, насочете се към края на експозицията, където ще ви научат как да направите най-вкусния чипс в живота си.

МУЗЕЯТ НА КАЛПАВОТО ИЗКУСТВО

Къде: Дедам, САЩ

Какво: Колекция от 400 произведения на изкуството, сметнати за твърде отвратителни дори за изхвърляне. Популярността му е изумителна. Наскоро един творец, като научил, че е удостоен с място в него, сам позвънил на уредниците да ги информира, че в студиото му "има къде-къде по-калпави работи".

Атракцията: Вероятно най-забележителното произведение е портрет на гледаща в празното пространство млада жена, държаща отсечена конска глава. ►

Pictures From an Exhibition

Eight of the world's weirdest museums, as selected by Bulgaria ON AIR

By KALIN NIKOLOV / Photography SHUTTERSTOCK

Bananas, toilet bowls, plush bunnies – it's difficult to think of something that is yet to have its own museum. Think of some crazy object and it will immediately turn out that somewhere in the world a special exhibition area has been set aside for it. Bulgaria is making its contribution with the Museum of Yoghurt (in the village of Studen Izvor, near Tran), but that's nothing, for example, compared to the extremely popular Cup Noodles Museum in Japan. Nevertheless, Go On Air has tried to select eight museums that you would have never even imagined existed.

MUSEUM OF TOILETS

Where: New Delhi, India

What: After a visit to this museum you will never again carelessly treat the most discreet place in your home. Exhibited here are some of the most ancient toilets (some are 4,500 years old), but the mission of its creator, Dr. Bindeshwar Pathak, is to stimulate the spread of modern faience – in India two-thirds of the population still does not have access to modern plumbing. *Highlight:* The toilet throne of French King Louis XIV, used during court receptions. Oddly enough, Louis went down in history as the Sun King. We could certainly think of more fitting nicknames.

MUSEUM OF FRIES

Where: Bruges, Belgium

What: Frankly, no one but the Belgians would think of devoting several hundred square meters to the most boring food in human history. Here you will be told the touching history of the potato, starting 10,000 years ago in ancient Peru and sadly ending in McDonald's steel fryers. *Highlight:* When you are fed up with the grand history of the potato, make your way to the end of the exhibition where you will learn how to make the tastiest chips you've ever had.

MUSEUM OF BAD ART

Where: Dedham, US

What: A collection of 400 works of art that are considered too disgusting to even throw out. Its popularity is incredible. Recently, an artist who learned that his work had been given a place in it called the curators to inform them that he had "far more shoddy works" in his studio. *Highlight:* Arguably, the most remarkable work is the portrait of a young woman looking into empty space and holding the severed head of a horse. You can guess that the Dedham museum is an opportunity you can't refuse.

TORTURE MUSEUM

Where: Amsterdam, Netherlands

What: The most original exhibition in a city that has museums of sex, marijuana (three in all), dark beer and wigs. Vivid proof of mankind's technological progress is on display here –

from the primitive medieval rack and the notorious Iron Maiden, to the guillotine and electric shock equipment that we have devised to treat our fellowman in more recent times.

Highlight: The Inquisition Chair, which is completely covered in spikes. In our opinion, this was placed here by the city authorities so that you would more readily accept the incredibly hard seats in Amsterdam's trams.

PHALLOLOGICAL MUSEUM

Where: Husavik, Iceland

What: A zealously gathered collection of more than 80 sex organs of male animals. Last year curator Sigurður Hjartarson finally managed to crown the exhibition with a human exhibit, too: the posthumous gift of a 95-year-old neighbor and friend.

Highlight: Here you can see the phalluses of a whale, seal, bear and all kinds of small mammals. Be careful to choose your favorite exhibit, though, in order to prevent any future complexes.

CURRYWURST MUSEUM

Where: Berlin, Germany

What: A colossal monument to the most ridiculous fast food in history. The currywurst was born during the food shortages of post-war Germany when a Berlin housewife decided to spice up the sausages, which consisted mainly of paper, with some ketchup and curry sauce that she had been given by American soldiers. The reason for the tremendous popularity of this delicacy today clearly escapes us. In the museum you can see films about it, smell, cook and try it. *Highlight:* Look for it in the pub next door by ordering a good old Berlin Eisbein – ham hock with sauerkraut – and forget about the curry nonsense.

MUSEUM OF BROKEN RELATIONSHIPS

Where: Zagreb, Croatia

What: We find it a bit difficult to answer this question. The museum exhibits all kinds of objects linked to unhappy love affairs – from returned keys and torn photographs to mutilated garden dwarfs. The idea received the European award for the most innovative museum of 2011. *Highlight:* Broken-hearted visitors are encouraged to contribute their own items to the collection.

LAWNMOWER MUSEUM

Where: Southport, UK

What: The whole glorious history of lawn-mowing equipment – from the first manual tool, devised in the age of Elizabeth I, to ultramodern robotized solar powered mowers. Of course, here you can also see the lawnmower owned by Prince Charles and Lady Diana (it remains unknown whether she ever used it personally). *Highlight:* A completely functional mower that is only 5 cm high. The only problem growing suitable grass. ■

Варна

€ 29

еднопосочна
цена

Цените са крайни и включват 1 бр. ръчен багаж до 10 кг.
Чекиран багаж може да се закупи преди полет на летище - цена на първо парче багаж до 23 кг - 15 евро на посока. В случай на по-тежък, по-обемен или допълнителен чекиран багаж, се прилагат стандартните правила на България Ер.
Следи ofertите ни всеки ден на air.bg и www.facebook.com/bgair

България Ер
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ ЕМОЦИИ

www.air.bg

► Досещате се, че музеят в Дедам е предложение, на което не можете да кажете "не".

МУЗЕЯТ НА МЪЧЕНИЯТА

Къде: Амстердам, Холандия

Какво: Най-оригиналната експозиция в град, който разполага с музеи на секса, марихуаната (3 на брой), тъмната бира и перуките. Тук са изложени ярки доказателства за техническия прогрес на човечеството – от примитивните средновековни дървени скоби за разтягане и прословутата "Желязна девица", до гилотината и електрошока, които сме създали за третиране на ближния си в по-ново време.

Атракцията: "Столът на инквизицията", целият в шипове, според нас е поставен от градските власти, за да ви принуди с неопишимо коравите седалки в амстердамските трамваи.

ФАЛОЛОГИЧЕСКИЯТ МУЗЕЙ

Къде: Хусавик, Исландия

Какво: Събирана със страст колекция от над 80 полови органа на животни от мъжки пол. Преди няколко години кураторът Сигюрдюр Хяртасон най-сетне увенча експозицията и с човешки екземпляр, посмъртен дар от 95-годишен съсед и приятел.

Атракцията: Тук има фалоси от кит, тюлен, мечка и всякакви по-гребни бозайници. Подберете любимия си експонат така, че да не ви създава комплекси в бъдеще.

МУЗЕЯТ НА КЪРИВУРСТА

Къде: Берлин, Германия

Какво: Колосален паметник на най-нелепата бърза закуска в историята. Къривурстът се ражда в недоимъка на следвоенна Германия, когато една берлинска домакиня решава да подплати съдържащите

главно хартия вурстове с подарени от американските войници кетчуп и кърисос. Причината за днешната колосална популярност на този деликатес отчетливо ни убягва. В музея можете да гледате филми за него, да подушвате, да приготвяте и да опитвате.

Атракцията: Потърсете я в съседната кръчма, като си поръчате добрия стар берлински айсбайн – джолан с кисело зеле – и забравите за всякакви измишльотини с кърри.

МУЗЕЯТ НА РАЗТРОГНАТИТЕ ВРЪЗКИ

Къде: Загреб, Хърватия

Какво: Малко ни е трудно да отговорим на този въпрос. В музея са изложени всякакви предмети, свързани с нещастно приключили любовни връзки – от върнати ключове и скъсани снимки до осакатени с чук градински украшения. Идеята получи Европейската награда за най-новаторски музей на 2011 година.

Атракцията: Всеки посетител с развито сърце се поощрява сам да допринесе с нещо към колекцията.

МУЗЕЯТ НА КОСАЧКИТЕ

Къде: Саутпорт, Великобритания

Какво: Цялата славна история на уредите за косене на моравата – от първото ръчно устройство, създадено в епохата на Елизабет I, до свръхмодерни роботизирани косачки със слънчево захранване. Разбира се, тук е и косачката на принц Чарлс и лейди Даяна (не се уточнява дали тя някога я е ползвала лично).

Атракцията: Напълно функционална косачка, висока едва 5 сантиметра. Проблемът е само да отгледате подходящата трева. ■

ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ
www.saglasie.bg

ЖИВОТО ЗАСТРАХОВАНЕ
www.saglasielife.bg

ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ
www.saglasie-ins.bg

СЪС СЪГЛАСИЕ КЪМ ВЪРХА

съгласие®

С поглед към твоето бъдеще

Проект Перуански Андиг (юли-август 2016 г.)

Целта на експедицията бе да изкачи връх Алпамайо (5947 м) в

Кордилера Бланка – Перуански Андиг. Върхът се счита за един от най-красивите върхове в света, заедно с К2 и Матерхорн. Трасето е предимно ледено, катеренето се извършва по типични ледено-фирнови ребра с височина до 500м.

За първи път върхът е изкачен през 1957 г. от немска експедиция. Генералният спонсор на експедиция Алпамайо ПОК Съгласие благодари на участниците и на всички, които помогнаха това възмущащо начинание да се осъществи.

НЯМА ЩАСТИЕ, ЩОМ НЯМА СУПА

Догадката, че храната може да се готви във вода, е една от опорите на човешката цивилизация

Текст ЯСЕН БОРИСЛАВОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Ако някой ден се направи световно допитване по най-важния житейски въпрос: "От какво зависи щастието?", вероятно най-много отговори ще бъдат свързани със супата. Подозирам, че това ястие, което хората по целия свят добре познават още от най-дълбока древност, ще натрупа в подобна анкета по-висок рейтинг от много други важни и приятни неща като секса, богатството, властта или славата.

ПРЕДИ ДВАЙСЕТИНА ГОДИНИ двама американски експерти в областта на личностната мотивация - Джак Канфийлд и Марк Хансен - издадоха бестселъра "Пилешка супа за душата", последван от продължения като "Пилешка супа за душата на тинейджъра" и "Пилешка супа за женската душа". Изглежда, тези специалисти по една дисциплина, която накратко бихме нарекли "успехология", твърде добре са доловили универсалната символика на супата като несъкрушима житейска опора. Поради което и книгите им се радват на шумен успех.

КОЙТО СЕ Е ДОВЕРИЛ НА СУПАТА, не е сбъркал. Тя е фундамент на човешката цивилизация, един от нейните най-ярки кулинарни знаци. Точно това изобретение е технологичната стъпка, която отделя човешкото от природното в кухнята. Според френския историк Жан Ботеро пионерският принос на древните жители на Месопотамия в световната кулинария е откриването на водата, т.е. готвенето в течна среда, което е качествено ново стъпало след печенето на открит огън. Но супата трябва да е по-стара от Вавилонската кула и руините в Шумер и Акад. Битовата керамика, която се появява в епохата на неолита, намира своя цивилизационен смисъл изключително чрез варенето на супа. Чрез керамиката човекът получава по-питателна, богата и лесно смилаема храна, която, засищайки неговия глад, му е позволила

да мисли за нови неща - да се въздържа в света, да строи градове и храмове, да воюва, да търгува, да разгадава и да подчинява.

СПОРЕД КУЛИНАРНИТЕ ИЗСЛЕДОВАТЕЛИ най-ранните супи са били нещо като попара - гореща вода, в която е накисван хляб или са варени житни култури. Постепенно в гърнетата влизали все повече месни и растителни продукти и супите ставали все по-разнообразни. С времето те придобивали етнически, регионални, а в по-ново време и национални черти. Така са се появили украинският борш, френската рибена супа буйабес, испанското гаспачо, италианската минестроне, унгарският гулаш, българският таратор и т.н. Изброяването може да продължи дълго и все ще остава непълно, защото днес по света се правят над 1500 вида супа.

ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНО Е, че в индоевропейските езици думата „супа“ е с общ корен, което е сигурен знак за древния произход на това ястие. Има данни, че около VI в. пр. Христа по улиците на Атина са се продавали различни видове супа от грах, бакла и леща. Изглежда, това е бил първият fast food. В една от комедиите на Аристофан ("Жабите") между двама от героите се води следният диалог.

- Чувствал ли си някога внезапен порив към супа?
- Супа? Вече десет хиляди пъти.

В епохата на Великото преселение на народите римски историци описват източните номадски завоеватели като дивни народи, които не познават вареното. Призванието на Европа било да приюти и приласкае тези племена, да ги християнизира и да ги научи да ядат супа.

КЪМ КРАЯ НА СРЕДНОВЕКОВИЕТО, успоредно с процеса на формиране на национални държави, в Европа започнало и оформянето на националните

Without Soup There Is No Happiness

The conjecture that food can be cooked in water is one of the mainstays of human civilization

By YASEN BORISLAVOV / Photography SHUTTERSTOCK

If a world poll is conducted one day on the most important question in life: “What determines happiness?” the most answers will probably be linked to soup. I suspect that this dish, well known to people around the world ever since antiquity, will score a higher rating in such a survey than many other important and nice things like sex, wealth, power or fame.

SOME TWENTY YEARS AGO two American motivational experts, Jack Canfield and Mark Victor Hansen, published the bestseller *Chicken Soup for the Soul*, followed by sequels like *Chicken Soup for the Teenage Soul* and *Chicken Soup for the Woman's Soul*. It seems that these experts in what we might call “successology” have perfectly captured the universal symbolism of soup as part and parcel of life. Which is why their books enjoy such resounding success.

IF YOU STAKE ON SOUP, you can't go wrong. It is the basis of human civilization, one of its most distinctive culinary signs. This invention is the technological step that separates man from nature in the kitchen. According to French historian Jean Bottéro, the pioneering contribution of the ancient inhabitants of Mesopotamia to world cuisine is the discovery of water, i.e. cooking in a

liquid medium, marking a qualitatively new stage after roasting over an open fire. But soup must be older than the Tower of Babel and the ruins of Sumer and Akkad. Household pottery, which appeared during the Neolithic era and was used for soup, became part of civilized life. Ceramics helped man to enjoy rich, nourishing and easily digested food which, by quenching his hunger, allowed him to turn his mind to other things – gain an insight into the world, build towns and churches, to fight, to trade, to understand things and to obey.

ACCORDING TO CULINARY EXPLORERS, the earliest soups were a kind of sop – hot water in which bread was soaked or cereals were boiled. Gradually more meat and vegetable products were added and soups became more diverse. Over time they acquired ethnic, regional, and in more recent times also national features. This led to the appearance of the Ukrainian borscht, the French bouillabaisse, the Spanish gazpacho, the Italian minestrone, the Hungarian goulash, the Bulgarian tarator, etc. Though long, the list remains incomplete because more than 1,500 kinds of soups are prepared in the world today.

IT IS WORTH noting that in the Indo-European

languages the word “soup” has common roots, a sure sign of the ancient origin of this dish. There is evidence that around the 6th century BC different kinds of soups made of peas, beans and lentils were sold in the streets of Athens. It seems that this was the first fast food. In one of Aristophanes' comedies (*The Frogs*) the following dialogue takes place between two of the protagonists:

- Have you e'er felt a sudden lust for soup?
- Soup! Zeus-a-mercy, yes, ten thousand times.

IN THE ERA OF THE GREAT MIGRATION of Peoples, Roman historians described the Eastern Nomadic invaders as savage peoples who were not familiar with boiling. Europe's task was to shelter and befriend these tribes, to convert them to Christianity and to teach them to eat soup.

In the late Middle Ages, in parallel with the process of formation of national states in Europe, the formation of national cuisines also began. The syncretic image of the soup collapsed. Varieties emerged, such as bouillon, consommé, velouté, cream soup, etc. The boundary between gruel, stew and soup was also clearly marked.

The special role of soup in the everyday life and rhythm of the Old Continent is accurately

AS A CULINARY PRODUCT, any soup is somehow different and superior to its ingredients. This culinary metamorphosis is due to three sacraments: blending, straining and clarifying. In this way potatoes, carrots, celery or any other products lose their individuality and blend to create a completely new taste experience. Fish chorba becomes soup when the onions, carrots, celery and spices are removed from the pot. This vegetable mixture has no place in the porcelain tureen. It is relegated to the garbage can (the dumping ground of history), after having diligently helped to create the taste of the fish bouillon. In contrast to soup, chorba is somehow artless. Even thickened, it is still plain and its ingredients are there for all to see. The sophistication of the consommé is absent here.

BASICALLY, SOUP IS REGARDED as a simple dish, but there are notable exceptions.

About one of these, Lady Morgan English Fish Soup, legends are told in culinary chronicles. It was prepared in 1829 by the great French chef Marie-Antoine Carême in honour of the then celebrated Irish writer Sydney Morgan for a lunch in the Paris residence of Baron Rothschild. The soup contained brill, sole, eel, anchovies, whiting, shrimp, oysters and crayfish tails, as well as a bottle of champagne, some cognac, veal stock, lemon, celery stalk, leeks, bay leaf, nutmeg, whole cloves, cayenne pepper, truffles and mushrooms. It took three days to prepare and the result was obviously remarkable as it is still remembered. Today it is regarded as one of the most difficult soups in the world and probably with good reason, but hardly anyone is likely to devote three days to produce such a miracle.

THE EVER-PRESENT SOUP has long since left the purely culinary world and has become an existential and social metaphor. It is a set figure of speech in many different languages. Alphabet soup is a metaphor for an abundance of often unclear abbreviations or acronyms in administrative proceedings. Its appearance is associated with a tomato soup which instead of vermicelli contains alphabet pasta. And while we're on the subject of metaphors, let us add that according to biologists, life on earth originated from a kind of primordial soup, also known as Oparin's soup. Tag soup is a concept used by programmers for a badly encoded programme. Soup has also been turned into a category of social solidarity, judging from the fact that it is the main dish offered by soup kitchens to the poor. Its universality is manifested in numerous common jokes worldwide: "Waiter, there's a fly in my soup!" and the various punchlines such as: "Please don't shout, sir, others might want one too", "Don't worry sir, that spider on your bread will get him", or "That's all right sir, he won't drink much." ■

described by Daniel Defoe in Robinson Crusoe. Of his life on the desert island, the castaway says: "I ate a bunch of raisins for my breakfast; a piece of the goat's flesh, or of the turtle, for my dinner, broiled -for, to my great misfortune, I had no vessel to boil or stew anything; and two or three of the turtle's eggs for my supper ... The second thing I fain would have had was a tobacco-pipe." And he manages to make them. The universal nature of soup as an indispensable human good is also clearly seen in the Turtle Soup song in Alice in Wonderland: Beautiful Soup, so rich and green,
Waiting in a hot tureen!
Who for such dainties would not stoop?
Soup of the evening, beautiful Soup!

IT'S ALSO WORTH KNOWING that the modern European restaurant originated from a penchant for soup. The very word restaurant (from the French restaurer - restore) appeared in France in the 16th century and originally referred to street tents in big cities in which soup was sold. There the exhausted and desperate mediaeval citizens could enjoy a soup, restore their strength and restore their faith in life. Later these places got roofs and expanded their menu to gradually become what they are today.

SOUP IS A KIND OF CULINARY FLAG OF CIVILIZATION, its evolution over the centuries reflects the dynamics of civilizational processes. This is clearly visible in the cultural contrast between concepts like soup and chorba [a soup or stew in national cuisines across the Balkans, Asia and the Middle East]. While in the early periods of history all cultured peoples ate some kind of broth, in the 19th century soup gradually became a sign of progress, while chorba was the opposite and evidenced Oriental backwardness. Moreover, the word "chorba" also has a pejorative tinge to it, and is used for a leftover or unnecessary product. The clash between the culture of soup and the culture of chorba is vividly expressed by Aleko Konstantinov. "What's this, is it soup?" Bay Ganyo asks over lunch at Jireček's, clearly led by the desire to demonstrate his knowledge of European culinary matters. After which he adds: "Soup is a European dish, but chorba is Turkish. Nowadays, we eat more soup than chorba." The undefined "nowadays" means "after the Liberation", when the Bulgarian nation was finally able to embrace soup and turn its back on chorba. But somehow it still fails to do so. What distinguishes soup from chorba? What's the code of their cultural opposition?

► кухни. По това време започнало и разпадането на синкретичния образ на супата. Появили се разновидности като бульон, консоме, велуте, кремсупа и т.н. Ясно била прокарана и жанровата граница между каша, яхния и супа.

Специалната роля на супата в делника и жизнения ритъм на Стария континент много точно е описана от Даниел Дефо в "Робинзон Крузо". За своя бит на пустия остров корабкрушенецът казва следното: "Сутрин закусвах с плодови сокове, на обед се гощавах с месо, а менюто ми за вечеря беше яйца от костенурка. За да смятам, че всичко е наред, трябваше да имам още две неща: тенджерата за варене на супа и лула." И той успява да си ги съзгада.

Универсалният характер на супата като незаменно човешко благо ясно личи и в песента на костенурката от "Алиса в страната на чудесата":

Супа за вечеря, супа за обяд,
винаги си първа ти на тоя свят.

ДОБРЕ Е ДА СЕ ЗНАЕ СЪЩО, че модерният европейски ресторант е произлязъл от влечението към супата. Самата дума restaurant (от restaurer - възстановявам) се появява във Франция през XVI век и първоначално се е отнасяла за улични палатки в големите градове, в които се е продавала супа. Там изнемошелите и отчаяни средновековни граждани можели да хапнат по една супа, за да реставрират своите сили и да върнат вярата си в живота. По-късно тези гостилници придобили покриви и разширили своя кулинарен репертоар, за да се превърнат постепенно в това, което са днес.

СУПА ИЛИ ЧОРБА? Супата е своего рода кулинарен флаг на цивилизацията, нейното развитие през вековете отразява динамиката на цивилизационните процеси. И това добре личи в културния контраст между понятия като супа и чорба. Докато в ранните исторически периоди всички културни народи ядат някакво варено, през XIX век постепенно се оказва, че тъкмо супата е емблема на прогреса, а чорбата носи белезите на ретроградност и ориенталска изостаналост. Освен това думата "чорба" има и пейоративен оттенък, употребява се за остатъчен и ненужен продукт. Много изразително сблъсъкът между културата на супата и културата на чорбата е представен от Алеко Константинов. "Това какво е, супа ли е?" - пита Бай Ганьо на обяд у Иречек, явно воден от желание да демонстрира познания по европейските кулинарни въпроси. След това добавя: "Чорбата е турско ядене. И

ний сега повече супа ядем".

Неопределеното "сега" означава "след Освобождението", когато българският народ най-сетне е могъл да презърне супата и да загърби чорбата. Но някак все не успява да го направи.

Кое отличава супата от чорбата? Какъв е кодът на тяхното културно противостоене?

КАТО ГОТВАРСКО ИЗДЕЛИЕ всяка супа е нещо по-различно и някак по-извисено от съставките в нея. Тази кулинарна метаморфоза се дължи на три тайнства - пасиране, прецеждане и избистряне. Така картофът, морковът, целината или който и да било продукт губят своята индивидуалност и участват в един качествено нов вкусов ансамбъл. Рибената чорба става супа, когато от тенджерата се извадят лукът, морковите, целината и подправките. Този зеленчуков пролетариат често се оказва лишен от правото да се изяви докрай. В порцелановия супник за него няма място. Той заминава на боцлука (бунището на историята), след като най-усърдно е помагал да блесне вкусът на рибния бульон. За разлика от супата чорбата е някак безхитроствна. Дори когато е застроена, тя е неподправено искрена и нейните съставки с открити лица плуват в чинията. Тук я няма префинената изисканост на едно консоме.

ПО ПРИНЦИП СУПАТА минава за просто ястие, но има и ярки изключения.

За една такава рибена супа „а ла лейду Морган“ се носят легенди в кулинарните хроники. Приготвена била през 1829 г. от великия френски готвач Антоан Карем в чест на много популярната тогава ирландска писателка Сидни Морган за един

обяд в парижкия дом на барон Ротшилд. В супата имало калкан, морски език, змиорка, аншоа, треска, скариди, стриди и омари, а също една бутилка шампанско, малко коняк, телешки бульон, лимон, целина, праз, дафинов лист, индийско орехче, карамфил, щипка лют червен пипер, трюфели и гъби. Приготвянето ѝ отнело три дни и резултатът явно е бил забележителен, щом още се помни. Днес това се смята за най-трудната супа в света и сигурно с основание, но едва ли някой би отделил три дни за подобно чудо.

Вездесъщата супа отдавна е напуснала чисто кулинарния свят и е станала житейска и социална метафора. Тя е устойчива фигура на речта в различни езици.

ALPHABET SOUP е понятие, означаващо многото и често неясни съкращения в административните препуски. Появата му е свързана с една доматиена супа, в която вместо фиде плуват тествени фигурки с формата на букви от азбуката. Нека докато сме на вълна метафори добавим, че според биолозите животът на земята се е зародил от някаква първична супа (primordial soup), позната също като бульон на Опарин. Таг soup е понятие, с което програмистите наричат лошо кодирана програма. Супата, освен това е превърната в категория на социалната солидарност, ако се съди по факта, че тя е основното ястие, което благотворителните кухни за бедни предлагат. Нейната универсалност е проявена и в многобройните вицове с обща парола: „Келнер, имам муха в супата!“ и разнообразни отговори като: „По-тихо, че и другите ще поискат“, „Паякът, който виси от хляба ще я хване“, или „Защо е този шум? Колко може да изяде една муха?“ ■

Медицински комплекс „Доверие“

София, ж.к. Овча купел 2,
ул. Фридрих Грюнангер N2
тел.: 02 40 36 100; 02 40 36 143
www.mbal.doverie.bg
info@mbal.doverie.bg

Апаратът Resona 7 - революцията в ехографската диагностика, вече и в България ексклузивно в гастроентероложното отделение на Болница Доверие.

Добрата диагностика е от ключово значение за провеждането на възможно най-адекватно лечение на пациентите. Основните предпоставки, необходими за доброто диагностициране, са две - високотехнологичната апаратура и квалифицираните добре обучени кадри. Отличните специалисти, работещи в МБАЛ Доверие, вече имат на разположение един от най-модерните и високотехнологични диагностични апарати - новия премиум ехограф Resona 7. Той е производство на една от водещите в света фирми за ултразвукова техника Mindray, а патентованата технология, вложена в него, е оценена от американската агенция за пазарни проучвания Frost & Sullivan като революционна, което прави апарата 2 поколения над всички други. Чрез ехографа Resona 7 могат да се видят находки, които с друга техника ще бъдат пропуснати.

Повече информация за Доверие може да намерите на www.mbal.doverie.bg

Doverie Medical Complex

Sofia, Ovcha Kupel 2 District, 2,
Friedrich Grunanger Street
phone: 02 40 36 100; 02 40 36 143
www.mbal.doverie.bg
info@mbal.doverie.bg

The Resona 7 system - revolution in the ultrasound diagnostic imaging - is now exclusively in Bulgaria, in the Gastroenterology unit at Doverie Medical Complex.

Good diagnostic imaging is key to conducting the most effective treatment of patients. There are two main prerequisites required for the proper diagnostic imaging - state-of-the-art equipment and qualified well-trained personnel. The excellent professionals at Doverie Medical Complex now have one of the most advanced and high-tech diagnostic imaging systems - the new premium ultrasound system Resona 7. It's developed by one of the world's leading ultrasound systems companies Mindray, and the patented technology implemented in it was evaluated by the US market research agency Frost & Sullivan as revolutionary, making the system two generations above the rest. The Resona 7 ultrasound system can see things that will be missed with any other equipment.

You can find more information on Doverie at www.mbal.doverie.bg

Център по дентална медицина Свети Георги

ул. Константин Иречек 20, София, България
тел. 02/954 47 83, тел./факс 02/952 41 94
моб. тел.: 0886 129 213, 0898 526 082
e-mail: dc_st.george@abv.bg

Ако имате два свободни дни в София, идете на зъболекар дори да смятате, че не ви е необходимо. Повечето българи, които живеят в чужбина, редовно се прибират с единствената цел да си лекуват зъбите в България, където стоматолозите не само се справят доста добре, но и за по-малко пари. В денталния център на г-р , специализиран ендодонтия, парадонтология и имплантология в Австрия, Италия, Швейцария и Франция, може да получите и козметични услуги. Една от възможностите е да си избелите зъбите по най-популярните в Европа технологии или просто да си направите профилактичен преглед. Новост в центъра е лечението с лазерен апарат без болка и без анестезия.

St. George Dental Services Centre

20 Konstantin Irechek Str., 1000 Sofia, Bulgaria
phone: +359 2/ 954 47 83, phone/fax: +359 2/952 41 94
cell phone: +359 886 129 213, +359 898 526 082
e-mail: dc_st.george@abv.bg

If you have a couple of days to spare in Sofia then you should visit a dentist - even if you don't think you need to. The majority of Bulgarians who live abroad regularly return with the single aim of having their teeth taken care of in a country where the dentists not only perform a very decent job, but also charge a lot less. At Dr. Tsalov's Dental Services Centre you can also have cosmetic treatments. Dr. Tsalov has studied endodontics, paradontology, and implantology in Austria, Italy, Switzerland and France. Therefore, you will have the opportunity to have your teeth whitened with the latest European technology, or simply have a check-up. Laser treatment, which is performed without anesthesia and is completely painless, is one of the centre's more novel procedures.

Motto

София, ул. Аксаков №18
тел. 02/ 987 27 23

Историята на всеки съвременен град е запечатана в забележителностите, които го характеризират на географската карта. Има и друга история, която често пъти е много по-любопитна и лична – онази, която пишат хората в заведенията, превърнали се от години в градска легенда. Едно такова място винаги е съчетавало добрия вкус в музиката, храната и компанията, и от дълго време се е превърнало в култово и любимо за всеки, който иска да бъде част от интересната градска тълпа.

Клуб Мото е градски пристан за всеки, който иска да бъде някой или да срещне интересни събеседници, да научи най-новите софийски клюки, да разбере всичко за хитова книга, филм или театрална постановка. Удоволствието от приятния разговор е допълнено от елегантното меню, добрата селекция от напитки и хубава музика - от онази, която не те ангажира непременно да влезеш в ритъм, а по-скоро отзвучава леко в страни, като хармоничен фон на преживяването. Спокойствието и уютът са превърнали Клуб Мото не само в предпочитано, но в задължително място за всеки, който иска да усети истинската атмосферата на София и да научи най-тайните ѝ истории.

Spaghetti Company

Сердика център, бул. Ситняково №48
тел. 02/ 841 28 18
ЦУМ – етаж 1, тел: 02/ 926 0427
Mall Bulgaria 102 ет 3 до кино Арена
бул. Витоша 150, тел: 02/ 88 10 100
Работно време: понеделник - неделя от 10:00 до 00:00 ч.
spaghetticompany@mail.bg

Pizza, pasta, modernista и ТИ!

Мястото, известно с изключителна италианска кухня. Обстановката, която вдъхновява срещите, които винаги оставят у теб чувството, че си в сърцето на града!

Всеки от ресторантите Spaghetti Company носи свое собствено усещане. Независимо къде те отвеждат пътищата на София, в ресторантите от веригата намиращ себе си сред изискана и творческа обстановка, модерен дизайн и оригинална италианска кухня, специално създадена под черпака на Маестро Марко Лукиари.

Домът на италианската кухня е наблизо. Тук е, за да намиращ винаги себе си, приятели, делови партньори или нови срещи. Кухнята ни е палитра от италиански вкусове. Към това добавяме специална селекция от вина, музика и събития. Можеш да споделиш тук всяко късно сутрешно кафе, работен обяд, лежерен следобед или дълга вечеря. И всеки път ще бъде различно.

И както казва нашият главен готвач Марко Лукиари – „Има неща, за които няма сезони“. Има и такива места. Spaghetti Company е едно от тях.

Spaghetti Company

SERDIKA CENTER, 48 Sitnyakovo Blvd
phone: +359 2/ 841 2818
TZUM – floor 1, phone: +359 2/ 926 0427
Mall Bulgaria 102 floor 3 near Arena cinema
150 Vitosha Blvd., phone: +359 2/ 88 10 100
Working time: Monday-Sunday 10:00 am – 12:00 pm
spaghetticompany@mail.bg

Pizza, pasta, modernista and YOU

The place, famous for exquisite Italian cuisine. The atmosphere, inspiring meetings that always leave you feeling in the heart of the city!

Each of the Spaghetti Company restaurants brings its own touch. No matter where Sofia roads take you, in the restaurant chain you find yourself amongst elegant and creative atmosphere, modern design and original Italian cuisine especially prepared by Maestro Marco Luchiarini's ladle.

The home of Italian cuisine is nearby. It's right here, so you can always find yourself, friends, business partners or new encounters. Our cuisine is a palette of Italian flavours. We add a special selection of wine, music and events. Here you can share every late morning coffee, business lunch, a casual afternoon or a long dinner. It will be different each time.

As our chef Marco Luchiarini says – "There are things of no particular season". There are such places. Spaghetti Company is one of them.

Bedroom Premium Club

София, ул. Леге 2
телефон: 0888 764 422, 0888 860 666
e-mail: reservation@bedroom.bg
www.bedroom.bg

bedroom
PREMIUM CLUB

Bedroom Premium Club

2, Lege Street, Sofia, Bulgaria
Phone: +359 888 764 422, +359 888 860 666
e-mail: reservation@bedroom.bg
www.bedroom.bg

Един от най-атрактивните клубове в центъра на София е Bedroom Premium Club. С неповторимия си дизайн, гостуването на световноизвестни диджеи и постоянно присъствие на популярни личности, той е притегателен център за ценителите на лукса и забавленията.

Клубът отговаря на най-високите европейски стандарти – първокласно обслужване, перфектен звук, мултимедийно шоу, VIP зона, служители, паркиращи автомобили...

Bedroom Premium Club напомня на античен храм, а бъдещето е добавено към миналото с нови архитектурни елементи в синтетичен модерен раштер, екрани с 3D video mapping, метални перфориранни пана.

Използваните материали са дърво, метал, камък, стъкло, естествена кожа, натурален текстил. Акцент в интериора е тапанът на клуба, който е уголемена проекция на картината "Shhh", в която са събрани забранени образци от еротичното изкуство. Клубът притежава динамично осветена сцена с интегриран catwalk, който дава възможност за разгръщане на мащабна балетна хореография.

Bedroom Premium Club предлага на своите гости богат ентъртеймънт, авангардни шоу-спектакли, екстравагантни костюми, високотехнологични светлинни ефекти, допълнен с перфектен звук и мултимедийно шоу!

Амбициите на Bedroom Premium Club е в създаването на собствена публика и издигането на нощния живот у нас до най-високи стандарти!

One of the most attractive clubs in Sofia city center is Bedroom Premium Club. With its unique design, guest world famous DJs and the permanent presence of celebrities, it attracts luxury and entertainment lovers.

The club meets the highest European standards – first class service, perfect sound, multimedia show, VIP area, valet parking...

Bedroom Premium Club reminds of an ancient temple and the future is added to the past with new architectural elements in synthetic modern raster, 3D video mapping screens, metal perforated panels.

The materials used are wood, metal, stone, glass, genuine leather, natural textile. The emphasis in the interior design is the ceiling of the club, which is an enlarged reproduction of the painting "Shhh", gathering erotic art forbidden examples. The club has a dynamically lit stage with an integrated catwalk, which enables the unfolding of large-scale ballet choreography.

Bedroom Premium Club offers its guests great entertainment, avant-garde shows, extravagant costumes, high tech lighting effects, complemented by perfect sound and a multimedia show!

Bedroom Premium Club's ambitions are in building its own audience and the rise of Bulgarian nightlife to the highest standards!

Social Cafe Bar & Kitchen

София, бул. „Витоша“ 16
тел.: 0876 767 647
www.socialcafe.bg

Social Cafe Bar & Kitchen

16, Vitosha Blvd., Sofia
phone: +359 876 767 647
www.socialcafe.bg

Social café bar and kitchen - новата концепция, която комбинира уютна атмосфера и креативен дизайн. Заведението предлага целодневно кулинарно приключение - от сутрешно кафе и капучино до вкусна, качествена храна и напитки - сега в още по-голямо пространство. Новият етаж има капацитет от 160 места с огромни софли маси, които могат да поберат и най-голямата компания. Менюто предлага същите безкомпромисни качество и вкус - безкрайна палитра от вкусни салати, класическа пица на пещ, прясна домашна паста, ястия със собствен почерк и авторски десерти, като новото са музикалните и тематични вечери всеки петък и събота.

Ние сме тук, за да ви очароваме!

Social café bar and kitchen - the new concept is combining a warm atmosphere and creative design. It presents an all-day dining experience - from morning coffee and cappuccino to tasty quality food and drinks - now in an even larger space. The newly opened second floor has a capacity for 160 people with social tables big enough to seat even the biggest group of friends. The new space offers the same interpretation of the menu - delicious salads, always fresh homemade pasta, classic wood-fire oven-baked pizza, signature dishes and, of course signature desserts. But what is new are the musical and thematic nights every Friday and Saturday.

We are here to charm you!

Spaghetti Kitchen*Bar

София, площад Св. Неделя 3
www.spaghetti-kitchen.bar
e-mail: office@spaghetti-kitchen.bar
тел.: 089 304 66 66

Ако трябва да забодем карфица в центъра на София, ще бъде точно тук – на площад Света Неделя 3, при чисто новият Spaghetti Kitchen*Bar. Отпращайки се към парадния вход, виждаме едно съвсем различно място - интериор на няколко нива и съвсем различни зони с много акценти и детайли, живеещи в пълна хармония.

Вкусната обиколка на мястото започва с това, с което обикновено свършваме – десерта. На входа ни посреща витрина с авторски десерти, приготвени на място от майстор сладкарите на Spaghetti Kitchen.

Ако си решил да преоткриеш италианската храна, просто се отдай на прясна паста и добре препечена по ръбчетата пица в Morello фурната. Разбира се, Италия не е самотна на вкусната карта, която стои пред нас. Тръгваме на околосветско пътешествие с японското патешко, норвежка сьомга, октопод от Санторини, както и няколко предложения от българската кухня. Зоната с прошуто бара пък е прекрасно място за вино и тапаси. Нова-морските коктейли, които се предлагат, са истинско произведение на алкохолното изкуство.

Накратко – Spaghetti Kitchen*Bar е мястото, на което можеш да се срещнеш с приятели, да хапнеш хубава храна или да пиеш любимия си коктейл в приятна атмосфера.

SPAGHETTI KITCHEN★BAR

EAT • DRINK • SOCIALIZE

and tapas. The innovative cocktails they offer are a real work of the alcoholic art. In a nutshell – Spaghetti Kitchen*Bar is the place where you can meet friends, eat good food or have your favorite cocktail in a pleasant atmosphere.

Spaghetti Kitchen*Bar

3, Sveta Nedelya Square, Sofia
www.spaghetti-kitchen.bar
e-mail: office@spaghetti-kitchen.bar
phone: +359 89 304 66 66

If we need to put a pin in downtown Sofia, it will be right here – at 3 Sveta Nedelya Square, at the brand new Spaghetti Kitchen*Bar. Heading for the front door, we see a completely different place – interior on several levels and completely different zones with a lot of highlights and details, living in perfect harmony.

The delicious tour of the place begins with what we usually end with – dessert. A window with original desserts, prepared here by Spaghetti Kitchen's pastry chefs, welcomes us at the entrance.

If you've decided to rediscover Italian food, just indulge in fresh pasta and crispy pizza round the edges in the Morello oven. Italy, of course, is not alone on the delicious map we have in front of us. We set off on a round-the-world trip with Japanese duck, Norwegian salmon, Santorini octopus, as well as a few offers from the Bulgarian cuisine. What's more, the prosciutto to bar zone is a great place for vino

Spaghetti kitchen

София, ул. 6-и септември №9
Резервации тел.: 0890 5 66666
office@spaghetti-kitchen.com
www.spaghetti-kitchen.com

Няма как да преминете по улица „6-и септември“ и да останете безразлични към вида на този наистина необикновен ресторант. Какво го прави такъв, ще разберете в момента, в който прекрачите прага му. С една-единствена крачка забравяте за работната суматоха на големия град и се пренасяте в един друг сюжет с въздушна атмосфера и безброй кулинарни предложения. Тук ще откриете приятна комбинация от съвременен дизайн в обзавеждането, изискано меню с интернационална кухня и отпускателна музика. От месец ноември се открива и отопляема външна градина. Заведението впечатлява и с деликатно лично отношение към клиента и усещане за домашен уют. Всичко това превръща Spaghetti Kitchen в най-модерното и желано място в София.

SPAGHETTI KITCHEN★

ITALIAN FOOD AMERICAN GRILL

Spaghetti kitchen

9, 6th of September Str., Sofia, Bulgaria
Reservations: +359 890 5 66666
office@spaghetti-kitchen.com
www.spaghetti-kitchen.com

It is not possible to pass 6th of September Street and to remain indifferent to the appearance of this unusual restaurant. You will understand what makes it so unusual the minute you cross its threshold. Only one step and you forget about the busy turmoil of the city, and move into another reality that has a magic atmosphere and countless culinary propositions. Here you will find a pleasant combination of contemporary interior design, exquisite international cuisine and relaxing music. The restaurant also impresses with its delicate personal attitude towards the customer and the feeling of home comfort. All this makes Spaghetti Kitchen the most modern and desired place in Sofia.

Комплекс море с видом на море
ПЕРВАЯ ЛИНИЯ

Luxurious complex
FIRST LINE

Carpe Diem
complex

BALCHIK

Carpe Vita
complex

STS. CONSTANTINE AND HELENA

Oазис спокойствия и уюта
300 М ОТ БЕРЕГА МОРЕЯ

Oasis of peace and comfort
300 M TO THE SEASIDE

*ЛЮКСОВОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО *ДВУХ- И ТРЕХКОМНАТНЫЕ КВАРТИРЫ
С ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ПЛАНИРОВКОЙ *ОТЛИЧНАЯ ИНВЕСТИЦИЯ
*ИНВЕСТИЦИОННО-СТРОИТЕЛЬНАЯ КОМПАНИЯ С БОЛЬШИМ ОПЫТОМ
И ОТЛИЧНОЙ РЕПУТАЦИЕЙ

*LUXURY CONSTRUCTION *ONE - AND TWO - BEDROOM APARTMENTS
WITH FUNCTIONAL DISPOSITION *EXCELLENT INVESTMENT
*INVESTMENT CONSTRUCTION COMPANY WITH EXPERIENCE
AND A GREAT REPUTATION

MY-HOME.BG

+359 885 190390 | +359 888 603351

ВАЖНО!

ПРЕВОЗ НА БЕЗПЛАТЕН БАГАЖ ПО ПОЛЕТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕР НОВА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРИЯ ЕР

България Ер въвежда по линиите си нови правила за превоз на багаж за билети, издадени на/след 02 май 2011 г. Новата система, **PIECE CONCEPT**, се базира на броя, теглото и размерите на чекирания багаж.

РЕГИСТРИРАН / ЧЕКИРАН БАГАЖ

Всеки пътник има право да превози в багажниците на самолета безплатен багаж, както следва:

1. Общи правила – Международни и Вътрешни линии:

Класа на обслужване	Норма на безплатен багаж
Бизнес класа	2 броя – макс. до 23 кг и до 158 см всеки един
Икономическа класа	1 брой – макс. до 23 кг и до 158 см

2. Изключения:

Златна карта на бонусната програма	Плюс 1 брой – макс. до 23 кг и до 158 см
За притежатели на ко-брендирана карта България Ер и ЦКБ	Безплатна норма чекиран багаж – 2 броя до 32 кг
За притежатели на карта VISA Platinum	Безплатна норма чекиран багаж – 2 броя до 23 кг. Всеки
Моряци	Плюс 1 брой – макс. до 23 кг и до 158 см
Бебета от 0-2 години	1 брой – макс. до 10 кг и до 115 см

Максималният размер е сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа - /l+h+w/.

Пътникът може да превозва и повече от безплатната норма багаж срещу допълнително заплащане.

3. Такси за свръхбагаж - Международни линии:

За по-тежък багаж - между 23 кг - 32 кг	EUR 50
За по-обемист багаж - между 158 см – 203 см	EUR 70
Допълнителна бройка - втори багаж до 23 кг x 158 см	EUR 50
Допълнителна бройка – трети багаж до 23 кг x 158 см	EUR 100

4. Такси за свръхбагаж - Вътрешни линии:

За по-тежък багаж - между 23 кг - 32 кг	EUR 20
За по-обемист багаж - между 158 см – 203 см	EUR 30
Допълнителна бройка - втори багаж до 23 кг x 158 см	EUR 20
Допълнителна бройка – трети багаж до 23 кг x 158 см	EUR 50

Багаж с тегло над 32 кг може да се превозва само като карго.

5. Специални категории багажи:

Спортна екипировка	Включва се в безплатната норма багаж, при условие че е до 23 кг и до 200 см. Счита се като брой багаж. Изключение: - Международни полети: Един чифт ски на пътник – прилага се фиксирана такса от EUR 30. - Вътрешни полети: Един чифт ски на пътник - прилага се фиксирана такса от EUR 20.
Домашни любимци в пътническата кабина /PETS/: Максимално тегло на животното и клетката – до 8 кг. Максимални размери на клетката – 48 x 35 x 22 см. Приемат се само кучета и котки.	Не се включва в безплатната норма багаж. Заплаща се такса от EUR 50.
Животни в багажника /AVIH/: Максимално тегло на животното и контейнера – 32 кг. Максимални размери на контейнера – 110 x 80 x 76 см.	Не се включва в безплатната норма багаж. Заплаща се такса от EUR 80.

РЪЧЕН / КАБИНЕН БАГАЖ: 1 брой – до 10 кг.

Размери - до 55 x 40 x 23 см, с максимален сбор от трите измерения до 115 см.

За смесени превози с участието на България Ер и други партньорски авиокомпани в маршрута могат да бъдат прилагани други условия за багаж.

IMPORTANT!

CARRIAGE OF FREE OF CHARGE BAGGAGE ON BULGARIA AIR FLIGHTS NEW BAGGAGE POLICY OF BULGARIA AIR

Bulgaria Air introduces its new rules for baggage carriage on its destinations for all tickets, issued on / after 02 May 2011. The new policy, PIECE CONCEPT, is based on the quantity, weight and dimensions of the checked-in baggage.

CHECKED-IN BAGGAGE

Each passenger has the right to transport in the aircraft free of charge baggage, as follows:

1. General Terms – International and Domestic Flights:

Booking Class	Terms for free of charge baggage
Business Class	2 PC – up to 23 kg and 158 cm each
Economy Class	1 PC – up to 23 kg and 158 cm each

2. Exceptions:

Gold Bonus Program Card	Plus 1 PC – up to 23 kg and 158 cm
Holders of Co-branded – Bulgaria Air-CCB Bank	Free bag allowance – 2 PC up to 32 kg
Holders of VISA Platinum card	Free bag allowance – 2 PC to 23 kg each
Marines	Plus 1 PC – up to 23 kg and 158 cm
Infants from 0-2 years old	1 PC – up to 10 kg and 115 cm

The maximum allowed size is the sum of external length, height and width of the baggage /l+h+w/.

The passenger can transport more than the free of charge terms for an additional charge.

3. Extra Baggage Fees - International Flights:

Overweight /between 23 kg and 32 kg/	EUR 50
Oversize /between 158 cm – 203 cm/	EUR 70
Extra piece - second piece up to 23 kg x 158 cm	EUR 50
Extra piece - third piece up to 23 kg x 158 cm	EUR 100

4. Extra Baggage Fees - Domestic Flights:

Overweight /between 23 kg and 32 kg/	EUR 20
Oversize /between 158 cm - 203 cm/	EUR 30
Extra piece - second piece up to 23 kg x 158 cm	EUR 20
Extra piece - third piece up to 23 kg x 158 cm	EUR 50

Baggage with weight of more than 32 kg is subject to Cargo transportation.

5. Special baggage items

Sports Equipment	It is subject to free of charge carriage in case the baggage is up to 23 kg and to 200 cm. It is considered as a piece of baggage. Exception: - International Flights: Pair of ski for passenger – fixed fee of EUR 30 is applied. - Domestic Flights: Pair of ski for passenger – fixed fee of EUR 20 is applied.
Pets in the aircraft cabin /PETC/: Maximum weight of the pet and cage - up to 8kg. Maximum dimensions of the cage – 48 x 35 x 22 cm. Only dogs and cats are allowed.	Is not included in the free of charge baggage norm. Fee of EUR 50 is applied.
Animal in the baggage compartment /AVIH/: Maximum weight of the animal and the container – 32 kg. Maximum dimensions of the container – 110 x 80 x 76 cm.	Is not included in the free of charge baggage norm. Fee of EUR 80 is applied.

HAND/CABIN BAGGAGE: 1 PC - up to 10 kg.

Dimensions – 55 x 40 x 23 cm, with maximum sum of all dimensions up to 115 cm.

For code-share flights with Bulgaria Air and other partner airlines in the route can be applied other baggage policies.

ГОТОВИ ЗА ПОЛЕТ

FIT TO FLY

Предлагаме ви няколко полезни съвета за това как да се чувствате добре по време на полета и след него. Изпълнявайте упражненията бавно и дишайте равномерно.

These handy exercises enable you to stay in top form – both during and after the flight. Perform each move with steady, even breathing.

Ходила

10 пъти

Поставете петите на пода и повдигнете нагоре пръстите на краката. После опрете пода с пръсти и повдигнете петите.

Глезени

15 пъти

Правете кръгови движения първо с единия крак, а после с другия.

Колене

30 пъти

Повдигнете единия крак, докато не усетите напрежение в бедрото.

Рамене

5 пъти

Поставете ръцете на бедрата и започнете да описвате кръгови движения с раменете.

Крака

10 пъти

Наведете се леко напред. Обгърнете с ръце коленете и ги повдигнете на нивото на гърдите. Загържете така 15 секунди.

Гръб и ръце

15 пъти

Поставете и двете стъпала на пода и стегнете корема. Наведждайте се напред, докато ръцете ви не опрат пръстите на краката.

EN

Feet

10 times

Placing your heels on the floor, stretch your toes upwards. Then, keeping your toes on the floor, raise your heels upwards.

Ankles

15 times

Rotate your foot – first in one direction and then the other.

Knees

30 times

Raise your legs, tensing the muscles in your thighs.

Shoulders

5 times

With your hands on your thighs, rotate your shoulders in a circular motion.

Legs

10 times

Bend forward slightly. Wrap your hands around one knee and raise it to your chest. Hold for 15 seconds. Repeat with the other knee.

Back and arms

15 times

Place both feet flat to the floor and hold your stomach in. Bend forward, moving your hands down your legs.

Да се лети не е страшно

- Статистиката сочи, че летенето със самолет е далеч по-безопасно от много други дейности
- Екипажът на вашия самолет е висококвалифициран и с богат опит
- Самолетите на България Ер са с безупречна поддръжка и могат да устоят на всякаква турбуленция
- Опитайте да се отпуснете – вдишвайте дълбоко през носа и задръжвайте въздуха няколко секунди, преди да го издишате

EN

Relax!

- Statistics show that flying is much safer than many situations in daily lives
- The crew in control of the plane is highly trained and experienced
- Bulgaria Air aircraft are thoroughly maintained and designed to withstand various forms of turbulence
- Try to relax – breathe in deeply through your nose, hold for three seconds before exhaling slowly

По време на полет

- Усещате болка в ушите? Запушете носа, затворете устата и започнете да преглъщате или да се опитвате да изкарате въздуха, без да отваряте уста. Дъвченето на дъвка също помага
- Стимулирайте кръвообращението си, като се разходите по пътеката в самолета
- Избягвайте да седите с кръстосани крака, защото това може да ограничи кръвообращението
- Може да се почувствате по-удобно, ако свалите обувките
- Пийте повече вода и по-малко алкохол, чай или кафе

EN

During the flight

- Ear pain? Pinch your nose shut, close your mouth and swallow or blow out against your closed mouth. Alternatively, chew some gum
- Stimulate your circulation by walking around the cabin and stretching
- Avoid sitting with your legs crossed as this restricts circulation
- Removing your shoes may provide you with more comfort
- Drink plenty of water and not too much alcohol, tea or coffee

Как да се приспособим по-бързо към часовите разлики

- Опитайте се да настроите биологичния си часовник към времевата зона на бъдещата ви дестинация, като вечерта преди по лета си легнете един час по-рано или по-късно
- Не прекалявайте с тежката храна и не пийте твърде много алкохол или кафе вечерта преди полета
- Яжте богати на протеин храни в подходящи за новата часова зона отрязъци от денонощието
- Когато пристигнете на избраната от вас дестинация, направете си кратка разходка
- Прекарайте поне 30 минути на дневна светлина

EN

Reducing jetlag

- Begin adjusting your body clock to the time zone of your destination the night before departure by going to bed earlier or later
- Don't consume too much food the night before you leave, or drink too much coffee or alcohol
- Eat protein-rich meals at times that are normal for your new time zone
- At your destination, take light exercise – such as a walk
- Spend at least 30 minutes in daylight

УДОБСТВО И БЕЗОПАСНОСТ ВЪВ ВЪЗДУХА

YOUR COMFORT AND SAFETY IN THE AIR

Вашето здраве

Ако имате притеснения за здравето си, свързани с пътуването, и особено ако страдате от дихателни или сърдечно-съдови заболявания, посетете лекаря си преди заминаване. Аптеките могат да ви предложат лекарства без рецепта, но нашият съвет е винаги да се консултирате с лекар, който е най-подходящ за вас.

Вашият багаж

Избягвайте тежкия ръчен багаж. Носенето му може да претовари организма ви. Да седнеш в креслото уморен и загъхан, означава да започнеш пътуването си зле. В ръчния багаж носете само основното, което ще ви трябва по време на полета.

Срокът за явяване на летището

Опитайте се да пристигнете на летището рано. Оставте си достатъчно време за формалности, пазаруване и отвеждане към самолета. Времето за регистриране на пътниците е различно на различните летища и може да варира според дестинацията. Добре е да се информирате предварително за часа, в който трябва да сте на летището.

Вашата сигурност

Запознайте се с изискванията за сигурност и ги спазвайте.

Не се съгласявайте да пренасяте чужд багаж.

Не оставяйте багажа си без надзор.

Слагайте ножове, ножици и остри предмети в куфара, който предавате за транспортиране в багажника на самолета. Ако са в ръчния ви багаж, летищните служби за сигурност ще ви забранят да ги качите в самолета.

Вашият ръчен багаж

Сложете тежките предмети под седалката пред вас, а леките – в багажните отделения над седалките. Не блокирайте с багаж пътя към аварийните изходи и пътеките между креслата. Отваряйте багажниците над седалките внимателно – ако съдържанието им е разместено по време на полета, при отваряне от тях може да паднат предмети.

Пушенето

Пушенето в самолета е опасно. Забранено е на всички

България Ер ви желае безопасен и удобен полет. Висококвалифицираните ни летци, стюардеси и стюарди са обучени да осигурят безопасността ви. Ето някои основни моменти от безопасността, с които може да се запознаете, докато почивате и се наслаждавате на полета на България Ер.

Bulgaria Air wishes you a safe and comfortable journey. Our highly trained flightdeck and cabin crews are here to take care of your safety. While relaxing and enjoying Bulgaria Air's inflight service, you may consider the basic points that follow.

полети на България Ер. На кабинния екипаж е наредено да следи за изпълнението на забраната. Не пушете в тоалетните, които са оборудвани с датчици за дим.

Упътванията за безопасност

Преди заминаване и пристигане кабинният състав на България Ер ще ви запознае с правилата за безопасност в самолета. Упътването включва сведения за предпазните колани, кислородните маски, изходите, аварийното напускане на самолета, спасителните жилетки. Молим за вашето внимание по време на демонстрацията. Разгледайте инструкцията за безопасност в самолета, която е в джоба на седалката пред вас.

Кабинен екипаж

Кабинният екипаж на България Ер се грижи да ви обслужва отлично и да осигурява безопасността по всяко време. Не се притеснявайте да повикате стюардесите и стюардите, като използвате разположения над креслото ви бутон, да споделяте коментарите си с тях и да ги убедомявате за потребностите си.

При пристигане

Пазете багажите си купони, за да намерите лесно багажа си. Отделете малко време, за да се аклиматизирате след пристигането си.

in, shop and board. Check-in times vary from airport to airport and from destination to destination. Please, inform yourself well in advance to avoid delays/cancellations.

Your security

Do read and follow the security requirements. Do not agree to carry other people's items with you. Never leave your luggage unattended. Store personal knives, scissors and other sharp objects safely inside your suitcase or hold luggage. If you do not, airport security staff will stop you taking them aboard in your cabin luggage.

Your hand luggage

Please store heavy items underneath the seat in front of you. Stow lighter items in the overhead luggage racks. Please ensure you do not block access to the emergency exits, and do not block the aisle. Please open the overhead lockers with caution: items there may have become disturbed and may fall onto the seats below.

Smoking

Smoking onboard is dangerous. All Bulgaria Air flights are non-smoking and cabin crew are under strict instructions to monitor observance. Please do not smoke in the lavatories; they are equipped with smoke sensors.

The safety briefing

Before departure and on approach, Bulgaria Air cabin crew will demonstrate the rules of safety on board our aircraft. The briefing includes information on your seatbelt, how to use your oxygen mask, how to locate exits, how to leave the aircraft in an emergency, and how to use your lifejacket. Please spare a moment to watch their demonstration. Please also consult the illustrated Safety on Board leaflet in the seat pocket in front of you.

Your cabin crew

The Bulgaria Air flight attendants are on board to provide you with top class inflight service and ensure your safety at all times. Please do not hesitate to use the overhead attendant call button and share comments or request service from your flight attendant.

At the destination airport

Have your luggage identification tags ready to help you find your luggage. Give yourself some time for initial acclimatisation with the weather and environment of your destination.

Your health

If you have any medical concerns about making a journey, or if you suffer from a respiratory or heart condition, see your doctor before traveling. There are over-the-counter medicines available, but we recommended always consult a doctor to determine which are suitable for you.

Your luggage

Try to travel light. Carrying heavy bags can cause considerable stress you may not be used to. Arriving at your sit exhausted and perspiring is not a good start to your journey. In your hand luggage, carry only essential items which you will genuinely need during the flight.

Your check in deadline

Arrive early at the airport. Give yourself plenty of time to check

Уважаеми пътници,

В съответствие с директива на Европейската комисия 68/2004 от 15 януари 2004г., в охраняемите зони на летищата и в ръчния багаж не бива да се слагат предмети, с които е възможно или изглежда възможно да се причини нараняване. Сред забранените предмети са:

- всякакви видове огнестрелно оръжие;
- катапулти и харпун;
- имитации на огнестрелно оръжие, в това число детски играчки;
- оръжейни части, с изключение на уреди за телескопично виждане;
- пожарогасител;
- електрошокови уреди;
- брадви, секири, сатъри, томахаки;
- лъкове, къси копия;
- всякакви заострени метални предмети,

- които могат да послужат за нараняване;
- ножове, независимо от предназначението им;
- саби, мечове;
- бръснари, скалпели;
- ножици, с режеща част по-дълга от 6см;
- бормашины, отвертки, клещи, чукове;
- кълки за лег;
- всички видове спортни стикове, бухалки, щетки и тояга;
- всички видове оборудване за бойни

- спортове;
- амуниции, гранати, мини, военни експлозиви;
- детонатори;
- газ и газови контейнери;
- всякакви пиротехнически средства;
- хлор, парализиращи спрейове, съзотворен газ;
- терпентин, разреждател и аерозолна боя;
- напитки с над 70% съдържание на алкохол;

От 6 ноември 2006г. в Европейския съюз са в сила нови мерки за сигурност, които ограничават количеството течности в ръчния багаж. Те трябва да са в самостоятелни опаковки до 100мл. Всяка и общо до 1л, поставени в самозалечатващ се прозрачен плик, който подлежи на проверка от служителите по сигурността. Ограниченията се отнасят за следните течности: вода, напитки, супи, сиропи, гримове, кремове, лосиони, гелове, парфюми, дезодоранти, спрейове, паста за зъби, пана за бръснене и не включват медикаменти и бебешки храни за ползване по време на пътуването, но те подлежат на проверка.

Списъкът посочва някои от забранените за пренос предмети, без да бъде изчерпателен. Моля консултирайте се с летищния персонал за по-пълна информация.

From 6 November 2006 the European Union adopted new security rules that restrict the amount of liquids you can take through security checkpoints, in addition to other prohibited articles. These liquids must be in individual containers with a maximum capacity of 100 ml each, packed in one transparent, resealable plastic bag (with a capacity of no more than one litre). The restrictions apply to liquids such as water, drinks, soups, syrups, make-up, creams, lotions, gels, perfumes, deodorants, sprays, tooth paste and shaving foam. Liquid foods for babies and any medication a passenger may need during a flight are exempt from the above restrictions but must be presented at security checkpoints.

This is not an exhaustive list. If in doubt, please, consult the airport staff who will be happy to provide you with more detailed information.

Dear passengers,

In keeping with European Commission Regulation № 68/2004 of 15 January 2004, any object capable, or appearing capable of causing injury should not be carried into the security restricted areas of the airports and into the aircraft's cabins. These include, but are not limited to:

- all types of firearms;
- catapults and harpoons;
- replica or imitation firearms, toy guns;
- component parts of firearms (excluding telescopic sighting devices);
- fire extinguishers;
- stun or shocking devices;
- axes, hatchets, meat cleavers; machetes;
- arrows and darts;
- any type of sharpened metal objects, which could cause injury;

- all types of knives;
- sabers, swords;
- open razors and blades, scalpels;
- scissors with blades more than 6 cm in length;
- drills, screwdrivers, crowbars, hammers;
- ice skates;
- any type of sport bats, clubs, sticks or paddles;
- any martial arts equipment;
- ammunition, grenades, mines, explosives

- and explosive devices;
- detonators;
- gas and gas containers;
- any pyrotechnics;
- chlorine, disabling or incapacitating sprays, tear gas;
- turpentine and paint thinner, aerosol spray paint;
- alcoholic beverages exceeding 70% by volume.

НОВИ ПРАВИЛА ЗА ПРЕВОЗ НА ДЕЦА

От 1 юли 2012 година авиокомпания България Ер променя правилата за превоз на непридружени деца

За **НЕПРИДРУЖЕНО ДЕТЕ (UNACCOMPANIED MINOR - UM)** се смята дете, което не е навършило 12 години и пътува без родител, настойник или друг пълнолетен придружител.

ПРИ УСЛУГАТА ПРЕВОЗ НА НЕПРИДРУЖЕНО ДЕТЕ (UM) служители поемат детето от изпращача на отправното летище, придружават го по време на всички летищни формалности и го предават на посрещача. Услугата е задължителна за деца на възраст от 3 до 5 години и възможна при поискване за деца с навършени 5 години.

ФОРМУЛЯР – ИНФОРМАЦИЯ ОТ РОДИТЕЛ/НАСТОЙНИК: Задължителен документ, в който се вписва точна информация за детето, както и имената, адресите и телефони на изпращача и посрещача.

ЕСКОРТ – Стюардеса, която пътува с детето и се грижи за него по време на полета. За да бъде осигурен ескорт, агентът, създател на резервацията на детето, внася SR UMNR с неговата възраст и рождена дата, както и информация за посрещача и изпращача – имена, телефон за връзка и пълен адрес. Запитването се прави поне две седмици преди полета. В рамките на 3 дни служителите от отдел Спейс контрол дават отговор на молбата. При потвърждение Спейс Контрол запазва място на стюардесата на желания полет и уведомява агента, който създава EMD в резервацията на детето в размер на дължимата сума за тази услуга.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ИНФОРМАЦИЯ за потвърждаване на услугата UMNR включва три имена, възраст и рождена дата на детето; три имена, телефон за връзка и пълен адрес на посрещача и изпращача.

- Авиокомпания България Ер не приема непридружени деца, трансфериращи на летище София. Изключения се правят само при предоставени контакти на трансферния пункт.
- Деца до 3 години не се приемат за превоз без придружител.
- Деца, навършили 5 години, се приемат за превоз без придружител и се обслужват по реда за непридружени деца – UM.

ЗАПЛАЩАНЕ ЗА ПРЕВОЗА на непридружени деца:

- от 3 до навършване на 5 години: за детето се заплаща пълната тарифа за възрастен пътник без детско намаление, плюс 50% от еднопосочната тарифа в М класа за стюардесата-придружител. Всички дължими летищни такси за маршрута по билета също се събират. Една стюардеса може да придружава две деца от едно семейство и в този случай за двете деца се заплаща една такса.
- от 5 до 7 години: плаща се 100 % от тарифата за възрастен пътник. Допълнително се събира UM такса в размер на 40 евро на отсечка за международни полети и 20 евро за вътрешни линии.
- от 8 до 11 години: плаща се детски билет с приложимото по съответната тарифа детско намаление. Допълнително се събира такса UM в размер на 40 евро на международна отсечка и 20 евро за отсечка по вътрешни линии.
- за две деца от едно семейство – братя и сестри, които пътуват заедно, се плаща една UM такса за двете деца.
- по желание на родителите, деца от 12 до 18 години могат също да ползват услугата UM срещу заплащане на UM таксата.

New Rules for Transporting Children

From the 1st of July 2012, Bulgaria Air is changing its rules regarding transporting unaccompanied children.

An **unaccompanied minor (UM)** is a child under 12 years old who is traveling without a parent, guardian or some other type of adult escort.

The service **"Transport of an unaccompanied minor" (UM)** means that employees of Bulgaria Air receive the child from the person that escorts him or her to the departure airport, accompanies the child through all airport formalities, and hands him off to the person that will collect the child at the destination. The service is mandatory for children between their 3rd and 5th birthdays, and optional for children who have already turned 5 years old.

Form – information from the parent/guardian: A mandatory document that contains accurate information about the child, as well as the full names, addresses and telephone numbers of the persons who will be escorting the child to the departure airport and from the destination airport.

Escort – A flight attendant who travels with the child and cares for him or her during the flight. To provide an escort, Bulgaria Air requires the travel agent that books the flight for the child to submit SR UMNR with the child's age and date of birth, as well as information about the person who will deliver the child to the departure airport, and the person who will collect him or her from the destination airport – their full names, telephone numbers and full addresses. This service should be requested at least two weeks prior to the flight. Staff members from the Space Control Department will reply to your inquiry within 3 business days. Upon confirmation, Space Control books a place for the flight attendant on the desired flight and informs the travel agent who issues an EMD on the child's reservation in the amount of the sum payable for the service.

The information that is necessary for the confirmation of the UMNR service includes the child's full name, age and date of birth, as well as the full name, telephone number and complete address of the persons delivering the child to the departure airport and collecting him or her at the destination airport.

- Bulgaria Air does not accept unaccompanied minors who transfer at Sofia Airport. Exceptions are made only when contact information has also been submitted for the persons who will take care of the child at the point of transfer.
- Children under 3 years of age cannot travel unaccompanied.
- Children who have turned 5 are permitted to travel unaccompanied and are served according to the rules for unaccompanied minors.

The price for the Transport of Unaccompanied Minors service:

- For children between their 3rd and 5th birthdays: the price is the full adult tariff without a children's discount, plus 50% of the one-way tariff in M class for the escorting flight attendant. All applicable airport fees for the route of the flight are also collected. One flight attendant can escort two children from the same family simultaneously and, in that case, the customer pays one fee for both children.
- Age 5-7: the customer pays 100% of the tariff for an adult passenger. A UM fee is also collected in the amount of 40 euros for international flights and 20 euros for domestic flights.
- Age 8-11: the customer pays a children's tariff (with the applicable child discount from the respective tariff). A UM fee shall also be collected in the amount of 40 euros for international flights and 20 euros for domestic routes.
- For two children from one family – siblings traveling together – one UM fee is payable for both children.
- Upon parental request, children aged between 12 and 18 years old may also make use of the UM service if the UM fee is paid.

THE FACE OF

Bulgaria Air

National Carrier **www.air.bg**

Airbus A320-214

**Airbus A319-112
Airbus A319-111**

Boeing 737-300

Embraer 190-100

CODESHARE PARTNERS

Co-operative and marketing abetments with other airlines are an integral part of Bulgaria Air operating policy. Code sharing agreements enable travelers to take advantage of a greatly enhanced spectrum of global destinations with the minimum of procedural inconvenience.

SOFIA – MOSCOW

Both airlines operate codeshare flights between Bulgaria and Russia.

VARNA/BOURGAS – MOSCOW

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – PARIS

Both parties operate and have a seat exchange programme.

SOFIA – ROME

Both parties operate and have a seat exchange programme.

SOFIA – MILAN

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

**SOFIA – MADRID
MADRID – LAS PALMAS
MADRID – TENERIFE**

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – AMSTERDAM

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – BUCHAREST

Jointly operated services using Tarom aircraft and crew.

SOFIA – PRAGUE, PRAGUE – BUDAPEST

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – BELGRADE

Jointly operated services using Air Serbia aircraft and crew.

SOFIA – BERLIN

Both parties operate and have a seat exchange programme.

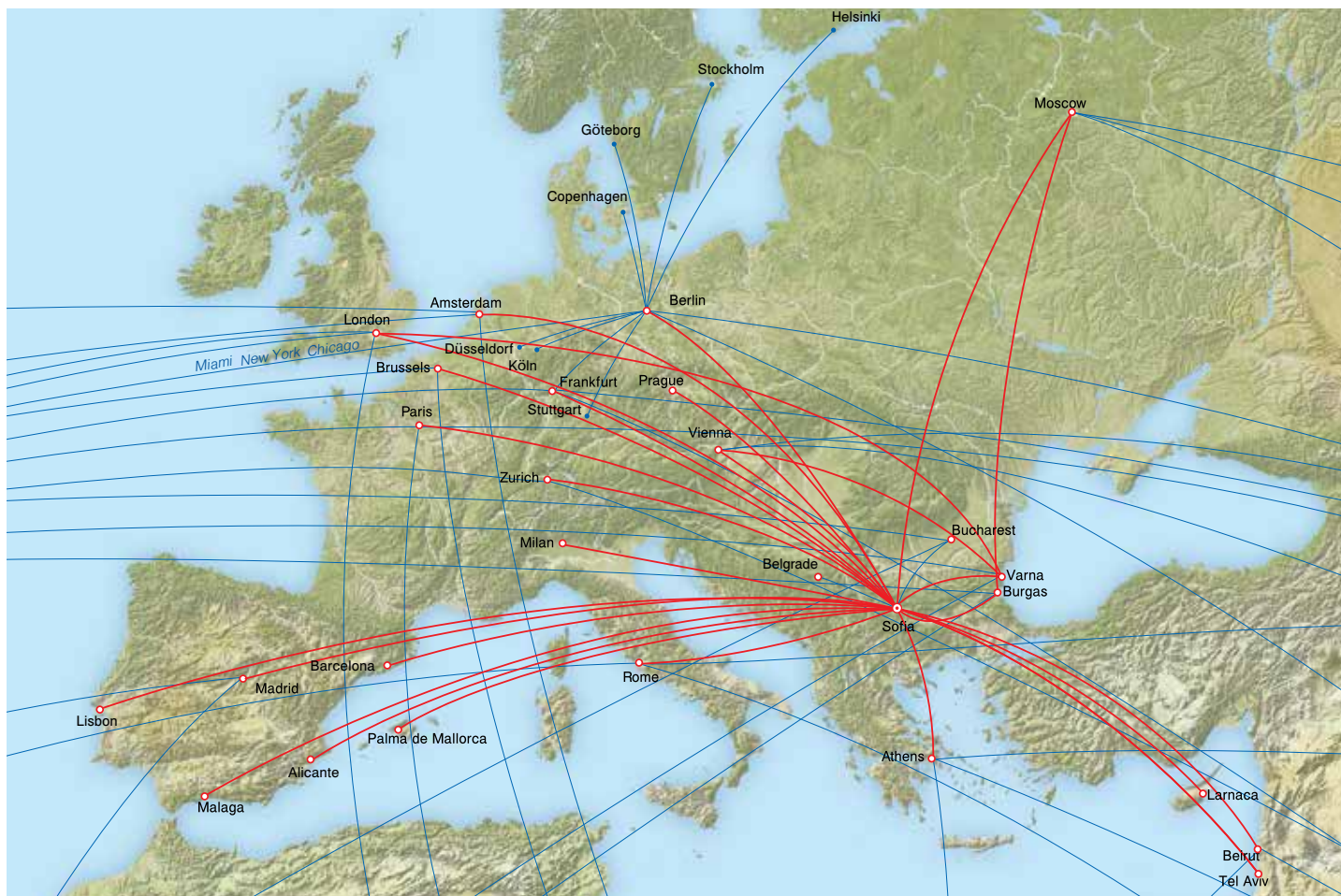
**SOFIA – VIENNA, SOFIA – FRANKFURT,
SOFIA – DUSSELDORF, SOFIA – ZURICH**

Jointly operated services using Bulgaria air aircraft and crew.

**BERLIN – DUSSELDORF, BERLIN – KOLN,
BERLIN – STUTTGART, BERLIN – FRAN KFURT,
BERLIN – STOC KHOLM, BERLIN – GOTEBORG,
BERLIN – COPENHAGEN, BERLIN – HELSIN KI,
BERLIN – ZURICH, BERLIN – VIENNA**

Jointly operated services using Airberlin aircraft and crew.

Дестинации Destinations

CODESHARE PARTNERS

Code share партньорството позволява на авиокомпаниите да предлагат на своите пътници повече полети до дадената дестинация при облекчена процедура за резервация, както на собствените полети, така и на полетите на партньора по маршрута.

The Code share partnership enables airlines to provide for their valuable customers more frequencies to each particular destination at facilitating booking procedure, on every own operated or marketing flight en route.

SPA PARTNERS

Special prorate agreement е сред основните търговски договори, предоставящ на партньорските авиокомпани изключителната възможност да увеличат броя на предлаганите дестинации през даден пункт и да отзоворят на търсенето на клиентите с приемливи цени.

The Special prorate agreement is among the basic commercial agreements, giving partner airlines a significant opportunity to enlarge number of global beyond destinations offered in response to customer demands at reasonable prices.

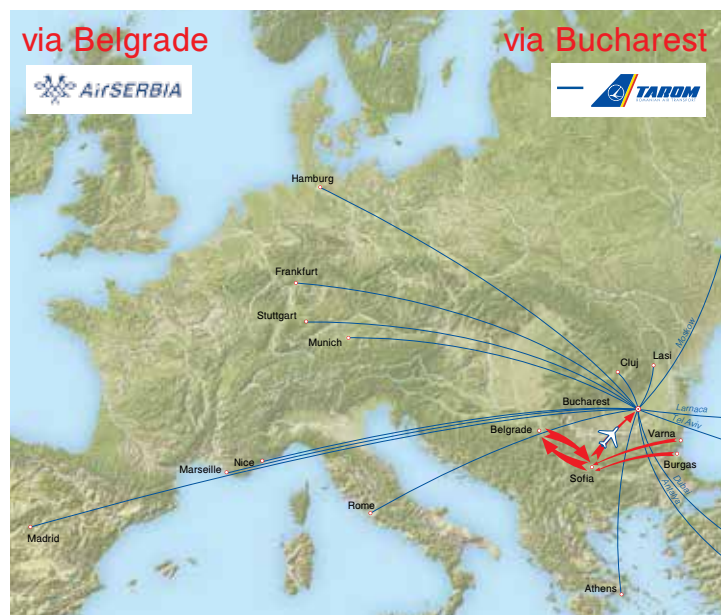
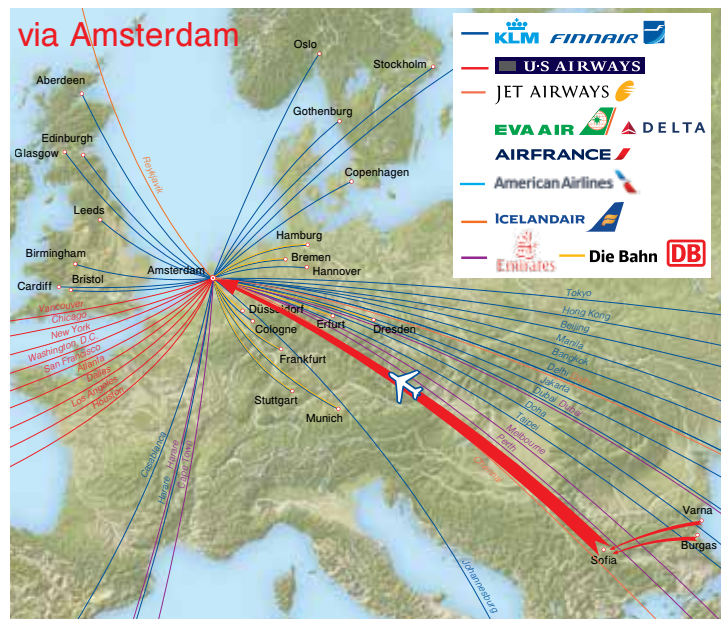
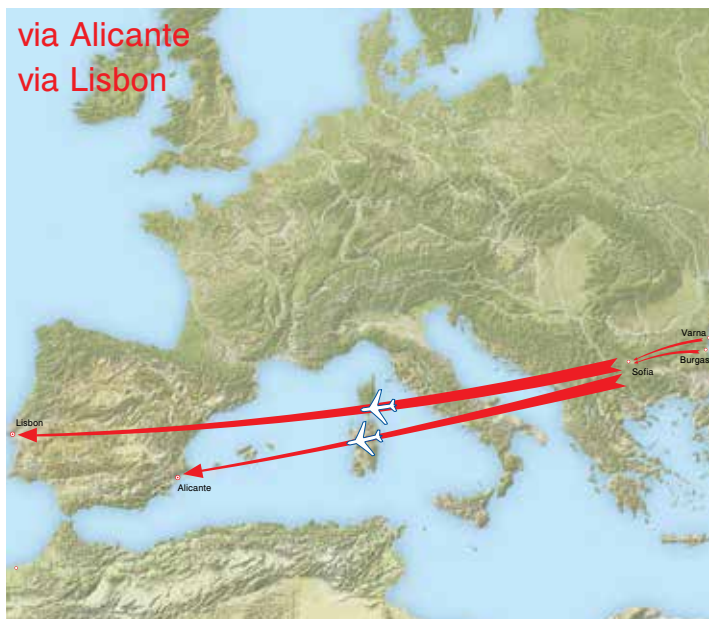
INTERLINE PARTNERS:

Interline agreement позволява взаимното признаване на билетите и по този начин съществено допринася за това двете авиокомпани да могат да предлагат продукта на партньора по редовни линии.

The Interline agreement permits the acceptance of each other's airtickets and that way contributes significantly both airlines to be able to offer customers reciprocally their product on schedule services.

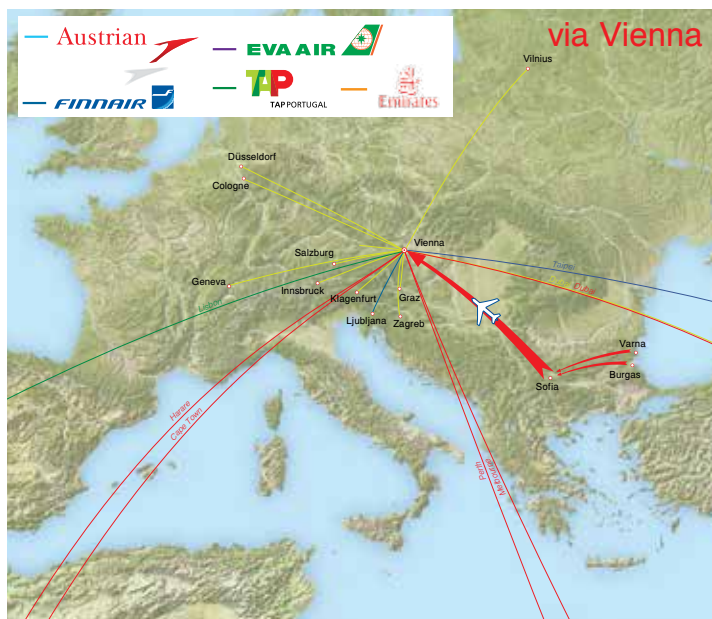
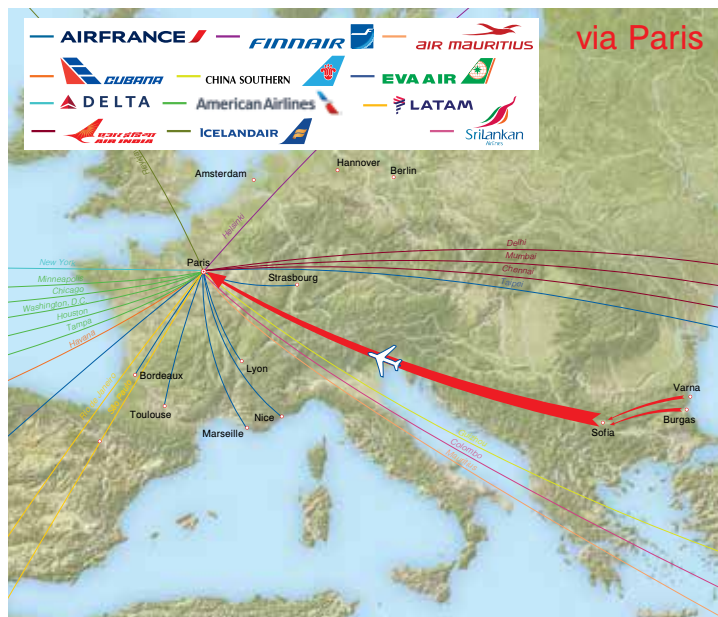
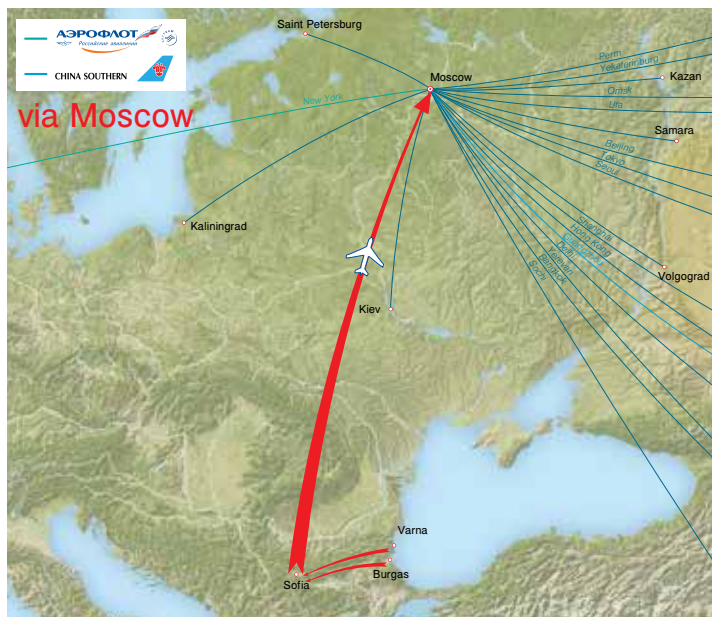
Летете до всяка точка на света с България Ер и партньори.
Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

Летете до всяка точка на света с България Ер и партньори.

Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

БЪЛГАРИЯ ЕР: Къде да ни намерите?

BULGARIA AIR: Where to find us?

SOF BOJ VAR 	Call Center <i>Working Hours:</i> <i>Every day 08:00-22:00 Local Time</i>	phone: (+359) 2 402 04 00 e-mail: callFB@air.bg web: www.air.bg
	Ticket office 2 Ivan Vazov Street <i>Working hours:</i> <i>Monday-Friday</i> <i>9:00-12:00/12:30-17:30 Local Time</i>	e-mail: tickets1@air.bg web: www.air.bg
	Sofia Airport, Terminal 2, Departures Ticket Counters <i>Working hours:</i> <i>Monday, Tuesday, Thursday, Friday:</i> <i>04:00-20:00</i> <i>Wednesday: 04:00-22:30 Local Time</i> <i>Sunday: 04:00-23:00 Local Time</i>	web: www.air.bg
	Varna Airport Office <i>Monday-Friday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i>	phone: (+359 52) 573 32 fax: (+359 52) 501 039 e-mail: varna@air.bg web: www.air.bg
	Varna - City Office 55, 8-mi primorski polk blvd <i>Working Hours:</i> <i>Monday-Friday 09:00-20:00 Local Time</i> <i>Saturday 10:00-18:00 Local Time</i>	phone: (+359 52) 651 101 e-mail: varna_city@air.bg web: www.air.bg
	Bourgas Airport Office Bourgas airport, Terminal Departures, floor 2 <i>Working Hours:</i> <i>Monday-Friday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i>	phone: (+359 56) 900 155 fax: (+359 56) 870 132 e-mail: boj@air.bg web: www.air.bg
	Head office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Monday-Friday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i>	fax: (+359) 2 984 02 03 e-mail: office@air.bg web: www.air.bg
BRU 	Belgium - Brussels Brussels National Airport Level Departure, BE 1930 Zaventem <i>Working hours:</i> <i>Monday 07:30-14:00 Local Time</i> <i>Tuesday-Friday 14:30-19:00 Local Time</i>	phone: +32 2 753 2016 +32 2 753 2017 e-mail: brussels@air.bg brussels2@air.bg web: www.air.bg
LCA PFO 	Nicosia, Cyprus "Louis Aviation" - 11 Lemesos Avenue, 2112 Nicosia, P.O. Box 21301, 1506 Nicosia, Cyprus.	phone: +357 225 88 182 +357 223 76 606 e-mail: bulgariaair@louisgroup.com web: www.air.bg

FRA BER 	Germany - Frankfurt Germany, D-60325 Frankfurt am Main, Guillettstr. 50	phone: +496 928 41 86 fax: +496 929 12 45 e-mail: frankfurt@air.bg web: www.air.bg
	Germany - Berlin Germany, 10117 Berlin, Leipziger str.114-115	phone: +493 025 144 60 fax: +493 025 133 30 e-mail: info@berlin-bat.de web: www.air.bg
LON 	United Kingdom - London Ticket Pod 1 Terminal 4 London Heathrow Airport Hounslow, Middlesex TW6 3FB	phone: +44(0)208 897 99 16 e-mail: LHR@bulgaria-air.co.uk web: www.air.bg
MOW 	Russia - Moscow Ticket office Kuznetskiy Most, 3 Str. <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-18:00 local time</i> <i>Saturday</i> <i>10:00-14:00 local time</i>	phone: +79 26 99 23 637 e-mail: ticketmow@air.bg moscow@air.bg web: www.air.bg
	Russia, Sheremetyevo Airport, Terminal F, DAVS, fl.2, office 13-14 <i>Working hours: 24h</i>	phone: +749 59 56 4661 e-mail: svoapfb@mail.ru web: www.air.bg
TLV 	Israel - Tel Aviv Open Sky LTD Israel, Tel Aviv, 23 Ben-Yehuda stl. <i>Working hours:</i> <i>Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Sunday</i> <i>09:00 - 17:00 local time</i>	phone: +972 379 51 355 +972 379 51 354 e-mail: annie@open-sky.co.il web: www.air.bg
USA 	Mailing Address: 1819 Polk St #401 San Francisco, CA 94109 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday 9am - 5pm,</i> <i>Saturday - Sunday 9am - 1pm (EST)</i>	phone: 1-855-FLY-TO-BG (359-8624) e-mail: tickets@bulgariaairusa.com web: www.air.bg
VIE 	Austria - Vienna Intervega Reisen GmbH Austria, A-1010 Wien, Tiefer Graben 9 A-1010 Wien, Tiefer Graben 9	phone: +43 153 52 550 +43 153 52 551 e-mail: intervegareisen@aon.at web: www.air.bg
ZRH 	Switzerland - Zurich Switzerland, CH-8060, Zurich Airport - Terminal 1, P.O. BOX 2165 <i>Monday - Friday</i> <i>9:30-12:30/13:30-17:30 local time</i>	phone: +41 443 616 154 +41 443 616 284 fax: +41 443 616 160 e-mail: zurich@air.bg web: www.air.bg